

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2012 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Lukáš Hanák

Vietnamská komunita v České republice

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2012 - 2013

BACHELOR THESIS

Lukáš Hanák

Vietnamese community in the Czech republic

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor:
doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 15. března 2013

.....

Lukáš Hanák

Poděkování

Chtěl bych touto cestou poděkovat vedoucímu bakalářské práce panu doc. Ing. Dr. Štefanu Danicsovi, Ph.D za odborné vedení, trpělivost a cenné rady, komisaři poručíku Mgr. Bc. Marcelu Drbohlavovi, DiS. za odborné konzultace ohledně vietnamské komunity a Mgr. Jarmile Kašpaříkové za provedení jazykového kontroly. Za poskytnuté konzultace vděčím zástupcům vietnamské komunity, paní Ing. Binh Smržové, panu Bc. Nguyen Hieu, panu Nguyen Van Vu a panu Nguyen Ninh Bui Hoa. Mé díky patří všem 150 respondentům, kteří se trpělivě podíleli na dotazníkovém šetření.

Anotace

Bakalářská práce se ve své teoretické části zabývá historií migrace vietnamské komunity na území České republiky a vybudováním asijského obchodního a kulturního centra pod značením TTTM Sapa v pražské městské části Libuš. V této uvedené městské části je vietnamská komunita nejsilněji zastoupena v celé České republice. Práce rozebírá zvýšený nápad trestné činnosti uvedené komunity v dané lokalitě, zapříčiněný dopadem světové finanční krize, přičemž negativního stavu, který z ní vyplývá, využila pro svou předvolební kampaň Dělnická strana sociální spravedlnosti. Reakcí na takto vzniklou problematickou situaci je snaha místní správy, nevládních organizací a bezpečnostních složek o nápravu cestou větší integrace cizinců. Praktická část na základě provedeného anonymního dotazníkového šetření v části Libuš má zmapovat aktuální stav vnímání vietnamské komunity majoritní společností v současnosti s ohledem na rok 2010.

Klíčové pojmy

Asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa, analýzy, Dělnická strana sociální spravedlnosti, dotazníková šetření, integrace, kriminalita, majoritní společnost, masokombinát Praha-Jih, městská část Libuš, nevládní organizace, policejní opatření.

Anotation

The theoretical part of my bachelor thesis deals with the history of migration of the Vietnamese community in the Czech Republic and the construction of Asian business and cultural centre, named TTTM Sapa, in the Prague district of Libuš. In this district, mentioned above, there is the highest population density of the Vietnamese community in the Czech Republic. The work analyses the increasing number of crime in the area, which is influenced by the global financial crisis. This negative situation is used by the Workers' Party of Social Justice in their election campaign. Consequently, municipal government, non-governmental organizations and law enforcement endeavour to jodidy the current situation of the integration of foreigners. The practical part, based on an anonymous survey in the Libuš district, aims to map the majority public perception of the Vietnamese community at present, contrary to the year 2010.

Key words

Analysis, Asian business and cultural center TTTM Sapa, criminality, district Libuš, integration, meat-packing Prague-South, majority, non-governmental organizations, police measures, Workers' Party of Social Justice, questionnaires.

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	
1 HISTORIE	10
1.1 Městská část Libuš.....	10
1.2 Masokombinát v Libuši	12
1.3 Obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa	14
2 VIETNAMSKÁ KOMUNITA	16
2.1 Navázání diplomatických vztahů v roce 1950	16
2.1.1 Děti	17
2.1.2 Studenti	17
2.1.3 Pracovníci a učni	18
2.2 Situace po roce 1989	19
2.3. Situace po roce 2000	20
2.3.1 Nová hierarchie vietnamské komunity	22
2.3.1.1 Starousedlíci	22
2.3.1.2 Střední třída	22
2.3.1.3 Nejnižší třída	23
2.3.1.4 Banánová generace	23
3 SVĚTOVÁ FINANČNÍ KRIZE	25
3.1 Dopad světové finanční krize na vietnamskou komunitu	26
3.2 Vietnamci se ztrátou zaměstnání	26
3.3 Projekty pro návraty do vlasti	26
3.3.1 Projekt dobrovolných návratů I.	27
3.3.2 Projekt dobrovolných návratů II.	27
3.3.3 Projekt dobrovolných návratů pro cizince v nelegálním postavení	28
3.3.4 Projekty mezinárodních organizací	30
4 KRIMINALITA VIETNAMSKÉ KOMUNITY	31
4.1 Kriminalita vietnamské komunity v obecném měřítku	31
4.2 Specifická kriminalita vietnamské komunity v Libuši	33
4.3 Dělnická strana sociální spravedlnosti v Libuši	34
4.3.1 Protestní shromáždění DSSS v Libuši – analýza a důvody.....	36
4.3.2 Povolební vývoj DSSS v roce 2010	36
4.3.3 Stav DSSS na politické scéně v letech 2001-2010	37
4.3.4 Charakteristika DSSS z hlediska extremismu a historie.....	38
4.4 Vytvoření specializovaného policejního týmu	41
5 INTEGRACE VIETNAMCŮ V LIBUŠI	42
5.1 Řešení problematiky integrace vietnamské komunity	42
5.2 Subjekty na poli integrace	43

5.2.1 Humanitní výbor	43
5.2.2 Výbor pro multikulturní soužití	44
5.2.3 Centrum pro integraci	44
5.2.4 Školská zařízení	45
5.2.5 Neziskové organizace a občanská sdružení osob	46
5.2.5.1 Klub Hanoi, o. s.	46
5.2.5.2 Info Dráček, o. s.	46
5.2.5.3 Goi Nang, o. s.	47
5.2.5.4 Česko-vietnamská společnost.	48
5.2.6 Ostatní subjekty integrace	48
PRAKTICKÁ ČÁST	
6 INDIVIDUÁLNĚ ŘÍZENÉ ROZHOVORY S VIETNAMCI	50
6.1 Zástupce hierarchie vietnamské komunity - starousedlíci	51
6.2 Zástupce hierarchie vietnamské komunity – střední třída	52
6.3 Zástupce hierarchie vietnamské komunity – nejnižší třída	54
6.4 Zástupce hierarchie vietnamské komunity – banánová generace	55
7 DOTAZNÍKOVÝ PRŮZKUM U MAJORITNÍ SPOLEČNOSTI	57
7.1 Metoda průzkumu	57
7.2 Vyhodnocení průzkumu	57
8 SHRNU TÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	68
ZÁVĚR	69
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	70
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	77
SEZNAM PŘÍLOH	78

ÚVOD

V bakalářské práci se zaměřuji na současný stav vývoje integrace vietnamské komunity na území pražské městské části Libuš v porovnání s rokem 2010. V tomto období se na uvedené lokalitě odehrála řada konfliktů v rámci soužití s majoritní společností a zástupci komunity. Jedním z důvodů, ne zcela úspěšné integrace Vietnamců, je nesporně dopad světové finanční krize, která se ve vietnamské komunitě promítla do značné míry nezaměstnaností, ztrátovostí obchodního potencionálu, nenaplňováním zákonných důvodů vízové povinnosti a možného vytváření zločineckých společení pro páchání trestné činnosti. Této situace využila Dělnická strana sociální spravedlnosti v rámci svého předvolebního programu a snažila se ve svém veřejném shromáždění přilákat voliče na svoji stranu. Zástupce DSSS se při projevu zaměřil především na místní kriminalitu a drogovou problematiku v dané lokalitě, kdy z problémů viní především vietnamskou komunitu. Tato komunita a v Libuši umístěné asijské kulturní a obchodní centrum TTTM Sapa, se stávají značně mediálně diskutovaným tématem a tento stav začal v posledních letech intenzivně řešit Sněmovní výbor pro obranu a bezpečnost. Výsledkem bylo ustanovení specializovaného policejního týmu, složeného ze specialistů na cizineckou a kriminální problematiku, který měl v dané lokalitě monitorovat především aktuální stav bezpečnostního vývoje a dále předcházet protizákonnému jednání cizinců. Na roli preventivního opatření se podílelo jak samotné zastupitelství městské části Libuš, tak nevládní organizace, jejichž úkolem bylo za daných podmínek napomoci integraci cizinců a seznámit majoritní společnost s kulturními tradicemi a odlišností způsobu života zde žijící vietnamské komunity.

Cílem mé práce je analyzovat stav a vývoj migrace vietnamské komunity s příchodem vietnamských pracovníků a studentů na území tehdejšího Československa a zejména vývoj po roce 1989 až do současnosti se zaměřením na městskou část Libuš. V teoretické části se budu zabývat historií městské části Libuš, vybudování rozsáhlého masokombinátu s jeho pozdějším převedením do soukromé podnikatelské sféry, dále pak vznikem asijského kulturního a obchodního centra TTTM Sapa.

Praktická část je rozdělena na dvě sekce a v každé z nich se věnuji specifické oblasti respondentů. V první části ze strany tazatele jsou provedeny individuální řízené rozhovory s vybranými zástupci jednotlivých tříd hierarchie vietnamské komunity

z hlediska zjištění způsobu a historie integrace uvedených osob do majoritní společnosti. V druhé sekci praktické části byli formou anonymního dotazníkového průzkumu osloveni respondenti v lokalitě městské části Praha-Libuš a v jejím okolí. Výsledkem analýzy dotazníkového šetření je především porovnání současného stavu ve srovnání se stavem roku 2010, kdy obyvatelstvo Libuše vnímalo vietnamskou komunitu převážně jen v negativním slova smyslu.

Téma bakalářské práce jsem si zvolil na základě mých patnáctiletých zkušeností s vietnamskou komunitou, kdy jsem měl dostatečné množství času a příležitostí seznámit se s její odlišnou kulturou a tradicemi. S cizinci bývám v bezprostředním kontaktu denně, neboť v lokalitě městské části Libuš profesně působím jako policista Policie České republiky. Ke zdárnému mezikulturnímu dialogu, jehož výsledkem je vzájemné porozumění obou stran a řešení aktuálního vzniklého problému, mi napomáhá poměrně dobrá znalost vietnamského jazyka.

TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE

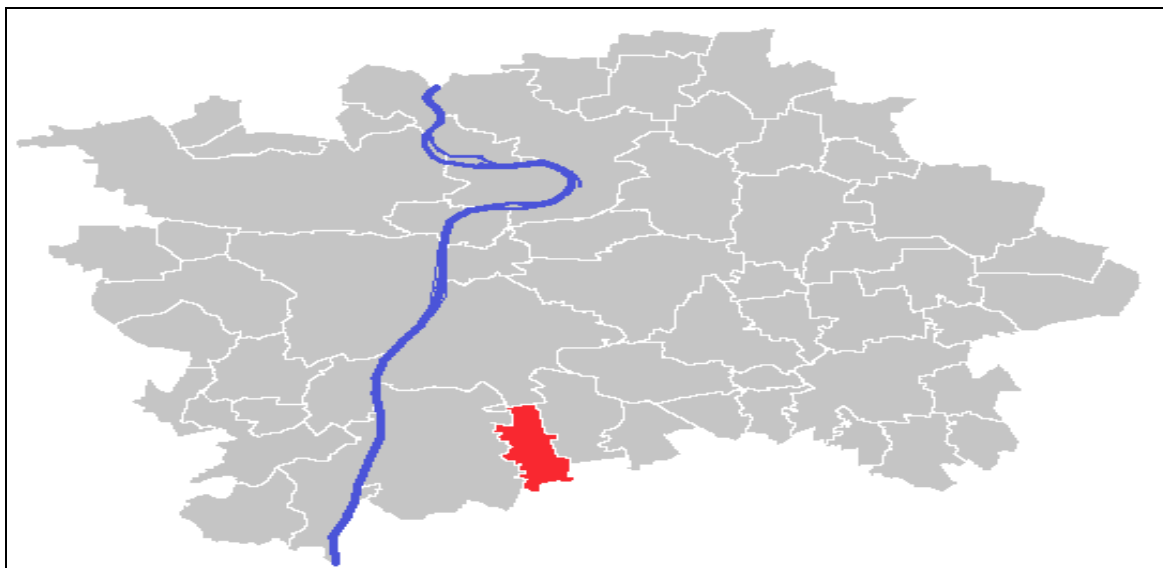
Městská část Libuš

Část Libuš byla podle pověstí již v době mýtické kněžny Libuše místem s vyhlášeným chovem hus. Její název vznikl z osobního jména libušského hospodáře a první písemná zmínka o ní pochází z roku 1321, kdy zdejší tvrz dobyli staroměstští měšťané. Tvrz stávala na místě domu č. p. 1 a do poloviny 19. století se zde údajně zachovala okrouhlá věž. Dnes zbyla už jen sklepení s mohutným zdivem, v kterém má být podle pověsti zazděný vchod do tajné chodby na nedaleký Nový hrad Václava IV.. V roce 1367 tvrz a obec vlastnil Ješek Rost, v roce 1406 Mikuláš z Libuše. Po husitských válkách potvrdil vlastnictví obce Starému městu císař Zikmund. Neznámo kdy Libuš zpustla, nejspíše se tak stalo již na počátku 16. století. Znovu se na jejím území usadili lidé až před rokem 1688. Tehdy Libuš ke kunratickému panství přikoupil Jan František, mladší syn novoměstského hejtmána Václava Karla Čebelického ze Soutic. Libuš byla jen malou vesnicí, celé 18. století čítala jen 8 domů a panskou hospodu. K tomuto období se dochovalo velmi málo pramenů. V polovině 19. století se tato malá vesnička, jež správně patřila k 1.5 km vzdálené obci Kunratice, stala známou husařskou obcí, ze které se husy vyvážely nejen na pražské trhy, ale i do zahraničí. Roku 1930 se stala samostatnou a nadále, i během druhé světové války, prosperovala v chovu hus. Po únoru 1948 byly soukromé drůbežářské živnosti sloučeny a pojmenovány Drůbežářský závod Libuš. V roce 1968 byla obec s 1.955 obyvateli připojena k hlavnímu městu. V sousedství Libuše se nachází část Písnice, která se v písemných pramenech objevuje poprvé 1. května 1384 v odkazu Alberta z Bezdězu, kaplana z kaple Všech svatých v Praze, v němž odkazuje zbraslavskému klášteři úrok ze Psář a 12 kop grošů z Písnice. Název je odvozen od slova píst, válečku s rukojetí pro praní prádla. V roce 1890 zde bylo při sčítání lidu 41 domů a 406 obyvatel¹. V roce 1974 byla Písnice již s 1.107 obyvateli připojena k hl. m. Praha a spolu s Libuší sloučena do jednoho správního území s názvem Praha-Libuš a byla podřízena

¹ FEDERÁLNÍ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970: Počet obyvatelů a domů podle obcí a částí obcí podle správního členění k 1. lednu 1972 a abecední přehled obcí a částí obcí v letech 1850-1970.* s. 58. Praha: FSÚ, 1978

místnímu národnímu výboru v Libuši². Kolem roku 1988 začaly být některé dosavadní působnosti Obvodního národního výboru Praha 4 přenášeny na Místní národní výbor Praha-Modřany³. V letech 1995–2001 bylo území městské části Praha-Libuš společně s územím městské části Praha-Kunratice v rámci patnáctiobvodového členění zařazeno do rozšířeného správního obvodu sousední městské části Praha 12, tedy původní městské části Praha-Modřany. Praha-Libuš je od 24. listopadu 1990 městská část zahrnující dvě úplná katastrální území o celkové rozloze území 5.24 km² (Libuš 1.60 km² a Písnice 3.67 km²), kde je evidováno 64 ulic a 825 adres, celkového počtu trvale hlášených obyvatel 9.846, z toho 2.693 cizinců⁴. Počty cizinců každoročně poměrně rapidně narůstají, což je patrné jejich podílem platným ke dni 31. prosince 2008 (25,5%) ve srovnání s rokem 2004 (11,4%). Hlavním důvodem koncentrace cizinců, zejména Vietnamců, na území městské části Libuš, je především areál vietnamské společnosti Saparia a. s., který je označován jako obchodní a kulturní centrum⁵, pod místním vietnamským označením TTTM Sapa⁶.

Obrázek 1: Městská část Praha-Libuš v katastrálním území hl. m. Prahy

Zdroj: vlastní tvorba

² PROXIMA BOHEMIA. *Místopisný průvodce po České republice: Praha-Libuš. Historie obce.* [online]. © 2009 [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: http://www.mistopisy.cz/historie_praha-libus_5752.html

³ SDH Písnice: *Historie SDH Písnice. Sbor dobrovolných hasičů Písnice* [online] 4.3.2006 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.sdhpisnice.cz/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=14>

⁴ ENVIS-24. *Informační servis o životním prostředí ve vybraných MČ hl.m. Prahy: Městská část: Praha-Libuš - Souhrnná zpráva o vybraných složkách životního prostředí.* [PDF dokument]. Praha: MHMP, 2012 [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: http://www.premis.cz/envis4/pdf/MC_Praha-Libu%C5%A1.pdf

⁵ SAPA Obchodní a kulturní centrum. *Sapa Praha - Obchodní a kulturní centrum.* [online]. © 2012 [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: <http://www.sapa-praha.cz/index.html>

⁶ TTTM Sapa (Trung Tâm Thương Mại, z vietnamského překladu „obchodní centrum Sapa“).

1.2 Masokombinát v Libuši

V 70. letech minulého století v hl. m. Praze byla uskutečňována výstavba severojižní magistrály včetně Nuselského mostu (dříve most Klementa Gottwalda), výstavba metra, dětské nemocnice v Motole, vodovodního systému Želivka, nové haly hlavního nádraží, nového televizního centra, řadou hotelů, výstavby Paláce republiky, rekonstrukce Národního divadla a nových více než 110 tisíc bytů a za předpokladů dalšího dlouholetého a komplexního rozvoje hlavního města s cílem přeměny ve vzorné socialistické město dle tehdejších možností, předpokladů a úkolů. Vzhledem k tomu, že od roku 1960 stoupal počet obyvatel, kdy již v roce 1970 bylo napočítáno 1.140.794 v Praze žijících osob,⁷ a s přihlédnutím k faktu, že denně do Prahy dojíždí kolem 65 tisíc pracovníků z venkovských míst a ročně přibližně 2.7 milionů turistů z domova i zahraničí⁸, bylo nezbytně nutné vybudovat v rámci rozvoje dva masné průmyslové závody, a to masokombináty Praha-Jih (myšlen masokombinát Praha-Libuš) a masokombinát Praha-Sever (Čakovice). Údajně se mělo jednat o tzv. stavby století, které co do svého rozsahu, funkce a výrobního programu a technického zázemí neměly mít v okolních zemích konkurenci. Do této doby byla výroba masných produktů zajišťována centrálně z jatek v Holešovicích a několika soukromíky. Tato dosavadní produkce masných výrobků nemohla zcela určitě zajistit zásobování obyvatelstva do budoucna. Z toho důvodu v roce 1969 v souladu s výhledovým plánem tehdejšího oborového ředitelství masného průmyslu bylo stanoveno vybudování již zmiňovaných dvou masokombinátů o základní kapacitě každého z nich 40 tisíc tun masných výrobků ročně a postupným likvidováním dosavadních a zastaralých provozoven v ústředních jatkách v Holešovicích a dále v Karlíně a na Zvonařce (Vinohrady). Jako první byl vybudován v letech 1972-1977 masokombinát Praha-Jih na území dnešní městské části Libuš, přičemž základní kámen byl položen dne 2. března 1972. Na této stavbě se podíleli různí subdodavatelé jak z řad národních podniků (ČKD, EZ, Chirana, Plynostav a desítky dalších), tak i zahraničních dodavatelů z polské strany (Budimex Warszawa, Zjednoczenie Budownictwa przemyslowago Wroclaw a další). K celému komplexu masné výroby, např. bouráren, mrazíren, výroby uzenin, specialit, konzerv patřila další řada výrobních budov pro tukovou výrobu, expedici, ústředních laboratoří, pomocných zařízení (autodílny, požární stanice, kotelna, trafostanice, závodní kuchyně, prádelna)

⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869*. Statistické údaje za základní územní jednotku (ZUJ) 554782 – Praha. [online] [cit. 2012-12-07]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb10.nsf/obydomy?openform&:554782>

⁸ SCHMID, L. *Masokombinát Praha-Jih*. Praha: Typografia, n.p., 1977, s. 8.

a logistických budov (administrativní budovy, výpočetní středisko) až po učiliště a ubytovny, tzv. svobodárny, s možností ubytování 100 svobodných zaměstnanců v těsné blízkosti masokombinátu. Kromě toho bylo připraveno 300 bytů pro rodiny zaměstnanců.

K zabezpečení odborné výuky dorostu byla z hlediska hmotného a sociálního zabezpečení vybudována hřiště a krytý bazén. Celkový denní stav byl 1.038 zaměstnanců a 320 učňů. Později k masokombinátu byly připojeny Drůbežářské závody Libuš. Celý komplex výrobního závodu byl zmodernizován v roce 1999 (proběhl náročný proces modernizace, který splňoval tehdejší technické a hygienické požadavky pro zpracování masa a jeho vývoz do zemí Evropské unie), kdy jej převzala obchodní skupina Satrapa pod vedením Františka Chvalovského (největší akcionář Českomoravské agrární společnosti). Avšak společnost Satrapa poté zkrachovala a Praha tak přišla o svého posledního zpracovatele masa⁹.

Bezprostředně po krachu obou potravinářských závodů se jejich areály dostaly do vlastnictví vietnamské společnosti Saparia, a. s.¹⁰. V dnešní době v areálu dřívějšího masokombinátu a drůbežáren Libuš se na rozloze o 35 ha nachází značně mediálně diskutované asijské obchodní a kulturní centrum pod značením TTTM Sapa.

Obrázek 2: Masokombinát Praha-Jih. Zkušební provoz v bourárně masa.

Zdroj: SCHMID, L. Masokombinát Praha-Jih. Praha: Typografia, n.p., 1977

⁹ CIZNER, J. *Satrapa: dobrá idea, špatné hospodaření*. [online] © Copyright 2000-2012 AGRIS, 22.01.2000 [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: <http://www.agris.cz/clanek/93847>

¹⁰ Ministerstvo spravedlnosti ČR. *Obchodní rejstřík a Sbírka listin. Úplný výpis z obchodního rejstříku*. SAPARIA a. s., B 6159 vedená u Městského soudu v Praze. [online] © 2012 Ministerstvo spravedlnosti České republiky 2012 [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-vypis?subjektId=i sor%3a383867&typ=full&klic=57d910>

1.3 Obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa

Sapa, celým názvem TTTM Sapa (Trung Tâm Thương Mại Sapa, v překladu „obchodní centrum Sapa“), lidově Malá Hanoj neboli Pražská Hanoj¹¹, je asijské velkoobchodní centrum a tržnice, která se mediálně do podvědomí občanů dostala při obrovském požáru dne 6. listopadu 2008, při němž mělo údajně shořet zboží za více než 100 miliónů korun. O této "tržnici" se dále mediálně hovořilo v souvislosti s obrovskou policejní razíí dne 22. listopadu 2008¹² a při dalších uskutečněných dílčích kontrolách ze strany kontrolních orgánů státní správy a samosprávy (Policie České republiky, Celní správa, Česká obchodní inspekce, Živnostenský odbor, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Městská veterinární správa, Hygienická stanice Praha a další). Položme si otázku, z jakého důvodu dochází k opakovaným a ustavičným kontrolám ze stran zástupců státu a jaké se hledají příčiny protiprávního jednání ze strany osob zde prodávajících nebo se zde vyskytujících. V první řadě je nutné uvést, že v městské části Libuš vzniklo jedno velké, donedávna uzavřené obchodní asijské centrum, kde při vstupu platil tzv. návštěvní řád a vstup byl umožněn pouze při předložení živnostenského listu. To, co probíhalo za zavřenými závorami a v uzavřené vietnamské komunitě, zůstávalo uvnitř a majoritní společnost neměla žádné relevantní informace o působení a činnosti cizinců v jejich blízkém okolí. Ať je to již zmiňovaný požár nebo v minulosti uskutečněná rozsáhlá policejní razie, domnívám se, že dříve nebo později by se hledala, třeba i politická cesta, jak nahlédnout do toho "tajuplného" světa jinak. O Sapě lze hovořit jako o soukromém pozemku, který sčítá několik set prodejních míst, a to z převážné části vietnamských obchodníků, dále pak v menším zastoupení jiných národností, jako jsou státní příslušníci Čínské lidové republiky, Turecka, Ukrajiny, Indie, Pákistánu, Ruska a jiných bývalých států zemí bývalého východního bloku. V hojném zastoupení do areálu pravidelně dojíždějí za nakupováním obchodníci Polska, Bulharska, Rumunska, Slovenska, ale i samotní čeští živnostníci a prostí nakupující. V areálu můžeme nalézt nepřeberné množství stánků nabízející textilní zboží, spotřební zboží a elektroniku. Vynikající jsou rovněž tamější vietnamské restaurace s velkou škálou kulinářských výrobků, jenž mají ohlas i v sousedních státech¹³. O vietnamské kuchyni se hovoří jako o jedné z nejdravějších

¹¹ BLAHUŠ, P. *Při požáru "malé Hanoje" shořelo zboží za 100 miliónů korun.* [online] © Copyright 2003–2012 Borgis, a. s., 08.11.2008 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/153874-pri-pozaru-male-hanoje-shorelo-zbozi-za-100-milionu-koron.html>

¹² HRADILEK, L. *Tržnice na Libuši zažila požár, teď čelí celní razii.* [online] © Copyright 2008 Centrum holdings, 22.11.2008 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://bleskove.centrum.cz/clanek.phtml?id=622831>

¹³ CUKETKA.CZ. *3 SAPA typy a Viet Food Friends.* [online] 10.11.2010 [cit. 2012-12-07]. Dostupné z: <http://www.cuketka.cz/?p=8355>

na světě¹⁴. Dále je zde prodej mražených mořských živočichů, např. krabi, škeble, garnáty, žraloci, apod. V neposlední řadě zde nalezneme desítky kadeřnictví (poskytování depilace a fyzioterapeutických masáží, depilace obočí a úprav nehtů), svatební studia, reklamní služby. Pro vietnamskou komunitu jsou k dispozici ze stran krajanů různé zprostředkovatelské služby, např. tlumočnictví, vyřizování vízových formalit, zdravotního pojištění nebo pojištění vozidel a jiné. Součástí areálu jsou vzdělávací zařízení (školy a školy, výuková jazyková centra), lékařská péče (zubní a obvodní oddělení, poradny s možnou péčí a radami pro nastávající matky), vlastní vydavatelství tištěných novin, buddhistická modlitebna, rozsáhlé zázemí pro uspořádání rodinných, svatebních nebo pohřebních oslav, zábavní střediska (herny, kasina a sázkové kanceláře). V tomto areálu je takřka vše, co potřebuje každý vietnamský krajan i běžný návštěvník pro uspokojení svých potřeb a uskutečnění běžných nákupů. Je to ale i místo odpočinku spojených s občerstvením a nabráním sil. Denně dle návštěvního řádu je areál pro širokou veřejnost otevřen od 7.30 - 22.00 hod., kdy denně migruje za prací nebo nákupem několik tisíc osob. Negativním důsledkem tohoto masivního pohybu osob je dopravní vytíženost hlavní ulice Libušská, kdy se v době tzv. dopravní špičky vytvářejí souvislé dopravní zácpy.

Obrázek 3: Areál asijského obchodního a kulturního centra TTTM SAPA

Zdroj: GOOGLE EARTH, letecký mapový pohled na areál TTTM SAPA¹⁵

¹⁴ VIETNAM.CZ. *Vietnamská kuchyně*. [online] © 2008-2012 Travel & Business Centre s. r. o. [cit. 2012-12-07]. Dostupné z: <http://www.vietnam.cz/co-videt-a-delat/vietnamska-kuchyne>

¹⁵ GOOGLE EARTH, *Letecký mapový pohled na areál TTTM SAPA* [online] © 2010 Geodis Brno [cit. 2012-12-19]. Dostupné z: <https://maps.google.cz/maps?hl=cs&tab=w>

2 VIETNAMSKÁ KOMUNITA

V samotné vietnamské komunitě se můžeme setkat s řadou tradic a zvyků, které vyplývají z náboženství a sociálního uspořádání rodin. Vietnamci jsou od mládí vychováni podle náboženství buddhismus¹⁶, který ve Vietnamu převládá a představuje zcela jiné pohledy na svět, na člověka, na chování jedince ve srovnání se západním životním stylem. Toto učení staví do popředí rozum, odpovědnost, pozitivní postoj ke světu, ale i podřízenost řádu. Vytváří model společnosti založené na vzoru patriarchální rodiny. Obecně se dá říct, že Vietnamci mají mnohem větší respekt ke starším, neustále na sobě pracují, a to nejen pro sebe, ale pro rodinu, pro společnost, pro svůj stát. Mezi další vyznávané náboženství Vietnamci patří hinduismus, islám a křesťanství. Vietnamská kultura je značně odlišná od té naší, a to především společenskou etikou, sociálním uspořádáním rodin a hierarchií v komunitě, tradicemi a dalšími specifickými vlastnostmi chování jedinců komunity navenek. Rodiče většinou velice silně vedou dítě k tomu, aby mělo ve vážnosti svou vlast, aby jí zůstalo věrno¹⁷, neboť vietnamský národ je typický svým lidovým charakterem a hrdostí na svou statečnost¹⁸. U Vietnamců trvale žijících na našem území nebo dětí narozených na území České republiky (banánová generace¹⁹), jsou ovšem tradice a návyky potlačovány vlivem asimilace, přijetím evropské kultury a trendem značné pracovní vytíženosti. Pro nedostatečnou znalost a předsudky ze strany majoritní společnosti, často dochází v rámci společného soužití v městské části Libuš k vzájemným konfliktům mezi zástupci jednotlivých kultur.

2.1 Navázání diplomatických vztahů v roce 1950

První enkláva vietnamských pracovníků, ale i studentů, přicházela na území tehdejšího Československa od konce 50. let minulého století. Dne 2. února 1950 byly oficiálně navázány diplomatické vztahy mezi tehdejší Československou republikou a Vietnamskou demokratickou republikou²⁰. Vzájemná spolupráce vyplývala z příznivých podmínek v rámci socialistického bloku, kdy Československo potřebovalo více

¹⁶ K náboženství buddhismus ve Vietnamu inklinuje přes 80% obyvatel.

¹⁷ ŠÍŠKOVÁ T. *Menšiny a migranti v České republice: my a oni v multikulturní společnosti 21. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. s. 103. ISBN 80-7178-648-9.

¹⁸ Tamtéž s. 100

¹⁹ Problematika banánové generace je v podrobně vysvětlena v kapitole 2.3.1.4.

²⁰ Od roku 1945 do roku 1976 se stát nazýval Vietnamská demokratická republika, kdy později byl přejmenován na Vietnamskou socialistickou republiku.

pracovní síly, a to zejména v pohraničí. Dalším očekávaným vývojem byly odbytové trhy pro naše výrobky. Československá republika byla v této době čtvrtým státem (po Čínské lidové republice, Svazu sovětských socialistických republik a Mongolské lidové republice), který s Vietnamskou demokratickou republikou navázal diplomatické vztahy²¹. Byla podepsána Dohoda o vědeckotechnické spolupráci²² a později Dohoda o kulturní spolupráci²³.

2.1.1 Děti

V letech 1946-1954 probíhala první indočínská válka, ve které Vietnamci pod vedení Ho Či Mina vzdorovali francouzským pokusům o obnovení koloniální nadvlády. V rámci mezinárodní pomoci poválečnému stavu Vietnamu bylo do Československa přijato sto dětí a umístěno do dětského domova v Chrástavě u Liberce²⁴. Jednalo se o sirotky a potomky významných politiků a funkcionářů z rodin postižených válkou. V přátelském prostředí dětského domova získaly kvalitní vzdělání. Avšak mohly zde být pouze tři roky, neboť na přání vietnamské strany a z možné obavy ztráty vietnamské kulturní identity se musely vrátit zpět do své vlasti. Pouze několika z nich bylo umožněno zůstat dále v Československu, studovat a zvolit si naši zem za svůj domov. Podobný příliv dětí byl zaznamenán v letech 1963-1973, kdy ve Vietnamu probíhala americká válka.

2.1.2 Studenti

Na vysokých školách zaměřených na ekonomický a technický směr, výjimečně na FAMU, DAMU (loutkoherectví) či FFUK (obor český jazyk a literatura²⁵) se postupně počátkem 50. let začínají objevovat vietnamští studenti. Studenti byli pod přísným dohledem vietnamského vedení prostřednictvím vietnamského velvyslanectví v Československu a museli respektovat nejrůznější zásady a omezení. Mezi omezení patřil zákaz důvěrných vztahů studentů opačného pohlaví a oblékání se do západních oděvů. Hlavním posláním bylo věnovat se řádně studiu a v případě porušení zásad a neuspokojivého prospěchu hrozilo, že student byl nucen se vrátit zpět do své vlasti. V období 50.-60. let studovala na školách stovka studentů a později v roce 1968 byl

²¹ MÜLLEROVÁ, P. *Stručná historie států. Vietnam*. Praha: Libri, 2010. s. 83. ISBN: 978-80-7277-255-1.

²² Dohoda o vědeckotechnické spolupráci byla podepsána dne 28. září 1956

²³ Dohoda o kulturní spolupráci byla podepsána dne 20. března 1957. V roce 1961 byla tato dohoda prodloužena na dalších pět let.

²⁴ BITTNEROVÁ, D. et. al. *Kdo jsem a kam patřím*. Praha: Tobola, 2005. s.371. ISBN: 80-902785-8-2.

²⁵ DAMU - Divadelní fakulta Akademie múzických umění, AMU - Akademie múzických umění v Praze, FFUK - Filozofická fakulta Univerzity Karlovy.

počet navýšen na čtyři sta. Poptávka po studiu ze strany vietnamských občanů však byla vyšší, než umožňovaly určené dohody.

2.1.3 Pracovníci a učni

Na základě usnesení vlády ze dne 15. března 1967 k realizaci a technické pomoci přijelo do Československa v letech 1967-1970 na zaškolení celkem 2.146 praktikantů. Praktikanti byli umístěni do strojírenství, hutnictví, textilního, sklářského, chemického, dřevařského, kožedělného, papírenského a stavebního průmyslu²⁶. Odborná příprava skončila odjezdem posledních skupin v březnu 1975 zpět do Vietnamu²⁷. Po ukončení americko-vietnamských bojů v roce 1973 zesílil zájem ze strany vietnamské vlády o vysílání svých občanů k získávání profesních dovedností pro přípravu kvalifikovaných sil v určitých strategických oblastech při klíčových otázkách obnovy a rozvoje Vietnamu a dne 8. dubna 1974 byla podepsána Dohoda o odborné přípravě občanů Vietnamské demokratické republiky v československých organizacích. V rámci plnění dohody přijelo na území 5 tisíc pracovníků a do jejich šestiletého pobytu byla zahrnuta šestiměsíční jazyková příprava, která byla prováděna v samotném podniku nebo učilišti nebo v jazykových centrech ve Štítech na Moravě a v Dubu u Prachatic. Po jazykové přípravě následovala dvou až tříletá odborná výuka v učňovských zařízeních a výrobní praxe trvala dva až tři a půl roku. Vybraní pracovníci mohli navštěvovat odborné střední školy i při jejich zaměstnání. Nejvyšší nárůst počtu vietnamských pracovníků byl zaznamenán v letech 1979 a 1985. *"Vláda ČSSR svým usnesením č. 337 ze dne 19. prosince 1979 o sjednání další dohody s Vietnamem o odborné přípravě a dalším zvyšování kvalifikace vietnamských občanů v československých organizacích vyslovila souhlas s odbornou přípravou 3.500 vietnamských občanů v letech 1980-1983 s tím, že vzniklé náklady budou uhrazeny výnosy z práce občanů Vietnamské socialistické republiky"*²⁸. Na základě dohody přijelo do Československa 8.700 žáků středních odborných učilišť a 23.300 stážistů a praktikantů²⁹. Největší počet vietnamských občanů zaznamenalo Československo v roce 1981, kdy na území pobývalo 35 tisíc vietnamských občanů, přičemž dvě třetiny pracovaly v dělnických profesích a pro příklad uvádím národní

²⁶ MÜLLEROVÁ, P. *Stručná historie států. Vietnam*. Praha: Libri, 2010. s. 84. ISBN: 978-80-7277-255-1.

²⁷ MÜLLEROVÁ, P. *Vietnamské etnikum v České republice*, In: ŠIŠKOVÁ, T.: *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha, Praha: Portál, 1998. s. 84. ISBN: 80-7367-182-4.

²⁸ BOUŠKOVÁ, P. *Pracovní migrace v ČR*. In: Národní diskuze u kulatého stolu na téma vztahů mezi komunitami. Praha: Odbor pro uprchlíky a integraci cizinců MV ČR, 1998. s. 34-35.

²⁹ MARTÍNKOVÁ, Š. et al. *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR. Pracovní migrace, životní podmínky a kulturní specifika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009. s. 9. ISBN: 978-80-7312-053-4.

podniky Spolana Neratovice, Blanické strojírnny ve Vlašimi, sklárny Oloví na Sokolovsku a v Praze. Vietnamští dělníci byli zpravidla obsazováni do neatraktivních oborů, do pásové výroby nebo při pomocných pracích, kterým se čeští pracovníci vyhýbali a z tohoto důvodu se vietnamští pracovníci stávají nezbytnou pracovní silou. Odhaduje se, že v 80. letech prošlo československými podniky 70 - 120 tisíc Vietnamců³⁰. Před rokem 1989 bylo motivací pobytu na území získání kvalitního vzdělání, zlepšení ekonomické situace jednotlivce a ekonomické situace rodiny a následné zlepšení společenského postavení ve Vietnamu a postavení rodiny. Ke studiu či práci byli vybráni na základě vynikajících studijních či pracovních výsledků a mnozí se pochopitelně do ČSSR dostali na základě různých protekcí.

2.2 Situace po roce 1989

Jako strategický mezník uvádím rok 1989, kdy se změnila vnitropolitická situace na území Československa. Dohoda o dočasném zaměstnávání vietnamských občanů nebyla ze strany vlády ČSSR naplněna a situace byla řešena tak, že vietnamští pracovníci obdrželi finanční odstupné a byly jim uhrazeny cestovní náklady zpět do vlasti. Téměř ve stejné době došlo ke stejné situaci v sousedním Německu, kdy došlo k zániku NDR, avšak "němečtí" Vietnamci odmítli návrat do své vlasti a ve velkém množství se ilegálně začali usazovat na území nově vzniklé Československé federativní republiky. V roce 1992 se uskutečnila řada reforem politického systému. Byl nastartován proces ekonomické transformace a změnila se situace na poli podnikání. Podnikat v této době mohl doslova každý a to včetně cizinců, což byla příležitost právě pro Vietnamce, jejichž vlastnostmi je především schopnost, pracovitost, nenáročnost a adaptace na nové prostředí. Na základě získání živnostenského listu byl Vietnamcům legalizován pobyt na území v rámci dlouhodobého víza. Doba, ve které převládala poptávka po nedostatkovém spotřebním zboží, umožnila především Vietnamcům rozvíjet obchodní činnosti. Začínají provozovat plátěné stánky na tržnicích zejména ve velkých městech (Praha, Brno, Ostrava) a v pohraničí (Cheb, Folmava, Železná Ruda apod.). V Praze a Chebu vznikají tzv. konsorcia vietnamských podnikatelů a dochází k pronájmům bývalých továren, zaniklých tržnic, kasáren, obytných domů. V těchto místech se soustřeďuje velkoobchod, díky kterému je trh zaplaven textilem a elektronikou pocházející z Asie. Na těchto místech se začíná vytvářet uzavřená

³⁰ MARTÍNKOVÁ, Š. et al. *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR. Pracovní migrace, životní podmínky a kulturní specifika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009. s. 10. ISBN: 978-80-7312-053-4.

vietnamská komunita, která je neustále posilňována přistěhovalými Vietnamci z Německa. Vliv na tuto vlnu přistěhovalců měla i finanční odměna poskytovaná vládou bývalé NDR za vystěhování se³¹. Vietnamská komunita začala sílit přistěhovaleckou vlnou Vietnamců z Polska, Maďarska, Slovenska a dalšími příjezdy krajanů, kteří za dob Československa na území studovali nebo pracovali a prostředí a český jazyk dokonale znají. Začíná nový trend ekonomické migrace s vidinou zlepšení životní úrovně, který ovšem později přináší jak pro přistěhovalce, tak i pro majoritní společnost určité problémy v rámci společného soužití. Skladbu žijících Vietnamců na území lze v této době rozdělit na Vietnamce pracující na území na základně bilaterální vládní dohody podepsané v roce 1994³² mezi vládou České republiky a Vietnamskou socialistickou republikou, Vietnamce pracující na území na základě živnostenského listu, vietnamské učně, vietnamské vysokoškolské studenty, smíšená manželství, Vietnamce jenž získali občanství České republiky a Vietnamce bez platného pobytu (nelegální pobyt). Největší počet zaznamenaných příjezdů Vietnamců do České republiky byl v letech 1996-1998 a v letech 2004-2006.

2.3 Situace po roce 2000

Od roku 2000 můžeme považovat vztahy mezi Českou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou za konstantní součást české zahraniční politiky. Vláda České republiky definovala svým usnesením č. 302 ze dne 31. března 2004 Vietnamskou socialistickou republiku jako jednu z prioritních zemí pro dlouhodobou spolupráci³³. Obchodní výměna mezi Vietnamem a Českou republikou se zvýšila z 41.6 milionu dolarů v roce 1997 na 65 milionů dolarů v roce 2001 a posléze na 130 milionů dolarů v roce 2006. V roce 2007 pak výměna dosáhla hodnoty celých 255 milionů dolarů³⁴. V roce 2005 vlastnilo 95 % všech ekonomicky aktivních Vietnamců na území České republiky živnostenské listy. Jedná se o největší počet živnostenských oprávnění vydaných jakékoliv cizinecké skupině pobývajících

³¹ DRBOHLAV, M. a D. KUČERA. *Vietnamci v Čechách jak je známe i neznáme aneb (ne)zdravá konkurence*. 1. vyd. Praha: Prime Safety s. r. o., 2012. s.22. ISBN: 978-80-903906-4-5.

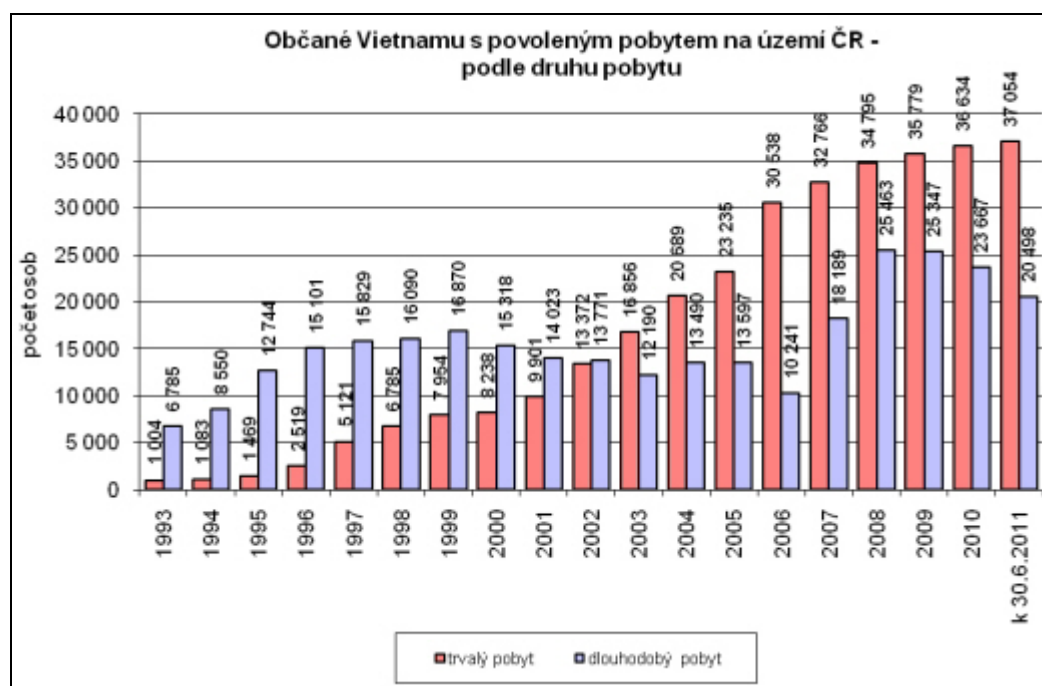
³² Dohoda o vzájemném zaměstnávání českých a vietnamských občanů z roku 1994 (její platnost byla ukončena ke dni přístupu ČR do EU a byla nahrazena Smlouvou o hospodářské spolupráci).

³³ Usnesení č. 302 ze dne 31. března 2004 se týká dalších zemí: Angolská republika, Zambijská republika, Mongolsko, Jemenská republika, Moldavská republika, Bosna a Hercegovina, Srbsko a Černá Hora. In: *Usnesení Vlády České republiky, 2004, č. 302*. [online] [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/1632/uv_302_2004.pdf

³⁴ VLČEK, T. *Bilaterální vztahy České republiky a Vietnamské socialistické republiky* [online] © Copyright 2008 E-polis.cz. 15.11.2008 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/mezinarodni-vztahy/322-bilateralni-vztahy-ceske-republiky-a-vietnamske-socialisticke-republiky.html>. ISSN 1801-1438.

na území České republiky. Vietnamci s dosaženým vysokoškolským vzděláním dávají přednost obchodu³⁵. Na začátku roku 2000 směřuje podnikání vietnamské komunity do areálu bývalého masokombinátu a drůbežáren Praha-Jih v dnešní městské části Praha-Libuš, kde vyrostlo asijské obchodní a kulturní centrum pod označením TTTM Sapa. K trvalému pobytu bylo k 30. červnu 2011 přihlášeno nejvíce občanů Vietnamu v Praze (7.064 osob, tj. 19,1 %), v Karlovarském kraji (5.774 osob, tj. 15,6 %), Ústeckém kraji (5.214 osob, tj. 14,1 %), Plzeňském kraji (3.314 osob, tj. 8,9 %) a kraji Jihomoravském (3.261 osob 8,8 %). Občanů Vietnamu s přechodným pobytem bylo hlášeno nejvíce v Praze (3.257 osob, tj. 15,9 %), Ústeckém kraji (2.997 osob, tj. 14,6 %), Středočeském kraji (2.574 osob, tj. 12,5 %), Plzeňském kraji (2.079 osob, tj. 10,1 %). K 31. říjnu 2012 pobývalo na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu 57.587 občanů Vietnamu³⁶. Největší koncentraci Vietnamců zaznamenává Praha, Brno, Ostrava, Cheb a regiony při hranicích s Polskem a Německem.

Graf 1: Počet občanů Vietnamu s povoleným pobytem na území ČR

Zdroj: podklady, evidence a poznatkové fondy Policie ČR Služby cizinecké policie, OAMP MV ČR, MPSV ČR, MPO ČR, MS ČR a MZV ČR

³⁵ MARTÍNKOVÁ, Š. et al. *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR. Pracovní migrace, životní podmínky a kulturní specifika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009. s. 13. ISBN: 978-80-7312-053-4

³⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Oddělení analýzy rizik ŘSCP PČR. *Cizinci s povoleným pobytem. Říjen 2010*. [online] © 2010 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx>

2.3.1 Nová hierarchie vietnamské komunity

Po roce 2000 dochází ve struktuře vietnamské komunity, která je společensky a hierarchicky dělena, k určitým změnám. Struktura vietnamské komunity v České republice vyplývá z rodinných vazeb a z jednotlivých migračních vln. Rodinné vazby mají svůj počátek již v prvních vlnách migrantů před rokem 1989. Vietnamci právě z prvních vln jsou označováni jako špičky v hierarchii vietnamské komunity v České republice. Dochází k postupnému dělení na tři odlišné vrstvy.

2.3.1.1 *Starousedlíci*

Nejvýše stojí tzv. starousedlíci (přezdívání jako "xu moc"³⁷), kteří v době 1967 až 1989 na území studovali nebo pracovali a zároveň se jim dostalo jazykové průpravy, znají českou kulturu, právní řád a mají navázány důležité kontakty. Tyto osoby mají v komunitě významné postavení. Jedná se o osoby respektované a vlivné, jež disponují určitými prvky patriarchální ochrany a mají právo rozhodovat při vnitřních sporech komunity. Jednotliví členové nižší vrstvy komunity jsou na těchto osobách finančně závislé. Tato nejvyšší třída hierarchie zastává důležité posty v řadách představenstva vedení různých asijských tržnic (Dragon v Chebu, Sapa v Praze) nebo jsou jednateli různých společností (Sportisimo - síť maloobchodních prodejen v ČR s vlastním e-shopem atd.)

2.3.1.2 *Střední třída*

Střední třídu hierarchie komunity zastávají obchodníci a podnikatelé. Lze o nich hovořit v souvislosti s "porevolučními" Vietnamci a příchozími v průběhu 90. let. Tyto osoby provozují vlastní obchody, ve kterých často zaměstnávají české občany jako prodavače, hlídače nebo jako pomocnou sílu ve skladu. Často do svých rodin najímají české chůvy a jejich potomci studují na českých školách. Tato střední třída bývá zpravidla nejvíce rozšiřována o další na naše území migrující vietnamské rodinné příslušníky.

³⁷ Z vietnamského překladu Xu moc: "xu" je místní název pro české Vietnamce, "moc" znamená starý, plesnivý.

2.3.1.3 Nejnižší třída

Za nejnižší vrstvu můžeme považovat vždy další příchozí migrační vlnu, která je tzv. nezkušenou a teprve poznává českou realitu s možným úskalím začlenit se do majoritní společnosti. Právě tyto uvedené vlny jsou řazeny do spodní vrstvy hierarchie vietnamské komunity a přes neznalost místních poměrů se stávají výnosným finančním artiklem v oblasti tlumočnických, překladatelských, právních a ekonomických služeb pro různé privilegované jedince postavené ve vyšší vrstvě hierarchie (zprostředkovatelský servis) a tyto vlny migrantů jsou neustále přesvědčovány o nezastupitelnosti a nenahraditelnosti různých zprostředkovatelských služeb. Do nejnižší třídy hierarchie řadíme osoby na pozici řadových prodavačů na tržnicích, skladníků, kuchařů a číšníků v asijských restauracích, pracovníky v manufakturním odvětví, dělníky na stavbách a různé pomocné síly. Nutno zde nastínit, že tato nejnižší vrstva se často stává dostupným cílem pro nezákonnou práci, a to na pozici "bílých koní" (úvěrové podvody a trestná hospodářská činnost), či prostředkem pro uskutečňování jiné trestné činnosti. Nejnižší třídě je ze stran vyšších vrstev přezdíváno jako "ga"³⁸. Tato vrstva se na území České republiky dostala často prostřednictvím přes zprostředkovatelské agentury a jejich největším handicapem je částečné ovládnutí českého jazyka nebo jeho plná neznalost. Hrozbou je i ta skutečnost, že členové nejnižší třídy se mohou stát sociálně vyloučenými jedinci.

2.3.1.4 Banánová generace

Banánovou generací nazývají děti, které se narodily vietnamským rodičům v České republice a o sobě hovoří jako o banánových dětech, tj. že jsou navenek „žlutí“, ale uvnitř se cítí jako Češi. Historie této generace je zakotvena v obavách rodičů, kteří se domnívali, že jejich potomci by mohli v českém jazyku zaostávat, a proto je nechávali hlídat českými chůvami nebo je umisťovali do českých vzdělávacích institutů (mateřské školy). Hovoříme tak o movitějších vietnamských rodinách, kdy takto ušetřený čas hlídáním dětí mohli věnovat svému podnikání. Tito vietnamští rodiče kladou rovněž značný důraz na vzdělávání svých dětí a bohatší rodiny svým dětem umožňují se realizovat v prestižních školách a v kroužcích mimoškolních aktivit, přičemž vyžadují, aby děti ctily především vietnamskou kulturu³⁹. V chudších rodinách střední vrstvy hierarchie vietnamské komunity probíhá výchova

³⁸ Z vietnamského překladu "ga" znamená slepičí, hloupí.

³⁹ BITTNEROVÁ D. et. al.. *Kdo jsem a kam patřím*. Praha: Tobola, 2005. s.375. ISBN: 80-902785-8-2.

prostřednictvím školských zařízení nebo se o mladšího sourozence stará ten starší, popřípadě prarodiče⁴⁰. Rodiče ovšem nepočítali s tím, že jejich děti, které vyrůstají jako Češi v české kultuře a školách, mají na věc jiný pohled a přijmou český jazyk i českou kulturu za vlastní a vietnamština je pro ně nedůležitá a považují ji za přítěžující jazyk, který se učí z povinnosti navíc⁴¹. Ve společnosti mluví na své kamarády stejné generace pouze česky. Největší výhodou těchto mladých Vietnamců, narozených na území České republiky je, že znají dvě odlišné kultury. Starší Vietnamci dokonce říkají, že tato generace se nepotřebuje učit česky, ale vietnamsky.

Obrázek 4: MISS Vietnam Česká republika – pózování u vjezdu do TTTM Sapa

Zdroj: Vlastní tvorba, autor HANÁK, L. (pořízeno dne 2. srpna 2011)

⁴⁰ DRBOHLAV, M. a D. KUČERA. *Vietnamci v Čechách jak je známe i neznáme aneb (ne)zdravá konkurence*. 1. vyd. Praha: Prime Safety s. r. o., 2012. s.107. ISBN: 978-80-903906-4-5.

⁴¹ Tamtéž, s. 47.

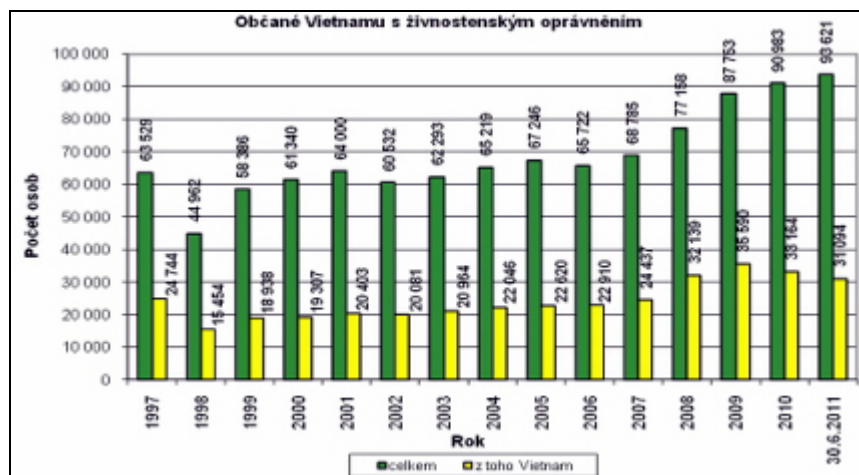
3 SVĚTOVÁ FINANČNÍ KRIZE

Dopad světové finanční krize, která je důsledkem americké hypoteční krize⁴², se značně promítla do všech států Evropské unie, a to včetně České republiky. Nepříznivý dopad zaznamenalo jak hospodářství, tak spojený výrobní průmysl. Jedním z důsledků krize bylo zvýšení míry nezaměstnanosti i nárůst kriminality, což se týkalo i okruhu cizinců žijících na území České republiky. Vláda České republiky v prvotním období dopadu světové finanční krize musela učinit vhodná opatření ke snížení stavu nezaměstnanosti cizinců a rovněž tak předejít do budoucna nelegálním pobytům cizinců na území České republiky a v souvislosti s tím případné jimi páchané trestné činnosti.

3.1 Dopad světové finanční krize na vietnamskou komunitu

Pozdějším vlivem světové finanční krize v roce 2009 došlo v České republice k největšímu počtu zániku živnostenských oprávnění, a to především důsledkem bankrotu vietnamských živnostníků. Pro občany Vietnamu je typické podnikání na základě živnostenského oprávnění. Podle údajů Ministerstva obchodu a průmyslu jsou stále nejpočetnější skupinou cizinců s živnostenským oprávněním na území České republiky, přesto však dochází v posledním období ke snížení jejich počtu. K 30. červnu 2011 registrovalo MPO ČR 31.094 občanů Vietnamu (33,2 % z celkového počtu 93.621 cizinců, kteří získali živnostenské oprávnění), je to o 2.070 osob méně, než byl zaznamenán počet těchto státních příslušníků k 31. prosinci 2010.

Graf 2: Počet občanů Vietnamu s živnostenským oprávněním

Zdroj: podklady Ministerstva průmyslu a obchodu k 30. červnu 2011

⁴² Dne 25. září 2008 došlo k největšímu bankrotu bankovních ústavů v dějinách Spojených států amerických.

U velkých společností (akciových společností) dochází ke konkurznímu řízení a fyzické osoby ohlašují osobní bankroty. Čeští živnostníci ztrácejí potenciál obchodu, mizí poptávka a nacházejí se v existenčních problémech. Z tohoto důvodu dochází k omezenému nákupu a prodeji spotřebního zboží, což má nepříznivý dopad i na vietnamské majitele velkoobchodů a samotné stánkaře včetně asijského obchodního a kulturního centra pod značením TTTM Sapa.

3.2 Vietnamci se ztrátou zaměstnání

S nástupem hlavní vlny ekonomické recese v České republice v roce 2009, dolehla krize na veškeré dodavatele a subdodavatele průmyslu, převážně automobilového (mladoboleslavská Auto Škoda, nošovická Hyundai) a jiného výrobního průmyslu, z drtivé většiny tvořené malými a středními podnikateli. Dopadem ve výrobním odvětví je rovněž masivní propouštění zaměstnanců a tzv. agenturních pracovníků z řad cizinců, a to zejména vietnamských pracovníků, kteří pobývali na území České republiky za účelem zaměstnání a byli najati na předem dohodnutou práci. Výroba v průmyslu stagnovala a cizinci se ocitli bez práce a finančních zdrojů obživy. K pomoci návratů cizincům do jejich vlasti měly pracovní agentury, které ovšem v době krize vyhlásily bankrot a cizince tak nechali jejich osudu. Následně bylo ze strany vlády České republiky zastaveno vydávání víz na vietnamském zastupitelství v Hanoji⁴³. Od 1. dubna 2009 Ministerstvo zahraničních věcí pozastavilo přijímání žádostí občanů Vietnamu o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem zaměstnání, podnikání a účast v právnické osobě a od září 2009 byly na tento druh pobytu stanoveny početní kvóty.

3.3 Projekty pro návraty do vlasti

Pro cizince, kteří v roce 2009 ztratili své zaměstnání a ocitli se takřka bez zdroje finančního zabezpečení, byla ze strany vlády České republiky učiněna řada opatření pro návrat do jejich vlasti. Nejprve byla mediálně odstartována kampaň dobrovolných návratů se získáním finanční podpory, a to ve dvou etapách, a poté následovala další kampaň zaměřená na cizince, kteří se na území České republiky zdržovali nelegálně,

⁴³ HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. *Vláda zastavila výdej víz Vietnamcům. Tajně.* [online] Copyright © 1996-2012 Economia, a.s, 16.11.2008 [cit. 2012-12-17] Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-30399640-vlada-zastavila-vydej-viz-vietnamcum-tajne>. ISSN 1213 – 7693.

tj. bez oprávnění k pobytu dle vízové povinnosti. I tento projekt byl pro tuto cílovou skupinu v rámci správního řízení při správním vyhoštění⁴⁴ značně výhodný. Ovšem, ne všichni cizinci tohoto využili a dále zůstali na území nelegálně, v rozporu se zákonem, a jejich zdrojem obživy se stávala páchaná kriminalita.

3.3.1 Projekt dobrovolných návratů I.

Projekt dobrovolných návratů byl s cílem pomoci zahraničním pracovníkům propuštěných v důsledku hospodářské krize schválen usnesením vlády České republiky ze dne 9. února 2009 č. 171,⁴⁵ k zajištění bezpečnostní situace České republiky v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize. Smyslem projektu bylo poskytnout pomoc cizincům z třetích zemí pobývajících legálně na území České republiky, kteří se vinou ekonomické situace ocitli bez pracovního uplatnění, chtěli se vrátit zpět do vlasti a nebyli si schopni tuto cestu sami uhradit. V rámci projektu Česká republika nabídla vedle nouzového ubytování, zaplacení letenky, organizačního zajištění odletu, předodjezdové a tranzitní asistence také finanční příspěvek ve výši 500 EUR pro dospělé osobu a 250 EUR pro děti do 15 let. Realizace první fáze projektu byla zahájena 16. února 2009 a ukončena dne 24. července 2009. Během této doby se do projektu registrovalo 1.871 cizinců. Rozpočet projektu byl 60.7 milionu Kč.

3.3.2 Projekt dobrovolných návratů II.

Pokračování projektu dobrovolných návratů bylo schváleno usnesením vlády České republiky ze dne 4. května 2009 č. 588 o projektu Dobrovolné návraty - II. fáze. Registrace do projektu byla možná za obdobných podmínek s tím rozdílem, že ubytování je poskytováno pouze na poslední noc před odletem, finanční příspěvek byl snížen na 300 EUR pro dospělé osobu a 150 EUR pro dítě do 15 let. Realizace druhé fáze projektu byla spuštěna dne 27. července a skončila dne 15. prosince 2009, rezervované náklady činily 50.7 milionu Kč.

⁴⁴ Cizinec třetí země Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999, o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (cizinecký zákon). In: *Sbírka zákonů*. 1999, částka 106, §120. Dostupné z <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?sn=y&hledany=326&zdroj=sb99326&cd=76&typ=r>

⁴⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Informační servis. Zpravodajství. Informace o projektu dobrovolných návratů*. [online] © 2010 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-o-projektu-dobrovolnych-navratu.aspx>

3.3.3 Projekt dobrovolných návratů pro cizince v nelegálním postavení

Ministerstvo vnitra věnovalo rovněž vysokou pozornost také cizincům nacházejícím se na území České republiky bez platného pobytového oprávnění. Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 4. května 2009 č. 587 o projektu Dobrovolné návraty nelegálně pobývajících cizinců byl v období od 15. září do 15. prosince 2009 realizován jednorázový projekt pro řešení situace těchto osob. Cílovou skupinou byli státní příslušníci třetích zemí⁴⁶ neoprávněně pobývajících na území České republiky, kteří na území vstoupili legálně, avšak platnost jejich pobytového oprávnění již v daném období vypršela, nebo kteří neoprávněně vstoupili na území a nadále zde pobývají v rozporu s platnou právní úpravou. V rámci tohoto projektu Česká republika nabídla úhradu nákladů spojených s vycestováním leteckou cestou, možnost ubytování na poslední noc před odletem z České republiky a přesně stanovenou délku doby správního vyhoštění, které bylo uděleno za předchozí pobyt na území bez pobytového oprávnění. Registrace do projektu byla možná na všech inspektorátech cizinecké policie a do projektu se registrovalo 169 osob⁴⁷. Nutné je uvést fakt, že na území zůstalo nespécifikované množství vietnamských občanů po platnosti víza opravňujícím k pobytu, jež vědomě odmítli využít projektu dobrovolných návratů pro cizince v nelegálním postavení. Toto je zapříčiněno několika důvody. Vietnamec z venkova, který přicestuje na území České republiky, je zadlužený a pro nedostatek zkušeností a vzdělání je již od počátku obírán agenturami zprostředkovávající práci, zprostředkovatelskými a tlumočnickými službami. Tato situace vyplývá z nízké jazykové vybavenosti a především z nulového právního podvědomí. Je proto velmi nedůvěřivý i ve vztahu k orgánům veřejné výkonné moci, je v podstatě vystrašený a vyhýbá se jakémukoliv kontaktu.

Tato strategie vyhýbání však má mnoho nepříznivých důsledků⁴⁸. Především takový jedinec je vyloučen z hierarchie komunity a prostředky k základní obživě vyhledává v závadovém prostředí, kde se může snadno stát cílem řízených organizovaných zločineckých společení zaměřených na vykořisťování a obchodování

⁴⁶ Cizinci ze třetích zemí jsou osoby, které nemají ani občanství ČR ani občanství EU (tedy nejsou občany žádného státu EU) ani občanství žádného ze států Evropského hospodářského prostoru (Lichtenštejnsko, Norsko, Island a Švýcarsko).

⁴⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Informační servis. *Zpravodajství. Projekt dobrovolných návratů úspěšně ukončen.* [online]. © 2010 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/projekt-dobrovolnych-navratu-uspesne-ukoncen.aspx>

⁴⁸ DRBOHLAV, M. a D. KUČERA. *Vietnamci v Čechách jak je známe i neznáme aneb (ne)zdravá konkurence.* 1. vyd. Praha: Prime Safety s. r. o., 2012. s.53. ISBN: 978-80-903906-4-5.

s lidmi (vykonávání prostituce, manufakturní činnost v nelegálních dílnách s padělky, prodej a výroba omamných a psychotropních látek a jiné protizákonné činnosti).

Na možnost vycestovat na území České republiky a získat víza přes zastupitelské úřady ve Vietnamu byly rodiny těchto osob nuceny se zadlužit a prodat majetek. K této pracovní cestě byl zpravidla vybrán ten nejsilnější jedinec z rodiny, kterému byla vložena naděje pro získání výdělku v zahraničí a možnost finančního a hmotného zabezpečení rodiny. Při úvaze o možném zklamání rodiny a hrdosti jedince, vyhýbá se tento nucenému návratu zpět do své vlasti.

Cizinec v nelegálním postavení mohl využít návratu do své vlasti v rámci Projektu dobrovolných návratů pro cizince v nelegálním postavení, přičemž správním orgánem byla vyměřena délka následného zákazu pobytu na území České republiky dle skupiny A a v případě uhrazení nákladů spojených s vycestováním z vlastních prostředků cizince se délka doby uděleného zákazu pobytu změnila dle skupiny B.

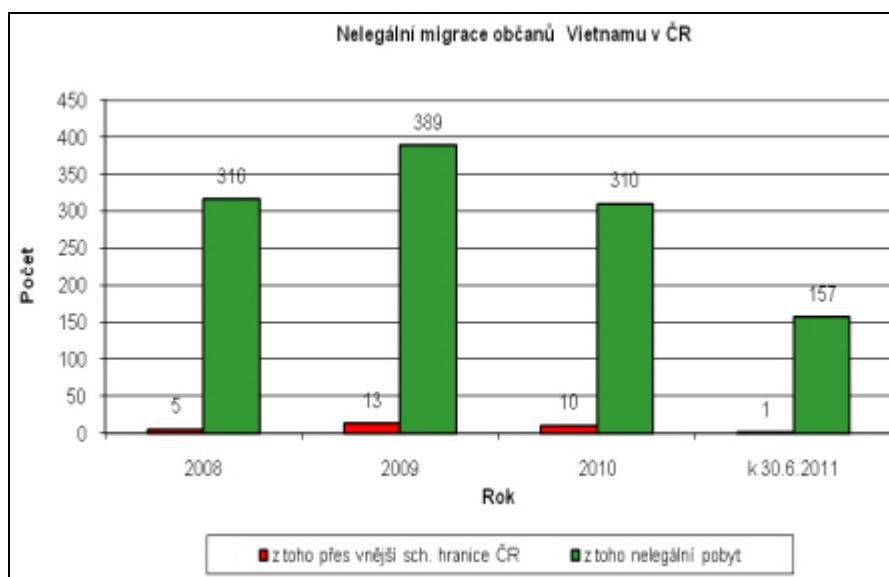
Tabulka č. 1 - Doba následného zákazu pobytu v ČR pro cizince bez víza

Délka doby předcházejícího neoprávněného pobytu na území České republiky	Délka následného zákazu pobytu na území České republiky	
	skupina A	skupina B
do 6 měsíců (do ½ roku)	3 měsíce (1/4 roku)	1 měsíc
do 12 měsíců (do 1 roku)	6 měsíců (1/2 roku)	2 měsíce
do 18 měsíců (do 1 a ½ roku)	9 měsíců (3/4 roku)	3 měsíce
do 24 měsíců (do 2 let)	12 měsíců (1 rok)	4 měsíce
do 30 měsíců (do 2 a ½ let)	15 měsíců (1 a ¼ roku)	5 měsíců
do 36 měsíců (do 3 let)	18 měsíců (1 a ½ roku)	6 měsíců
do 42 měsíců (do 3 a ½ roku)	21 měsíců (1 a ¾ roku)	8 měsíců
do 48 měsíců (do 3 a ½ roku)	24 měsíců (2 roky)	12 měsíců
do 54 měsíců (do 4 a ½ roku)	27 měsíců (2 a ¼ roku)	16 měsíců
do 60 měsíců (do 5 let)	30 měsíců (2 a ½ roku)	20 měsíců
Více než 60 měsíců (5 let a déle)	36 měsíců (3 roky)	24 měsíců

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

V níže uvedeném grafu je znázorněn vývoj nelegální migrace občanů Vietnamu na území České republiky od roku 2008. Je evidentně zřejmé, že dopad světové finanční krize se projevil právě na tomto aspektu. Orgány služby cizinecké policie v období od 1. ledna 2008 do 30. června 2011 vydaly rozhodnutí o správním vyhoštění pro 6.868 občanů Vietnamu⁴⁹.

Graf 3: Nelegální migrace občanů Vietnamu na území ČR od roku 2008

Zdroj: podklady, evidence a poznatkové fondy Policie ČR Služby cizinecké policie a Odboru azylové a migrační politiky MV ČR.

3.3.4 Projekty mezinárodních organizací

Mezinárodní organizace pro migraci⁵⁰ je mezivládní organizace s hlavním sídlem v Ženevě a aktivně se podílí v rámci svého programu na dobrovolných návratech cizinců do své vlasti. Ročně asistuje IOM Praha přibližně 300 až 400 lidem z desítek států a nabízí migrantům možnost se dobrovolně vrátit do zemí původu bez administrativních průtahů. Jedná se především o nabídku těm žadatelům o azyl, kteří přerušili azylové řízení, nebo jejich žádost o azyl byla zamítnuta, nebo cizincům, již nemají dostatek potřebných dokumentů pro návrat do zemí původu⁵¹.

⁴⁹ Zaevidovaná rozhodnutí o správním vyhoštění pro občany Vietnamu. Zdroj: informační cizinecký systém Policie České republiky.

⁵⁰ Mezinárodní organizace pro migraci: International Organization for Migration (IOM).

⁵¹ IOM INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION. *Dobrovolné návraty a reintegrace*. [online]. © 2012 IOM Praha. [cit. 2012-12-15] Dostupné z: <http://www.iom.cz/aktivity/dobrovolne-navraty-a-reintegrace>

4 KRIMINALITA VIETNAMSKÉ KOMUNITY

Z hlediska druhu páchané kriminality se občané Vietnamu nejčastěji dopouští zejména hospodářské trestné činnosti a poté následuje ostatní obecná trestná činnost. Vietnamská komunita se vyznačuje značnou soudržností a loajalitou mezi sebou, což komplikuje operativní pronikání ze strany bezpečnostních složek státu do prostředí uzavřené vietnamské komunity, která s jasně danou strukturou hierarchie s majoritní společností příliš nekomunikuje. Vzniklé problémy, včetně problémů kriminálního charakteru, si dokáží vietnamští občané většinou vyřešit sami bez oficiálních úřadů. Policii o svých problémech neinformují, a to i v případech, kdy se sami stali obětí trestného činu, ať ze strany komunity, či zvenčí. Dalším problémem při operativním šetření je častá místní nestálost vietnamských obchodníků. Zatímco u některých živnostenských provozoven jsou stálí prodejci po řadu několika let (zejména kamenné obchody), u některých prodejních stánků se prodejci mění i několikrát do roka (například v obchodním a kulturním centru TTTM Sapa). Z těchto důvodů trestná činnost občanů Vietnamu vykazuje značnou míru latence.

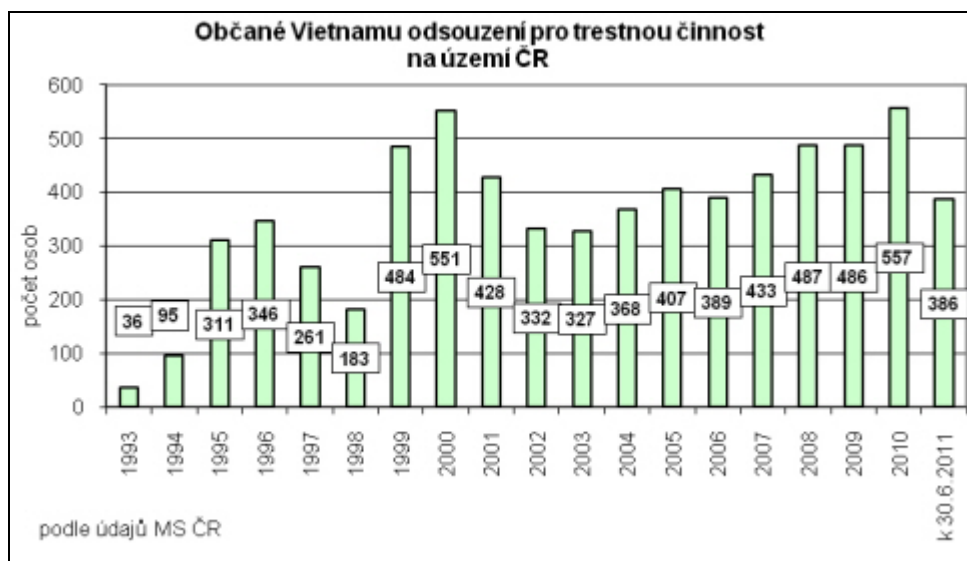
4.1 Kriminalita vietnamské komunity v obecném měřítku

Prováděná páchaná trestná činnost ze strany asijské organizované kriminality představuje dlouhodobě sledovaná vietnamská komunita, která si drží téměř absolutní hodnotu nad trestnou činností páchanou Asiaty⁵². Ve výročních zprávách, zveřejňovaných Útvarem pro odhalování závažné kriminality, je uváděna jako nejvýznamnější typ organizované vietnamské trestné činnosti, trestná činnost zaměřená na daňovou oblast, která spočívá v krácení cla či daně, většinou formou padělání příslušných dokladů v kombinaci s vykazováním dovozu na tzv. nekontaktní firmu, což spočívá v prodeji různého spotřebního zboží ve stánkovém prodeji, a je často spojována s další daňovou trestnou činností (porušování práv k obchodnímu vlastnictví a porušování autorských práv). Dalším významným aspektem v rámci organizované trestné činnosti vietnamské komunity je zaznamenán nárůst trestné

⁵² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o činnosti ÚOOZ na rok 2011*. [PDF dokument]. © 2010 Policie ČR [cit. 2012-12-17] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-uooz-za-rok-2011.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

činnosti na úseku výroby a obchodování s omamnými a psychotropními látkami⁵³. Významný podíl na trestné činnosti mají trestné činy proti veřejnému zájmu, a to především v nerespektování správního řízení ve věci správního vyhoštění, které jsou udělovány ve věcné působnosti správních orgánů⁵⁴ jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle trestního zákoníku⁵⁵. Důležité je zmínit se o násilné trestné činnosti (úmyslné ublížení na zdraví, výtržnictví, vydírání a loupeže) a trestných činech krádeží. Pokud se bude hovořit o trestných činech vydírání, tak tyto jsou páchany zejména pouličními vietnamskými gangy a často na zakázku třetího subjektu pod záminkou vymáhání neexistujících dluhů⁵⁶. Největší hrozbou migrace, s cílem získání pobytu na území ČR, je nadále získání pobytu za účelem sloučení s občanem ČR (fiktivní sňatky a účelové otcovství). Další hrozbou je zneužívání padělků osobních dokladů, veřejných listin, rozhodnutí úřadů práce o povolení zaměstnání, potvrzení o studiu atd. V období od 1. ledna 1993 do 30. června 2011 bylo v ČR odsouzeno pro trestnou činnost celkem 6.867 občanů Vietnamu (tj. 9,4 % z celkového počtu cizinců odsouzených pro trestnou činnost) na území České republiky.

Graf 4: Občané Vietnamu odsouzení pro trestnou činnost na území ČR

Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti ČR

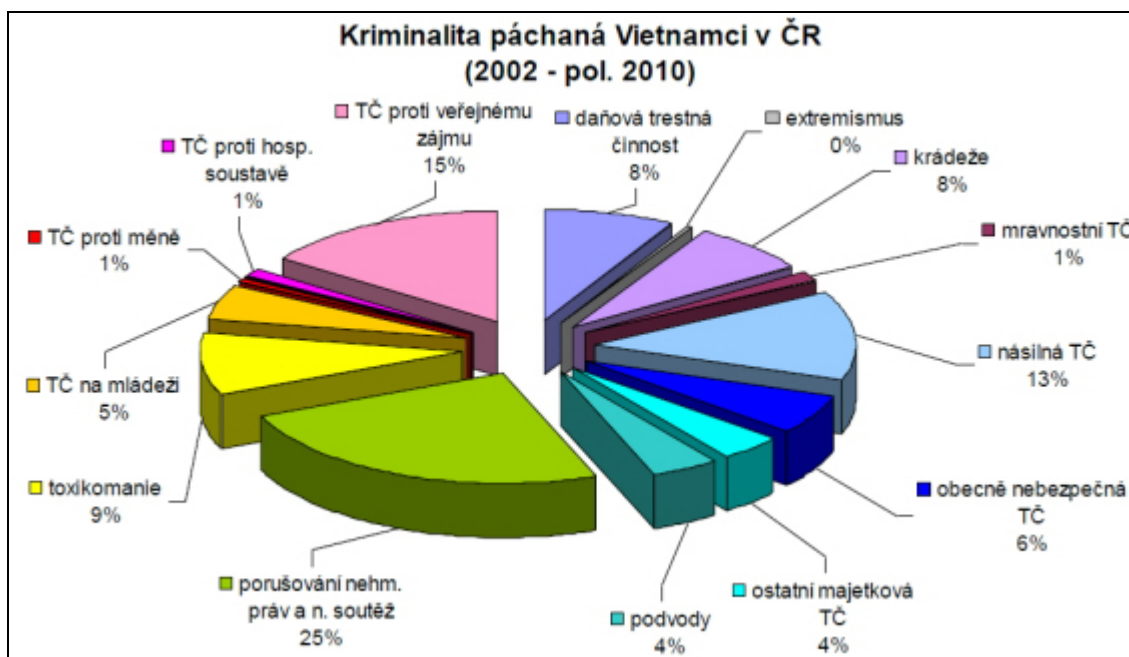
⁵³ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o činnosti ÚOOZ na rok 2010*. [PDF dokument]. © 2010 Policie ČR [cit. 2012-12-17] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-uooz-za-rok-2010.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

⁵⁴ Věcně příslušným orgánem je Policie České republiky, Služba cizinecké policie

⁵⁵ Doslovně znění: „Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že se zdržuje se na území České republiky, ačkoli mu byl uložen trest vyhoštění nebo bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění“. Zákon č. 40 ze dne 9. února 2009, Trestní zákoník, In. *Sbírka zákonů*. 2009, částka 11, §337 odst. 1 písm. b). Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>

⁵⁶ NĚMEC M. *Mafie a zločinecké gangy*. 1. vyd. Praha: Eurounion Praha s. r. o., 2003. s. 75. ISBN 80-7317-026-4.

Graf 5: Rozložení kriminality páchané občany Vietnamu v ČR

Zdroj: Policejní prezidium ČR, Centrála informatiky a analytických procesů

4.2 Specifická kriminalita vietnamské komunity v Libuši

Bytový fond MČ Praha-Libuš je tvořen jak starší zástavbou v podobě rodinných domů, tak panelovými sídlišti a nově postavenými rodinnými domky. Jen čtvrtina domů v MČ byla postavena v období před druhou světovou válkou. Dynamický nárůst bytového fondu nastal až s výstavbou panelových sídlišť, která začala v 70. letech 20. století⁵⁷. Výstavba bytových jednotek byla realizována v roce 1977 s budováním rozsáhlého komplexu masokombinátu Praha-Jih, a to 300 bytových jednotek⁵⁸, které později byly po roce 1999 zprivatizovány do soukromého vlastnictví. V městské části Libuš se nachází celkem 1.103 domů⁵⁹. Vzhledem k rostoucímu podnikatelskému potenciálu ve zdejších areálu obchodního a kulturního centra TTTM Sapa, došlo k výraznému odkupu okolních nemovitostí do soukromého vlastnictví vietnamské minority, čímž rostou neshody mezi vietnamskou minoritou.

⁵⁷ SFG GROUP, v.o.s. *Strategický plán rozvoje městské části Praha-Libuš: Analytický profil městské části*. [PDF dokument]. Praha: Strategies Projects Financig, 2009. [cit. 2012-12-03]. s. 14. Dostupné z: http://www.praha-libus.cz/art_file/Analyticka_cast.pdf

⁵⁸ SCHMID, L. *Masokombinát Praha-Jih*. Praha: Typografie, n.p., 1977, s. 99

⁵⁹ SFG GROUP, v.o.s. *Strategický plán rozvoje městské části Praha-Libuš: Analytický profil městské části*. [PDF dokument]. Praha: Strategies Projects Financig, 2009. [cit. 2012-12-03]. s. 15. Dostupné z: http://www.praha-libus.cz/art_file/Analyticka_cast.pdf

Po roce 2009 se situace vlivem dopadu světové finanční krize dosti zhoršila. Starosta městské části Mgr. Jiří Koubek pro Pražský deník sdělil, že hlavní příčinou je prohlubující se hospodářská krize. Postihla totiž i asijskou komunitu. Mnoho zadlužených lidí z Asie přišlo o práci⁶⁰. Z ekonomických důvodů začaly být především jednotlivé bytové jednotky panelových domů užívány vyšším počtem vietnamských osob, kdy se takto do jednoho bytu uskupilo více rodin. Lze hovořit o situaci, kdy jedna postel byla určena pro více osob při jejich střídání, tj. že jedna osoba pracovala a druhá na posteli odpočívala a další osoby ležely na matracích na podlaze. V určitých domech (pro příklad uvádím ul. Na Domovině, ul. Zbudovská) byl často porušován domovní řád (poškozené vstupní dveře a další zařízení domů, odpadky na společných chodbách, hluk, pobyt cizích osob, konzumace návykových látek, rušení nočního klidu apod.) a samotnou atmosféru umocňovala anonymita nepřizpůsobivých nájemníků z řad cizinců. Původní čeští nájemníci byli nuceni dlouhodobě řešit nepříznivou situaci přes majitele domu, neziskové organizace (např. Goi Nang⁶¹, VietCzech⁶², Svaz Vietnamců v ČR), zastupitelství městského úřadu Libuš, bezpečnostní složky a média. Dne 5. dubna 2010 se v médiích objevily články, že v Libuši vznikne domobrana namířená proti Vietnamcům⁶³, kteří ve zdejší lokalitě zakládají ghetto. Možné xenofobní nálady obyvatelstva již vyvrcholily požárem obchodního a kulturního centra TTTM Sapa v roce 2008 a byla proti uvedenému areálu sepisována petice⁶⁴. Jako jádro problému v městské části Libuši jsou označováni Vietnamci, kteří prodávají drogy. O samotném problému s organizováním výroby a distribucí marihuany informuje Národní protidrogová centrála Policie České republiky ve své výroční zprávě z roku 2010, kdy v drogové oblasti došlo v tomto období nárůstu podílu ze strany Vietnamců⁶⁵.

⁶⁰ PRAŽSKÝ DENÍK. *Okolí asijského 'ghetta': podle místních drogy a vandalismus* [online]. © 2005 VLTAVA-LABE-PRESS, a. s. 04.11.2011 [cit. 2012-12-16] Dostupné z: <http://prazsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/policie-letos-zabavila-v-trznici-sapa-veci-za.html>

⁶¹ Goi Nang je občanské sdružení, které sdružuje mladí lidi, kteří mají blízko k Vietnamu a vietnamských občanů. Toto sdružení uspořádalo akci „Závitek pro Libuš“ jako odezvu proti shromáždění Dělnické strany sociální spravedlnosti v Libuši dne 12.05.2010

⁶² VietCzech je občanské sdružení složené převážně z vietnamských vysokoškolských studentů žijících na území ČR. Jeho cílem je představovat české společnosti život vietnamské komunity.

⁶³ TÝDEN.CZ. *Kvůli Vietnamcům v Libuši možná vznikne domobrana*. [online]. © 2006 EMPRESA MEDIA, a.s 05.04.2010 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kvuli-vietnamcum-v-libusi-mozna-vznikne-domobrana_164469.html

⁶⁴ TÝDEN.CZ. *Pražané sepisují petici proti vietnamské tržnici*. [online]. © 2006 EMPRESA MEDIA, a.s 26.11.2008 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/prazane-sepisuji-petici-proti-vietnamske-trznici_92330.html

⁶⁵ NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva za rok 2010*. [PDF dokument]. © 2010 Policie ČR [cit. 2012-12-18]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/vyrocní-zprava-2010.aspx

4.3 Dělnická strana sociální spravedlnosti v Libuši

Nepříznivé situace využila pro svoji předvolební kampaň Dělnická strana sociální spravedlnosti a dne 12. května 2010 se v Libuši konal ostře sledovaný předvolební meeting, kde se zástupce strany Tomáš Vandas ve svém projevu zaměřil především na místní kriminalitu a drogovou problematiku, kterou dal za vinu přítomnosti tamní vietnamské komunitě. Dne 12. května bylo provedeno na místě potřebné bezpečnostní opatření ze strany Policie České republiky, neboť bylo důvodné podezření na možný střet extremistických příznivců strany s vietnamskými občany. Na shromáždění se dostavilo pouze okolo 50 účastníků, někteří skalní příznivci v kapucích, se šátky kolem obličeje a v ruce držících vlajky a transparenty. Jednalo se o takové "přespolní" příznivce, kteří se o možných problémech mezi Čechy a Vietnamci dozvěděli pouze z medializovaných článků a sami zde nežijí. Spíše by se dalo hovořit, že meeting přilákal policejní složky a odpůrce Dělnické strany sociální spravedlnosti. Téhož večera byl meeting rozpuštěn, k žádnému skandování ani pochodu ulicemi nedošlo a cíl předvolebního meetingu, přesvědčit posluchače o nutnosti být nakloněn této straně, zůstal nenaplněn.

Obrázek 5: Tomáš Vandas na protestním shromáždění DSSS v Libuši

Zdroj: Dělnická strana sociální spravedlnosti⁶⁶

⁶⁶ DĚLNICKÁ STRANA SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOSTI. *Vandas hřměl v Libuši proti kriminalitě Vietnamců* [online] [cit. 2012-12-19]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/vandas-hrmel-v-libusi-proti-kriminalite-vietnamcu>

4.3.1 Protestní shromáždění DSSS v Libuši – analýza a důvody

Mezi hlavní důvody pro uspořádání protestního shromáždění Dělnickou stranou sociální spravedlnosti v Libuši byla zejména reakce na údajné ignorování tehdejšího ministra vnitra Martina Peciny výzvy Tomáše Vandase ohledně zabývání se kritickou situací v této lokalitě. Obyvatelé lokality si dlouhodobě stěžovali na rostoucí kriminalitu a problematické soužití s vietnamskou komunitou. Výsledkem nespokojenosti občanů bylo zřízení tzv. domobrany. Jako dalším zdůvodněním tohoto shromáždění Vandas uvádí možnost výstavby buddhistického chrámu na území sousední městské části Kunratice, který by měl svojí velikostí stavby a daného charakteru patřit mezi největší v České republice. Vandas ve svém prohlášení uvádí, citují: „*Není možné připustit, aby čeští lidé museli z obavy o své bezpečí hlídat své byty a domy, aby se báli pouštět své děti na ulici a čekali ve strachu, zda se v pořádku vrátí domů*“⁶⁷. Místo pro uspořádání shromáždění bylo vybráno strategické prostranství před obchodním domem Albert, jenž se nachází v těsném sousedství obchodního a kulturního centra TTTM Sapa. Před samotným meetingem se Dělnická strana sociální spravedlnosti vyjadřovala na své pozvánce s nespokojeností se soužitím vietnamské minority a informovala o její kriminalitě a zastávala se českých podnikatelů, kteří neporušují zákony a nemohou tak konkurovat právě asijskému levnému a nekvalitnímu zboží. Dále se zmiňuje o uvedeném areálu obchodního a kulturního centra TTTM Sapa, co by závadovým prostředím a obydlím panelové domy v okolí nazývá jako autonomní ghetta.

4.3.2 Povolební vývoj DSSS v roce 2010

Volební výsledky v uskutečněných květnových parlamentních a posléze říjnových komunálních volbách v roce 2010 znamenaly propad preferencí strany a i přesto, že strana přesáhla 3 % preferencí nutných pro získání státní podpory, nezískala ani v komunálních volbách žádný mandát. Vývoj scény po komunálních volbách je symbolizován snahou Dělnické strany sociální spravedlnosti o získání podpory krajně pravicových subjektů, zejména Autonomních nacionalistů, elementů Národního odporu, Svobodné mládeže a jednotlivých vůdčích osob ze scény. Ačkoliv je krajně pravicové spektrum nadále rozdělené na jednotlivé frakce a organizace, především díky existenci různých individuálních sporů a animozit se objevují příležitosti

⁶⁷ DĚLNICKÁ STRANA SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOSTI. *Pecina kašle na obyvatele Libuše. DSSS tam svolává protestní mítink* [online] 22.02.2010 [cit. 2012-12-17] Dostupné z: http://www.dsss.cz/pecina-kasle-na-obyvatele-libuse_-dsss-tam-svolava-protestni-mitink

a události, na kterých se subjekty snaží profilovat jako sjednocené⁶⁸. Tehdejší starosta městské části Libuš Petr Mráz v rámci tiskové zprávy⁶⁹ prohlásil, cituji: „S aktivitami Dělnické strany sociální spravedlnosti ani jiných extremistických skupin se městská část Praha-Libuš neztotožňuje, distancuje se od nich a na území MČ nejsou žádoucí. Ze strany těchto skupin se nejedná o snahu městské části pomoci, nýbrž o zneužívání problémů, které ve vzájemném soužití v místě s tak velkou koncentrací jedné cizinecké komunity logicky existují, k vlastním politickým účelům“.

4.3.3 Stav DSSS na politické scéně v letech 2001-2010

Mgr. Tomáš Vandas jako předseda DSSS ve výkonném výboru strany kandidoval v průběhu let 2001-2010 do parlamentních, senátních a evropských voleb. Při volbách do parlamentních voleb v roce 2010 získala strana 59.888 hlasů, ovšem bez žádného mandátu. Uvedené ukazatele získané z oficiálních stránek DSSS zobrazují sice úspěšnost strany zejména v oblastech mimo hlavní město Prahu, avšak je nutno podotknout, že po neúspěšném politickém tažení v Libuši proti vietnamské minoritě se myšlenky a politické ideje přemístily na Mostecko do Janova, kde se zaměřily se na etnické problémy, a to především a pouze s Rómy.

- Rok 2001 - Parlamentní volby: Lídr kandidátky Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS) v Praze: 0,66 % DSSS (20,03 % přednostní hlasy).
- Rok 2002 - Parlamentní volby. Lídr jako kandidátky Republikánů Miroslava Sládka v Plzeňském kraji: 0,89 % RMS (6,69 % přednostní hlasy).
- Rok 2004 - Evropské volby: Lídr kandidátky Dělnické strany: 0,18 % DS (5,29 % přednostní hlasy).
- Rok 2006 - Parlamentní volby: Lídr kandidátky Právo a spravedlnost (za Dělnickou stranu) v Pardubickém kraji: 0,23 % PaS (3,45 % přednostní hlasy).
- Rok 2008 - Krajské volby: Lídr kandidátky Dělnické strany ve Středočeském kraji: 1,02 % DS (4,88 % přednostní hlasy).
- Rok 2009 - Evropské volby: Lídr kandidátky Dělnické strany: 1,07 % DS (14,15 % přednostní hlasy).

⁶⁸ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. ÚTVAR PRO ODHAOVÁNÍ ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU. *Zpráva o činnosti ÚOOZ za rok 2010* [online]. © 2010 Policie ČR [cit. 2012-12-18]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-uooz-za-rok-2010.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>

⁶⁹ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Tisková zpráva ze dne 4.5.2010: MČ Praha-Libuš odmítá aktivitu Dělnické strany sociální spravedlnosti na svém území* [online] [cit. 2012-12-15] Dostupné z: http://www.praha-libus.cz/index.php?FRMlogin=policie&rttert=hledej&hledej_kde=1&str=&id=32

- Rok 2010 - Parlamentní volby: Lídr kandidátky Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS) v Praze: 0,66 % DSSS (20,03 % přednostní hlasy).
- Rok 2010 - Senátní volby: Kandidát Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS) ve volebním obvodu Most: 5,13 %.

4.3.4 Charakteristika DSSS z pohledu extremismu a její historie

Dělnická strana sociální spravedlnosti je vnímána jako česká neparlamentní krajně pravicově politická strana, která vznikla rozpuštěním Dělnické strany (DS). Dělnická strana byla nejvýznamnějším představitelem krajně-pravicové stranické rodiny v České republice. Byla založena bývalými členy krajně pravicové populistické politické strany Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ). Tato strana byla v polistopadovém období nejvýznamnější reprezentantem ultrapravice⁷⁰. V roce 2001 vlivem finančních problémů došlo k vyhlášení konkurzu na SPR-RSČ, přičemž členská základna přešla do nové strany s názvem Republikáni Miroslava Sládka (RMS). Někteří bývalí členové SPR-RSČ z různých důvodů odmítli spolupráci se Sládkem a jali se možnosti založit nové politické subjekty. Jedním z nich byla právě Dělnická strana, která byla Ministerstvem vnitra České republiky zaregistrována dne 20. prosince 2002 pod názvem Nová síla. Ke změně názvu na Dělnickou stranu došlo dne 22. ledna 2003. Jedním ze zakládajících členů byl Mgr. Tomáš Vandas, jenž se stal předsedou Dělnické strany a tuto funkci zastával až do jejího zániku v roce 2010.

Celkový průběh existence Dělnické strany lze rozdělit na několik vývojových etap, které do jisté míry definují i ideové charakteristiky, resp. spolupráce s jednotlivými subjekty napovídá ideové profilaci strany, která se bezesporu vyvíjela a utvářela tak profil strany.

V první fázi se Dělnická strana prezentovala jako mluvčí a zastánce všech pracujících českých občanů, kdy strana upozorňovala na vykořisťování zaměstnanců a vzrůstající nezaměstnanost. V roce 2004 se Vandas při jeho vystoupení zabýval rovněž otázkou nebezpečí ze strany sudetských Němců, kteří hrozili žalobami na navrácení majetku. Spolupráce Dělnické strany byla spjata s krajně pravicovou Národní stranou. S uvedenou stranou byla sestavena kandidátka ve Středočeském

⁷⁰ DANICS, M. a T. KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*, 2. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2010. s. 34. ISBN: 978-80-7251-286-7

kraji a následně byla utvořena politická formace nacionalisticky orientovaných stran pod názvem Národní pětka. V této formaci se společně setkala Dělnická strana, Národní strana, Národní sjednocení, Republikáni Miroslava Sládka a České hnutí za národní sjednocení. Společným cílem uvedených stran a hnutí bylo posílení pozice a zvýšení šancí při kandidatuře v parlamentních volbách v roce 2006. Z důvodu trvajících problémů s Republikány Miroslava Sládka však Dělnická strana formaci Národní pětku opouští a snaží se nalézt jiné partnery pro dokončení ideové profilace.

V druhé fázi Dělnická strana dále blíže spolupracuje se stranou Národní sjednocení, která rovněž opustila formaci Národní pětka a zřizují novou formaci Právo a Spravedlnost – ANO tradiční rodině, NE korupci a kriminalitě (PaS). Mezi základní body prosazování PaS byla zejména obhajoba tradičních morálních hodnot, podpora rodiny, důsledné potírání kriminality a korupce. Po neúspěšném tažení v parlamentních volbách v roce 2006 si Dělnická strana hledá vlastní cestu k prosazení své ideologie, a to již bez účasti dalších politických stran, a spolupráci navazuje s neregistrovanými, extrémně nacionalistickými hnutími.

Ve třetí fázi v letech 2007-2010 se Dělnická strana staví do pozice blízké ultranacionalistického uskupení, neboť blíže spolupracovala s neregistrovanými hnutími, např. Národní odpor (NO), Autonomní nacionalisté (AN), Residence Women Unity (RWU) aj.. Dlužno dodat, že v této době se Národní odpor stavěl do pozice blízké ultranacionalistickým uskupením a v letech 2007-2008 zastával dominantní roli na české neonacistické scéně. NO je neaktivnější a nejmilitantnější skupinou, která vznikla z pražské sekce Blood and Honour, a jejím cílem hnutí je vybojovat čisté zóny bez imigrantů a dalších etnických skupin⁷¹. Součástí ideologie hnutí NO je otevřený antisemitismus, nadřazenost bílé rasy a jeho činnost směřuje k potlačování práv a svobod jiných osob, útočí na územní celistvost a historickou kontinuitu České republiky, veřejná shromáždění využívá k demonstraci síly, zastrašování příslušníků menšin a popírání, ospravedlňování a schvalování nacistické genocidy. V této poslední fázi Dělnická strana uskutečnila řadu protestních demonstrací, kam byli přizváni jak stoupenci NO, tak stoupenci Autonomních nacionalistů (AN) nebo Dělnické mládeže (mládežnická organizace DS) a jiných oblastních ultrapravicových hnutí. Na svých shromáždění DS zvýšenou radikalitou a podporou násilných projevů ostře vystupuje zejména proti etnickým otázkám, romské problematice, přistěhovalectví, xenofobii a odmítání homosexuality. Ideologie DS je výrazně inspirována Národnědemokratickou

⁷¹ DANICS, M. a T. KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*, 2. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2010. s. 37. ISBN: 978-80-7251-286-7

stranou Německa (NPD), o čemž svědčí intenzivní vzájemné kontakty od roku 2008. Nejvýznamnější mezníkem v historii DS se stal 17. listopad 2008, kdy proběhla tzv. bitva o Janov, kde došlo k násilným střetům s romským obyvatelstvem a příznivci jak DS, tak Národního odporu a Autonomních nacionalistů. Konec třetí fáze ke datován ke dni 17. února 2010, kdy na návrh Vlády České republiky ze dne 24. listopadu 2008 byla rozhodnutím Nejvyššího správního soudu⁷² Dělnická strana rozpuštěna. V odůvodnění soudu byla spatřována protiústavní činnost DS, zejména programová orientace za národní socialismus a blízkost k ultranacionalistickým uskupením, volání po nulové toleranci k současnému politickému systému, opakované porušování shromažďovacího zákona, spojení s Národním odporem a zapříčinění narušování veřejného pořádku.

Soud se v dokazovacím řízení rovněž zabýval symbolikou Dělnické strany, která se podle návrhu Vlády České republiky rovněž opírá o německý, resp. hitlerovský nacionální socialismus. Jednalo se o logo Dělnické strany, které je tvořeno červeným ozubeným kolem na bílém pozadí s černými iniciálami DS uvnitř, které bylo porovnáno se symboly hitlerovských odborů Pracovní fronty (Deutsche Arbeitsfront, DAF) a také Svobodné Německé dělnické strany (Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei, FAP). V obrazové příloze je porovnáváno logo DS (číselné označením 1) s logy hitlerovských odborů (číselné označení 2).

Obrázek 6: Soudní porovnání symbolů DS s hitlerovskými odbory DAF a FAP

Zdroj: Nejvyšší správní soud při Rozsudku jménem republiky ze dne 17. února 2010, řízení dokazovací pod Pst 1/2009 - 414

⁷² NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD. *Rozsudek jménem republiky. O rozpuštění Dělnické strany pod Pst 1/2009 -348* [online] [cit. 2012-12-26] Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/soudni_vykon/2009/0001_0_Pst_0900_679fa453_6a5a_4113_8760_d13c9f3417b3_prevedeno.pdf

Dělnická strana pojetím pravicového extremismu popírala princip rovnosti lidí jako duchovního základu demokratického ústavního státu. Extremismus této strany se projevoval jednostranným vyšším hodnocením vlastního etnika a rasy ke stavu snižování rovnosti etnických menšin s nenávisí proti cizincům. Pravicoví extremisté často využívají politického populismu⁷³ pro získání veřejné podpory a politické moci.

Členská základna a vedení strany po zákazu přešly pod hlavičku Dělnické strany sociální spravedlnosti, se kterou spolupracovali již před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2006. Dělnická strana dne 15. března 2010 podala k Ústavnímu soudu návrh na zrušení rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, avšak Ústavní soud je 27. května 2010 odmítl pro zjevnou neopodstatněnost.

4.4 Vytvoření specializovaného policejního týmu

Na základě provedené analýzy kriminality v městské části Libuš a v areálu obchodního a kulturního centra TTTM Sapa byla na zasedání Sněmovního výboru pro obranu a bezpečnost státu vytvořena strategie, která měla problematiku řešit. Výsledkem bylo ustanovení specializovaného policejního týmu složeného ze specialistů na cizineckou a kriminální problematiku a zkušených odborníků na problematiku národnostních menšin, jehož úkolem pod vedením Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy a Ředitelstvím služby cizinecké policie bylo především v dané lokalitě monitorování a analyzování relevantních informací aktuálního bezpečnostního vývoje, předcházení protizákonnému jednání cizinců, realizování bezpečnostních akcí a zajištění informačních toků s věcně příslušnými orgány veřejné moci. Výsledkem působení speciálního týmu se podařilo mj. zmapovat všechny osoby, které se zdržují v zájmovém areálu asijského obchodního a kulturního centra TTTM Sapa. Tento tým se stal důležitým zdrojem a partnerem pro další útvary Policie České republiky. Poskytuje součinnost například s dohledáváním osob z vietnamské komunity a určování míst jejich pobytu a podnikání. Zpráva o bezpečnostní situaci v městské části Libuš za rok 2010⁷⁴ informuje o probíhajících akcích specializovaného policejního týmu jako z nejkompexnějšího počínu Policie České republiky vůči problematice uzavřené komunity a místa. Tým podnítl k vzájemné součinnosti i další státní složky a orgány, které oblast opomíjely nebo se zde nedokázaly samostatně orientovat díky zjevným překážkám v komunikaci.

⁷³ DANICS, M. a T. KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*, 2. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2010. s. 33. ISBN: 978-80-7251-286-7.

⁷⁴ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Zpráva o bezpečnostní situaci v Městské části Libuš za rok 2010* [online] [cit. 2012-12-19] Dostupné z: <http://www.praha-libus.cz/index.php?catid=58&id=72>

5 INTEGRACE VIETNAMCŮ V LIBUŠI

5.1 Řešení problematiky integrace vietnamské komunity

Integrace cizinců je procesem komplexním a náročným z hlediska časového horizontu. Naše majoritní společnost si však musí uvědomit, že v historii při plnění bilaterálních dohod mezi tehdejší Československou socialistickou republikou a Vietnamskou demokratickou republikou a pozdějšími vzájemnými dohodami v roce 1994 se stalo naše území z hlediska pracovních a vzdělávacích možností velice oblíbené právě pro vietnamské migranty. Avšak od padesátých let minulého století dodnes nebyly vzájemné vztahy Vietnamců a Čechů příliš posíleny z jedné ani druhé strany⁷⁵. Příchodem migrantů a jejich usidlováním na území začaly vznikat v rámci soužití s majoritní společností určité problémy, které pramení zejména z neznalostí tradic a způsobu života obou rozdílných kultur a hrozby vytváření předsudků o cizincích s možným rasovým podtextem. Obě uvedené skupiny společnosti se v minulosti akceptovaly, avšak po uskutečněných událostech v roce 2010 nastal zlom, který se přímo dotýkal původního českého obyvatelstva v Libuši. Za příčinou vzniku zlomu problémů stojí fakt obsáhlého požáru v asijském obchodním a kulturním centru TTTM Sapa, ale i dopad světové finanční krize a potenciálu vzrůstající kriminality. Majoritní společnost se začala rozhlížet kolem sebe a hledala viníky a její cíl byl zaměřen na vietnamskou komunitu, která v Libuši tvoří největší podíl žijících a pracujících cizinců. K tomuto stavu se přidaly medializované zprávy, jenž poukazovaly na nárůst kriminality Vietnamců v lokalitě a svůj díl přidala i politická reprezentace, bažící po získání hlasů voličů pro nadcházející volby⁷⁶. Samotný stěžejní proces integrace cizinců v Libuši se začal odvíjet až v roce 2010 díky aktivnímu zapojení jednotlivých subjektů a samotnému zájmu zástupců vietnamské komunity, došlo k vytvoření příznivých podmínek pro úspěšný průběh integračního procesu.

⁷⁵ ŠIŠKOVÁ, T. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portal, 2001, s. 105. ISBN: 80-7178-648-9.

⁷⁶ DRBOHLAV, M. a D. KUČERA. *Vietnamci v Čechách jak je známe i neznáme aneb (ne)zdravá konkurence*. 1. vyd. Praha: Prime Safety s. r. o., 2012. s.117. ISBN: 978-80-903906-4-5.

5.2 Subjekty na poli integrace

V rámci samotného průběhu integrace cizinců do majoritní společnosti je nutno hovořit především o aktivitě různých subjektů a jednotlivců. Klíčové pozice pro tento průběh zaujaly složky místní správy (Humanitní odbor a Výbor pro multikulturní soužití, které byly zřízené zastupitelstvím Městské části Praha-Libuš), složky státní správy (Centrum pro integraci zřízené Magistrátem hl. m. Prahy), školy a vzdělávací instituty financované z projektů Ministerstva vnitra v rámci azylové a migrační politiky a nezisková občanská sdružení osob (Klub Hanoi, Info Dráček, Goi Nang, VietCzech, Svaz Vietnamců v ČR aj.), podnikatelské subjekty (společnost Sapia, a. s. provozující asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa aj.). V neposlední řadě bezpečnostní složky státu (Specializovaný policejní tým a další věcně příslušnými orgány veřejné moci⁷⁷) a jednotlivci ze stran vietnamské komunity nebo místního obyvatelstva. Cílem uvedených subjektů je zkvalitnění soužití mezi vietnamskou komunitou a majoritní společností, podpora integrace Vietnamců se zaměřením na žáky, děti a mládež a prevence xenofobních nálad ve společnosti a sociálního vyloučení cizinců.

5.2.1 Humanitní odbor

Humanitní odbor městské části Praha-Libuš se integračním aktivitám věnuje již od roku 2004 a při své činnosti uskutečnil ve spolupráci s neziskovými organizacemi řadu kulturně společenských akcí. Pro příklad uvádím novoroční posezení seniorů v asijském obchodním a kulturním centru TTTM Sapa ze dne 7. ledna 2010, které bylo spojeno s občerstvením a malým poznáním kultury vietnamských občanů v oblasti gastronomie a hudby v rámci vystoupení se zpěvem tradičních vietnamských písní a hrou na tradiční vietnamské nástroje⁷⁸ nebo každoročně uskutečněnou akci pod názvem „*Drakiáda, Den pro zdraví a udržitelnou energetiku*“. Součástí činnosti odboru jsou vzdělávací kurzy pro úředníky s vysvětlením života ve Vietnamu, tradic a zvyků nebo práce s tlumočnickem, což ve výsledku má odstranit mnoho příčin problémů při oboustranném jednání zástupců státní správy s jednotlivci vietnamské komunity. Podstatná činnost výboru byla spjata s dílčími projekty zaměřenými jak na integraci

⁷⁷ Dalšími věcně příslušnými orgány veřejné moci se rozumí Celní správa, Česká obchodní inspekce, Živnostenský odbor MČ Prahy 12, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Městský veterinární správa v Praze, Hygienická stanice Hlavního města Prahy a další orgány státní moci a jiné.

⁷⁸ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Vietnamská komunita v MČ Praha Libuš - Stalo se. Seniori na novoročním posezení v restauraci Dong Do v areálu Sapy* [online] 20.001.2010 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.praha-libus.cz/index.php?catid=110&id=73>

cizinců na školách, tak na výměnu zkušeností s dalšími evropskými zeměmi v oblasti integrace Vietnamců na trhu práce.

5.2.2 Výbor pro multikulturní soužití

Jako reakce ze strany spoluobčanů na větší informovanost ohledně uplynulého dění kolem asijského obchodního a kulturního centra TTTM Sapa, a to zejména v souvislosti rozsáhlým požárem v roce 2008 a dalším vývojem událostí v této lokalitě, vznikl ze strany místní samosprávy Výbor pro multikulturní soužití, který byl zaštitěn městskou částí Praha-Libuš. Jeho nejdůležitější činností byla komunikace a nastavení spolupráce s Magistrátem hl. m. Prahy a jednotlivými orgány městské části Prahy 4 a 12, státními orgány a represivními složkami. Činnost v rámci komunikace s občany, kde sběr informací a podnětů od občanů při jejich zpracování posloužil dalším orgánům veřejné moci státního aparátu a v neposlední řadě komunikace s vietnamskou komunitou s cílem přiblížit občanům majoritní společnosti asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa a seznamovat občany s životem Vietnamců u nás. Činnost výboru se zaměřila na veřejné debaty, kulturní a společenské akce. Avšak v roce 2010 se snahy výboru z integračního procesu změnilы vlivem předvolebního vývoje na čistě represivní činnosti. Ze strany výboru došlo k zastavení pozitivní integrační činnosti a přes medializované články byla vyvíjena aktivita pouze k monitoringu občanského soužití v problémových panelových domech (ul. Na Domovině, ul. Zbudovská aj.). V říjnu 2010 (po volbách) byla činnost Výboru pro multikulturní soužití ukončena⁷⁹.

5.2.3 Centrum pro integraci

Vznik Centra pro integraci inicioval radní hl. m. Prahy pro sociální a bytovou politiku Jiří Janeček jako reakci na déletrvající problémy ve vzájemném soužití mezi českými občany a vietnamskou komunitou v lokalitě Libuš. Činnost centra spadala do kompetence obecně prospěšné společnosti Dům národnostních menšin, o. p. s. a kancelář Centra pro integraci, která byla otevřena dne 15. června 2010 na adrese ul. Libušská 1, v prostorách Úřadu městské části Praha-Libuš. Cílem bylo přispět k celkovému zklidnění někdy dost vypjatých situací mezi místními obyvateli

⁷⁹ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Vietnamská komunita v MČ Praha Libuš. Výbor pro multikulturní soužití ZMČ.* [online] [cit. 2012-12-24] Dostupné z: <http://www.praha-libus.cz/index.php?catid=106>

a vietnamskou komunitou⁸⁰. Spolupráce byla navázána s dalšími neziskovými organizacemi a později se rozvinula činnost v rámci sociálně poradenských, vzdělávacích a kulturních služeb. Nabízené služby byly později přeorientovány na všechny cizince, nejen na vietnamskou komunitu. Činnost centra zajišťovaly tři pracovníce, a to vedoucí kanceláře Centra pro integraci, sociální pracovníce a tlumočnice. Z důvodu nízké návštěvnosti⁸¹ a neprokázání přínosu pro zlepšení situace v oblasti městské části Praha-Libuš bylo rozhodnuto ze strany ředitele Domu národnostních menšin o ukončení roční existence k 30. červnu 2011⁸². Další aktivita v oblasti integrace cizinců a jednotlivých národnostních menšin je nadále prováděna v centru Domu národnostních menšin na adrese ul. Vocelova 3, Praha 2.

5.2.4 Školská zařízení

V rámci několika emergenčních projektů pod názvem „*Integrace dětí cizinců na školách zřizovaných MČ Praha-Libuš*“ z prostředků státního rozpočtu na podporu integrace cizinců⁸³ se zapojila na území Libuše různá školská zařízení. Vietnamští žáci tvoří na základních školách v Libuši již několik let nejpočetnější menšinu vzdělávaných cizinců, dlouhodobě kolem cca 10 % žáků. Jedná se jak o žáky, kteří se v ČR již narodili nebo zde pobývají od raného dětství, tak o žáky, kteří do školy přicházejí ve věku staršího školního roku přímo ze země původu. Právě pro ně byla v rámci projektu integrace praktikována speciální výuka českého jazyka, české kultury a historie. Byla nabídnuta pomoc logopedie a přítomnost vietnamské asistentky. Zároveň pro rodiče vietnamských dětí a Vietnamce do 25 let věku žijících na území Libuše byla nabídnuta pomoc s výukou českého jazyka.

⁸⁰ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Centrum pro integraci - DNM o. p. s. zahajuje svou činnost v MČ Praha-Libuš. Tisková zpráva ze dne 14. června 2010* [online] [cit. 2012-12-25] Dostupné z: http://www.praha-libus.cz/index.php?FRMlogin=centrum%20pro%20integraci&rtert=hledej&hledej_kde=1&str=&id=608

⁸¹ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Centrum pro integraci - DNM o. p. s. zahajuje svou činnost v MČ Praha-Libuš. Tisková zpráva ze dne 14. června 2010* [online] [cit. 2012-12-25] Dostupné z: http://www.praha-libus.cz/index.php?FRMlogin=centrum%20pro%20integraci&rtert=hledej&hledej_kde=1&str=&id=608

⁸² PROCHÁZKOVÁ, K. *O centra pro integraci Vietnamců zatím moc zájem není.* In: *Český rozhlas. Zprávy.* [online] 03.09.2010 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/779226

⁸³ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Cizinci v České republice. Přehled projektů podpořených resorty z prostředků státního rozpočtu na podporu integrace cizinců pro rok 2010.* [online] 08.04.2011 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=848>

5.2.5 Neziskové organizace a občanská sdružení osob

Na území Libuše působí několik neziskových organizací, které se svým programem zaměřují na integraci vietnamské komunity do majoritní společnosti. Jedná se zejména o občanská sdružení Klub Hanoi, Info Dráček, Goi Nang a dále o organizaci Poradna pro integraci a Organizaci pro pomoc uprchlíkům aj.

5.2.5.1 Klub Hanoi, o. s.

Klub Hanoi, o. s. vznikl v roce 2004 a zabývá se především propagací vietnamské kultury a integrací Vietnamců do společnosti s důrazem na zachování jejich kulturní identity⁸⁴, čehož dosahuje prostřednictvím výstav, výuky českého jazyka a dalšími aktivitami. Snaží se prosazovat princip rovného přístupu a rovných příležitostí pro Vietnamce, kteří žijí na území České republiky. V roce 2011 Klub Hanoi odstartoval dva nové projekty. Jeden z nich byl zaměřený speciálně na vietnamské klienty, a to v Ústeckém kraji, konkrétně v Chomutově. V tomto kraji, hned po hl. m. Praha, se jedná o druhou největší koncentraci Vietnamců na území České republiky. Druhý projekt v tomto roce se zaměřil na soužití vietnamské komunity a majoritní společnosti na území Libuše s cílem řešit konkrétní problémy sousedského a interkulturního soužití. Uvedeným projektem se Klub Hanoi snažil o podpoření obyvatel Libuše, stejně jako ostatní obyvatel České republiky, kteří potřebují informace o vietnamské kultuře či o migraci a integraci Vietnamců v České republice. Kancelář Klubu Hanoi sídlí v administrativní budově asijského obchodního a kulturního centra TTTM Sapa a provozuje své internetové stránky.

5.2.5.2 Info Dráček, o. s.

Info Dráček, o. s. vzniklo v roce 2009 z vlastní potřeby sdělovat základní informace žijícím Vietnamcům na území České republiky, a to jednoduchou a srozumitelnou formou. Jedním z hlavních cílů sdružení je pomáhat překlenout komunikační překážky u všech věkových kategorií a formou různých aktivit napomoci vietnamským obyvatelům začlenit se plnohodnotně do společnosti České republiky. Sdružení bezplatně poskytuje Vietnamcům informace o zákonech a pravidlech

⁸⁴ KLUB HANOI. *Poslání a cíle občanského sdružení Klub Hanoi*. [online] 01.05.2007 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2003080902>

platných v České republice, která se odlišují od těch ve Vietnamu, a formou pravidelné osvěty je vést k jejich respektování. Sdružení chce spolupracovat s odborníky a místní samosprávou v oblasti protidrogové prevence. Velký důraz sdružení klade na dobrou komunikaci s orgány veřejné správy a jinými institucemi pro další zlepšování vzájemného soužití Vietnamců a Čechů a chce napomáhat k odstraňování problémů v občanském soužití. Hlavní aktuálním projekt je cílen do tzv. Workshopů českého jazyka⁸⁵. Sdružení Info Dráček patří mezi spolupořadatele každoročního vyhlášení MISS Vietnam České republiky⁸⁶, což je prestižní soutěž krásy pro mladé vietnamské slečny žijící v České republice. V soutěži je kladen důraz zejména na tradiční vietnamské hodnoty a kulturu. Finalistky musí kromě češtiny perfektně ovládat i vietnamštinu.

5.2.5.3 *Goi Nang, o. s.*

Občanské sdružení *Goi Nang* bylo založeno v roce 2010 jako reakce na protestní shromáždění Dělnické strany sociální spravedlnosti v Libuši dne 12. května 2010. Cílem je vytvoření otevřeného prostoru pro komunikaci a diskuzi lidí, kteří mají zájem o informace o vietnamské komunitě a zároveň sledování pocitů a možných xenofobních nálad majoritní společnosti, kdy jejich prohlášení by se dala zneužít pro možné otázky předvolební kampaně. Ve snaze napomáhat přátelskému soužití v lokalitě Libuš byl následující den po protestním shromáždění DSSS uspořádán happening pod názvem „*Závitek pro Libuš*“. O této realizované akci vznikla pozitivně laděná reportáž se snahou odbourávat předsudky majoritní společností o vietnamské komunitě⁸⁷.

⁸⁵ INFO DRÁČEK. *Projekt Workshop českého jazyka* [online] [cit. 2012-12-25] Dostupné z: http://info-dracek.cz/wp-content/uploads/2011/03/Workshopy-CJ_web.pdf

⁸⁶ VIETMEDIA. *MISS Vietnam České republiky. Praha 24.06.2012* [online] © 2003 - 2012 ROMEA, o. s. [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.missvietnamceskerekrepubliky.cz>

⁸⁷ ROMEA.CZ. *V Praze-Libuši se konala akce přibližující Čechům Vietnam* [online] © Ing. Doan Dan 2011 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/zpravy/v-praze-libusi-se-konala-akce-priblizujici-cechum-vietnam>. ISSN 1804-9117.

5.2.5.4 Česko-vietnamská společnost

Dalším subjektem na poli snahy o úspěšnou integraci vietnamské komunity se řadí Česko-vietnamská společnost, která pod vedením předsedy pana Marcela Wintra si dle stanov klade za cíl informovat majoritní společnost o životě Vietnamců, podporovat vzájemné poznávání a spolupráci v oblasti hospodářství, vědy a techniky, kultury a umění, turistiky a osobních kontaktů, hledat a nalézat stanoviska v úsilí o vzájemné porozumění, všestranně prospěšnou spolupráci a spravedlivé vztahy mezi národy, vzdělávání v oblasti práv a povinností pro vietnamské podnikatele a především aktivně pomáhat Vietnamcům žijícím na území České republiky v integraci do naší společnosti. Toto sdružení vzniklo již v roce 1997 a patří mezi nejstarší z dalších sdružení, které se aktivně zapojují do integračního procesu⁸⁸. Česko-vietnamská společnost provozuje vlastní internetové stránky a podílí se na řadě společenských událostí pro širokou veřejnost.

5.2.6 Ostatní subjekty integrace

V roce 2010 se nepříznivému stavu v Libuši věnovali intenzivně další různé občanské iniciativy, ale i jednotlivci z obyvatelstva Libuše. Jejich aktivita byla spjata se spoluprací jak s místní samosprávou městské části Praha-Libuš, tak i s neziskovými organizacemi, často však pouze s vyřešením lokálního problému, který se týkal soužití s vietnamskou komunitou. Na probíhající události reagovali samotní občané prostřednictvím různých diskusních internetových fór v rámci individuálně zveřejněného a mnohdy zkráceného článku v médiích. V tomto období vznikla skupina dobrovolníků pro integraci a pořádek, jejímž cílem je mj. zkvalitňování soužití s ostatními obyvateli panelového domu v ul. Na Domovině 1⁸⁹ bez ohledu na rasový původ a občanství. Skupina dobrovolníků vytvořila jasná pravidla soužití v domě a zajistila lepší informovanost všech stran.

Dalším nástrojem pro pomoc všem stranám v komunikaci, zprostředkování informací a podnětů a řešení aktuálních problémů se stalo internetové Fórum obyvatel Libuše, které bylo určeno pro navázání úzkého vztahu mezi nájemníky bytových jednotek ostatních domů v lokalitě, jejich majiteli a především zajištění

⁸⁸ ČESKO-VIETNAMSKÁ SPOLEČNOST. *Česko-vietnamská společnost pomáhá integraci*. In. *Magazín Hospodářských novin Exportér 2/2007* [online] 15.02.2007 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.cvs-praha.cz/napsali.php?rok=2007&clanek=6>

⁸⁹ BYTOVÝ DŮM NA DOMOVINĚ. *Stránky nájemníků a majitelů bytových jednotek* [online] © 2010 Skupina dobrovolníků domu [cit. 2012-12-26] Dostupné z: <http://www.nadomovine1.cz>

odborné pomoci ze strany neziskových organizací a zástupci státu při řešení negativních aspektů se sociálně slabými a vyloučenými obyvateli⁹⁰.

V neposlední řadě na poli integrace zaujímá post společnost Saparia, a. s., jež provozuje asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa. Tato společnost se finančně podílí na integraci vietnamské komunity do majoritní společnosti prostřednictvím veřejných kulturních akcí (oslavy Lunárního roku, mezinárodního dne žen, MISS Vietnam České republiky, posezení seniorů, česko-vietnamské oslavy aj.), a to jak přímo v areálu, kde jsou pro tyto společenské akce určena prostranství nebo na různých veřejnosti přístupných místech. Saparia a. s. aktivně spolupracuje s místní samosprávou městské části Praha-Libuš, ale i s orgány bezpečnostních složek státu (Policie ČR, Celní správa, Česká obchodní inspekce aj.) se snahou vymýtit kriminalitu z tamního obchodního centra a jeho okolí a se očistit tak poctivé prodejce od dopadů masivně medializovaných článků, které celkově poškozují vietnamskou komunitu.

Obrázek 7: Vietnamský kulturní den na Náměstí Míru v Praze v roce 2011

Zdroj: Vlastní tvorba. Autor: HANÁK, L.

⁹⁰ DISKUZNÍ FÓRUM PRAHA-LIBUŠ. Dostupné z: <https://groups.google.com/forum/?fromgroups#!forum/praha-libus>

PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část je rozdělena na dvě sekce a v každé z nich se věnuji specifické oblasti respondentů. V první části ze strany tazatele jsou provedeny individuální řízené rozhovory s vybranými zástupci jednotlivých tříd hierarchie vietnamské komunity. Jejich cílem bylo analyzovat způsob a historii integrace uvedených osob do majoritní společnosti. Uvedené osoby pracují nebo se vyskytují v asijském obchodním a kulturním centru TTTM Sapa a pro jejich výběr jsem zvolil ty, kteří dokáží co nejvíce reprezentovat danou sociální skupinu. V druhé sekci praktické části jsem na území městské části Praha-Libuš provedl u českého obyvatelstva šetření pomocí anonymního dotazníkového průzkumu, jehož výsledkem je porovnání stavu nálad a přístupu majoritní společnosti k vietnamské komunitě v porovnání současné doby s rokem 2010.

6 INDIVIDUÁLNĚ ŘÍZENÉ ROZHOVORY S VIETNAMCI

Pro individuálně řízené rozhovory byli vybráni zástupci vietnamské komunity, a to v jejich hierarchicky rozdílných sociálních třídách:

- 1) Starousedlíci (nazývaní jako „Xu moc“), kteří v době 1967 až 1989 na území České republiky studovali nebo pracovali a zároveň se jim dostalo jazykové průpravy, znají českou kulturu a právní řád. Tyto osoby mají v komunitě významné postavení.
- 2) Střední třída, která je zastávána obchodníky a podnikateli. O této třídě lze hovořit v souvislosti s "porevolučními" Vietnamci a příchozími v průběhu 90. let. Tato střední třída je v komunitě nejvíce zastoupena a dále nejvíce rozšiřována o další migranty ze strany jejich rodinných příslušníků.
- 3) Nejnižší třída, je zastoupena řadovými prodáváči na tržnicích, skladníky, kuchaři a čističky, pracovníky v manufakturním odvětví, dělníky na stavbách a různými pomocnými silami. Nutno zde nastínit, že tato nejnižší vrstva se často stává dostupným cílem pro nezákonnou práci. Nejnižší třída je ze stran vyšších vrstev nazývána jako "ga", což z vietnamského překladu znamená „hloupi“.
- 4) Banánová generace je název pro děti, které se narodily vietnamským rodičům v České republice a o sobě hovoří jako o banánových dětech, tj. že jsou navenek „žlutí“, ale uvnitř se cítí jako Češi. Jedná se o mladé ročníky, které zpravidla disponují českým občanstvím.

6.1 Zástupce hierarchie vietnamské komunity - starousedlíci

Paní Ing. S. Binh (Táňa), věk: 58 let, profese: tlumočnice

Otázka: „Kdy jste přijela na území České republiky a z jakého důvodu?“

Odpověď: „V roce 1972 ve Vietnamu byla pro studenty gymnázií možnost studovat na vysokých školách v Československu. Pro toto studium byli vybráni jen ti nejlepší studenti a já jsem měla štěstí patřit mezi jednu z nich. V roce 1973 jsem nejdříve přicestovala na Slovensko, kde jsem se v ročním přípravném kurzu naučila slovensky a poté jsem studovala vysokou školu. Na této škole jsem dostala jméno Táňa. V rámci studií jsem se učila i ruskému jazyku. Po absolvování vysoké školy jsem odcestovala zpět do Vietnamu, kde jsem se věnovala přípravě vietnamských studentů pro studium v zahraničí. V roce 1983 jsem dostala z Ministerstva zahraničních věcí Československa nabídku s pracovní příležitostí v Bratislavě a v textilní továrně v severních Čechách jsem se věnovala 400 vietnamských studentům. Později jsem se v České republice provdala za českého manžela.“

Otázka: „Jak probíhala cesta do zahraničí a jak se dále odvíjela situace?“

Odpověď: „Poprvé, když jsem přicestovala na Slovensko, tak jsem viděla sních. Na tuto cestu jsem společně s dalšími studenty vybavena zvláště nebyla. Přijela jsem v otevřené obuvi“.

Otázka: „Jak se díváte na poslední události v Libuši, kdy v médiích se v roce 2010 psalo o Vietnamcích spíše negativně?“

Odpověď: „Můj český manžel pracuje jako novinář a pokud mám shrnout celé medializované události v této době, domnívám se, že se nejedná o čistou pravdu. Co se týkalo samotné Sapy, tak se jedná pouze o politickou záležitost se snahou zviditelnění se jednotlivých politických subjektů v předvolebních kampaních. Pokud bych měla shrnout poslední období, tak ho vidím více pozitivněji. Za tři roky se situace velice zlepšila, neboť začíná být postupně odbourávána jazyková bariéra mezi jednotlivými vietnamskými občany a kontrolními orgány jako je třeba policie. Stinnou stránkou naší komunity jsou však Vietnamci, kteří porušují zákony a provádějí krádeže zboží v obchodních centrech. Často se mi pak stává, že když jezdím na nákupy, tak prodavači a ochranná služba mě sleduje a jsou vůči mé osobě arogantní“.

Otázka: „Jakým způsobem udržujete národní zvyky a tradice?“

Odpověď: „Jelikož v České republice žiji společně s rodinou a mám děti, slavíme české svátky a oslavy jako jsou Vánoce a Nový rok stejně tak, jako právě občané čeští. K tomuto slavíme i vietnamské svátky a oslavu Lunárního roku. Nejvíce se mi líbí

Velikonoce, neboť je to oslava vítání jara a jedná se o podobný den oslav jako je právě ve Vietnamu. Spousta Vietnamců jsou nábožensky zaměřeni a dokonce velká část z nich chodí do českých kostelů a vyznávají křesťanství“.

6.2 Zástupce hierarchie vietnamské komunity – střední třída

Pan N. V. Vu (Petr), věk: 48 let, profese: obchodník s textilem

Otázka: *„Kdy jste přijel na území České republiky a z jakého důvodu?“*

Odpověď: *„Bylo to v roce 1988, kdy mi bylo 24 let a přišel jsem z vojny a hledal jsem si práci. Ve Vietnamu nebyla žádná práce, protože se země dostávala z poválečného konfliktu s Čínou. Dozvěděl jsem se, že v mém městě je továrna s výrobou keramiky, která spolupracuje s Československem. Pokoušel jsem se hledat práci zde, ale bylo plno. Dostal jsem ale nabídku odcestovat do Československa a vyučit se mistrem. Mnoho Vietnamců využilo těchto nabídek“.*

Otázka: *„Jak probíhala cesta do zahraničí a jak se dále odvíjela situace?“*

Odpověď: *„Vzpomínám si na cestu letadlem do Ruska, kde jsme dále přesedli na další letadlo, které nás přepravilo do Prahy. Na Ruzyni jsme vystoupili a v hale letiště na mě čekal český zástupce firmy, který mě odvedl do přistaveného autobusu. Těch autobusů zde bylo hodně. Do každého z nich nastupovali Vietnamci dle seznamu a autobusy pak odjely na různé strany. Já jsem seděl v jednom autobusu s další desítkou Vietnamců. Po cestě jsme dostali jídlo, ale turistický salám jsem jedl poprvé. Nikdo jídlo nejedl. Přijeli jsme do Znojma, kde byla továrna na keramiku. Po výstupu z autobusu jsme se seřadili do fronty a byli jsme prohlédnuti doktorem. Poté jsme byli ubytováni v ubytovně ve zdejší areálu továrny. V rámci režimu jsme po práci mohli chodit ven, ale do 22. hodiny jsme museli být již v posteli. Ten, kdo by toto porušil, musel by ihned odjet domů. Podobných zákazů bylo hodně. Domů jsme zavolat nemohli, protože nebyla žádná možnost, tak jsme psali dopisy. První tři roky jsme se učili česky a dostal jsem jméno Petr. Nevím proč, ale začali mi takto říkat. Studium jazyka a příprava pro práci mě velice bavila. Po zaučení jsem začal pracovat ve sklárně a začal jsem si vydělávat peníze. V roce 1992 to bylo kolem osmi tisíc korun, což bylo na tuto dobu hodně. Pak nastala privatizace továrny a já jsem přemýšlel, co budu dále dělat. Byla možnost získat živnostenský list, a proto jsem tohoto využil a začal jsem podnikat. To bylo už v roce 1994. Nějakou dobu jsem prodával textilní oblečení ve Znojmě, kde jsem bydlel a oženil jsem se s Češkou a mám s ní syna. Později jsem přijel do Prahy, do tržnice*

Sapa, kde byla větší možnost podnikání. Do Znojma jezdím za synem několikrát do roka a s bývalým mistrem továrny jsem v kontaktu a zajdu si s ním i na pivo“.

Otázka: *„Jak se díváte na poslední události v Libuši, kdy v médiích se v roce 2010 psalo o Vietnamcích spíše negativně?“*

Odpověď: *„Podívejte se, já jsem se sice narodil ve Vietnamu, ale mám již české občanství. Českou republiku mám velice rád a ve Vietnamu zůstala pouze maminka mé druhé manželky. To jsou s Vietnamem mé zbylé vztahy. Velice mě mrzí, že když jdu nakupovat do obchodního domu, tak se na mě prodavači a ochranka dívají jako bych měl krást. To zavinili Vietnamci, kteří nemají zájem v České republice žít a pracovat. Oni kradou a berou drogy a pak se Češi na nás koukají, jako bychom byli špatní všichni. Já jsem měl problém se českým sousedem v panelovém domě v Modřanech. Dříve, než jsem šel vysypat odpadky nebo odvést děti do školy, zdravil mě. Nyní mi začal nadávat a dokonce mi plivl do tváře. Je to pro mě hodně moc nespravedlivé a snažil jsem se mu to vysvětlit. Marně. Ovšem ne všichni Češi jsou stejní jako on. To, co se stalo v Libuši, kdy se proti Vietnamcům uskutečnila demonstrace, jsem sledoval v novinách a televizi. Je to z části politika, ale z části také poukázání na Vietnamce, kteří dělají mě a ostatním jen ostudu. Situace v Sapě se díky působení speciálních policistů kriminální policie o hodně zlepšila. Již tam nechodí Vietnamci žebrať o peníze nebo krást.“*

Otázka: *„Jakým způsobem udržujete národní zvyky a tradice?“*

Odpověď: *„V České republice žiji již dlouho a vietnamské tradice a české zvyky se navzájem prolínají. Od všeho jsem si vzal něco. Dodržuji tradice v rámci stolování, avšak vyhledávám česká jídla. Pečené vepřové koleno nebo kachnu se zelím si s českými přáteli dám velice rád. Kvůli dětem doma (pozn. slovem doma se zamýšlí domov v Praze) děláme Vánoce a ozdobíme si stromeček, pod kterým jsou zabaleny dárky. S časových a rodinných důvodů nenavštěvuji slavnosti v Sapě. Pouze oslavy Lunárního roku, ale musí na to být opravdu čas a nálada, protože v poslední době máme s manželkou hodně starostí s dětmi a musím jim pomáhat se školou“.*

6.3 Zástupce hierarchie vietnamské komunity – nejnižší třída

Paní N. T. Huyen, věk: 26 let, profese: bez zaměstnání

Otázka: „Kdy jste přijela na území České republiky a z jakého důvodu?“

Odpověď: „Společně s mým bratem jsem letecky přicestovala v roce 2006. Ve Vietnamu jsem se dočetla nabídky zaměstnání v České republice. Práce to byla přes zprostředkovatelku agenturu a muselo se zaplatit dopředu vízum, letenky a servis za služby jako je ubytování v České republice, zdravotní pojištění a další náklady spojené s mojí cestou a pobytem. Mě tehdy bylo 18 let a pracovala jsem ve Vietnamu jako švadlena. Můj bratr je o čtyři roky starší a živil se jako pomocný dělník na stavbách.“

Otázka: „Jak probíhala cesta do zahraničí a jak se dále odvíjela situace?“

Odpověď: Naše rodina pochází ze středního Vietnamu a od hlavního města Ha-Noi nás dělí vzdálenost asi 400 km. Peníze na naše letenky a poplatky vyšly v přepočtu 12 tisíc dolarů. Přesnou výši nevím, protože na tyto poplatky se musela složit naše rodina a příbuzní a s zprostředkovateli jednal zejména starosta našeho města. Na tuto cestu měla být vybrána naší rodinou sice má starší sestra, avšak ta byla v tuto dobu těhotná a nejstarší bratr umřel při autonehodě. Po příjezdu do České republiky jsem pracovala jako prodavačka a můj bratr jako prodavač ve vietnamském obchodě. V roce 2008 nastal v Sapě požár a já jsem začala pomáhat v jiném obchodě. Můj bratr pracoval jako pomocný dělník na stavbách, ale oba jsme rodičům posílali peníze zpět domů. O práci však začala být nouze a mnohdy jsme neměli žádné peníze. Museli jsme si peníze půjčovat od krajanů. V roce 2008 jsem otěhotněla a přišla jsem pak o práci. Bratr se zapletl se svými krajany do pěstíren marihuany a na čtyři roky byl ve výkonu trestu odnětí svobody. V roce 2010 jsem znovu otěhotněla. Nyní mám dvě děti. Otec dětí je rovněž ve vězení. Nyní oba pobýváme na území České republiky na základě výjezdního příkazu a budeme se muset vrátit zpět do Vietnamu. Ve Vietnamu je těžká situace. Peníze domů již dávno neposíláme a obáváme se finanční budoucnosti své rodiny. Značnou část vynaložených financí nás stáli právníci a další poradci“.

Otázka: „Jak se díváte na poslední události v Libuši, kdy v médiích se v roce 2010 psalo o Vietnamcích spíše negativně?“

Odpověď: „S Čechy nejsem v žádném kontaktu a česky špatně rozumím. Na televizi se nedívám a když mám možnost, tak si přečtu vietnamské noviny, které se prodávají v Sapě. Jsou v nich informace především z dění Vietnamu. Můj bratr a manžel měli problémy s policií a soudy. Víím, že chodili do obchodů krást zboží a pak byli zatčeni,

když měli u sebe i drogy. Je to už dlouho. Já na Sapu nechodím, protože se mnou krajané nehovoří a obviňují mě z pošpinění dobrého jména komunity. Práci zde nenaleznu, protože majitelé obchodů jsou navzájem provázaní a zaměstnávají dnes již pouze své rodinné příslušníky“.

Otázka: *„Jakým způsobem udržujete národní zvyky a tradice?“*

Odpověď: *„Společně s dětmi slavíme Lunární rok a jejich narozeniny. Více méně hlavní tradice nedodržuji. Každá oslava stojí peníze. Čekám až bude propuštěn můj manžel z vězení, který si později vyhledá zaměstnání a budeme snad žít jako rodina.“*

6.4 Zástupce hierarchie vietnamské komunity – banánová generace

Pan D. Anh (David), věk: 21 let, profese: student ČVUT

Otázka: *„Kdy jste přijel na území České republiky a z jakého důvodu?“*

Odpověď: *„Do České republiky jsem přijel společně s maminkou v roce 1998, když mi bylo sedm let. Můj otec tehdy podnikal v Praze a celá naše rodina začala žít pohromadě až v pronajatém domě. Dnes tu všichni žijeme společně“.*

Otázka: *„Jak probíhala cesta do zahraničí a jak se dále odvíjela situace?“*

Odpověď: *„Rodiče mi vyjednali docházku na základní škole v Praze. Ve Vietnamu jsem chodil do třetí třídy, ale v České republice jsem šel do třídy druhé. Velice mě bavila matematika, kterou jsem zvládal na úrovni pátého ročníku. Česky jsem se učil prvně na základní škole a měl jsem s češtinou velké problémy. Avšak mi ji pomohl doučovat můj starší bratr Hieu, který provozuje na Sapě obchod se zeleninou a který také vystudoval v České republice rovněž ČVUT“. Na základní škole jsem byl ve třídě jediný Vietnavec a čeští spolužáci se mi posmívali a dělali mi naschvály. Měl jsem problémy i s učitelkami, protože jsem s nimi nedokázal komunikovat. Rodiče česky moc mluvit neumějí, a proto začátky byly velice těžké. Má situace se zlepšila až okolo páté třídy, kdy jsem uměl plynule česky a díky tomuto se mi zlepšily i známky. V deváté třídě mě má třídní učitelka pojmenovala jako Davida. Do této doby mě oslovovali zkomoleně mým rodným jménem Anh [Aň]. Po ukončení základní školy jsem šel studovat gymnázium a pak průmyslovou školu. Nyní dokončuji poslední semestr na ČVUT v oboru informatika a dodělávám bakalářskou práci. Studium mě velice baví a snažím se patřit mezi nejlepší žáky, neboť si vzdělání velice vážím a z mých vrstevníků nemá každý šanci být ve studiu ze strany rodičů podporován. Dnes plynule hovořím vietnamsky, česky, anglicky a německy“.*

Otázka: „*Jak se díváte na poslední události v Libuši, kdy v médiích se v roce 2010 psalo o Vietnamcích spíše negativně?*“

Odpověď: „*Domnívám se, že v médiích nenapsali celou pravdu. Bylo to velice zkreslené. Co se týkalo ohledně Sapy a Vietnamců v Libuši, bylo s politickým nádechem. Hodně obyvatel v Libuši vnímá Vietnamce negativně. Češi uvažují oproti Vietnamcům dosti jednoduše a při svém jednání vypouštějí důležité detaily, na kterých jsou jejich tvrzení a domněnky postaveny. Chtěl jsem tímto sdělit, že oproti nám mají Češi rychle vyřčený úsudek a mluví zbrkle. V takovém jednání je mnoho nepochopení a nastávají nedorozumění. Já jsem před rokem zapomněl doma zdravotní kartičku. Byl jsem kontrolován policisty. Kolem mě jich stálo asi šest a z jejich jednání jsem pociťoval náznaky rasismu. Nejvíce mi vadilo, že se nade mnou povyšovali a tykali mi“. Mysleli si o mě, že jsem hloupý Vietnamec a jediné co z této kontroly vyplývalo bylo, abych zaplatil ihned pokutu a pak odešel. Co se týká Sapy, tak funguje podle vnitřních pravidel provozního řádu. Přítomnost policistů mi v areálu nevadí. Máme sice vlastní ochranku, ale ovšem ta nedokáže řešit kriminalitu Čechů v Sapě. Nejvíce mi vadí, že Vietnamci užívají drogy a kradou v obchodních centrech. Když pak jdu na nákup, prodavači mě neustále sledují a toto je mi velice nepříjemné“.*

Otázka: „*Jakým způsobem udržujete národní zvyky a tradice?*“

Odpověď: „*S rodiči slavím Lunární rok, ale jelikož mám spoustu českých přátel, tak slavím i Silvestr. Oproti tomuto mám velkou nevýhodu, protože Nový rok slavím hned dvakrát. Co se týká evropských Vánoc, tak je slavím rovněž s českými přáteli a kupujeme si dárky, ale doma vánoční stromeček nemáme. Chtěl bych podotknout, že slavím i Velikonoce. V Mirošovicích znám tři české rodiny a chodím s nimi koledovat. Tato tradice je pro mě ojedinělá a lidé se na vesnicích chovají daleko více přátelsky než třeba v Praze. Ve svém osobním volnu navštěvuji různé kulturní akce a velice rád chodím na divadelní představení. Vyhledávám filmy s českým dabingem. Občas zajdu i na diskotéku, ale jelikož jsem řidič, tak nepiji. S českými vrstevníky nemám žádný problém a berou mě jako rovnocenného“.*

7 DOTAZNÍKOVÝ PRŮZKUM U MAJORITNÍ SPOLEČNOSTI

7.1 Metoda průzkumu

Metodou při průzkumu u majoritní společnosti na území městské části Praha-Libuš bylo použito dotazování formou anonymního tištěného dotazníku. Respondenti ze stran majoritní české společnosti byli vybráni náhodně na veřejnosti přístupném prostranství před obchodním domem Albert v Libuši, dále před budovou České pošty nebo budovou úřadu Městské části Praha Libuš a na dalších místech, která jsou svojí pozicí neutrální a jsou vzdálené od asijského obchodního a kulturního centra TTTM Sapa tak, aby nedošlo ze strany respondenta k možnému ovlivnění jeho odpovědi. Cílem této metody bylo porovnání stavu postoje českých občanů k vietnamské komunitě na území městské části Praha-Libuš a jejím okolí ke stavu roku 2013. Mezi hlavní výhodou této metody patří existence zpětné vazby mezi tazatelem a respondentem, kdy jsou jeho odpovědi ihned zaznamenávány do předloženého dotazníku a tazatel na místě dbá o celistvost vyplnění. Nevýhodami bylo ovšem obtížnější navázání kontaktu s respondentem a časová náročnost.

7.2 Vyhodnocení průzkumu

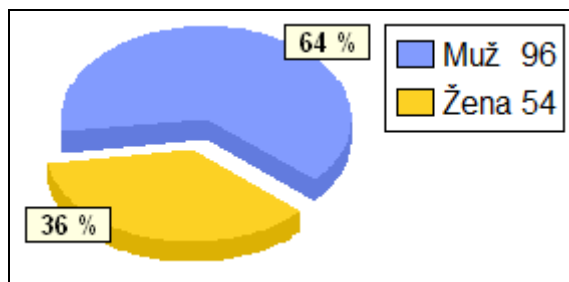
V období od 3. ledna do 15. února 2013 bylo osloveno 150 respondentů. Respondenti v předloženém dotazníku odpovídali nejprve na základní okruh otázek, které byly zaměřeny na jejich osobu (pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání a lokalitu jejich trvalého pobytu). Druhá část specificky položených otázek byla zaměřena na téma vietnamské komunity.

Průzkum probíhal v různou denní dobu a na různých místech lokalit (veřejně přístupná prostranství, restaurační zařízení, u zaměstnanců či majitelů jednotlivých živnostenských provozoven, u obyvatelů domů nebo náhodných chodců). V dotazníkovém průzkumu byla možnost respondenta vyjádřit svůj názor na soužití s vietnamskou komunitou. Dotazníkové šetření bylo vyhodnoceno ve dvojím provedení. Do prvního vyhodnocení dotazníků byly vzaty všechny uvedené lokality bydliště respondentů (Krč, Kunratice, Lhotka, Libuš, Modřany a Písnice) a v druhém vyhodnocení se pracovalo pouze s údaji respondentů, kteří uvedli bydliště pouze na území městské části Praha-Libuš. Porovnáváním obou výsledků se docílilo co největší efektivity vyhodnocení dotazníkového šetření a zachycení rozdílných odpovědí.

Otázka č. 1 – Pohlaví

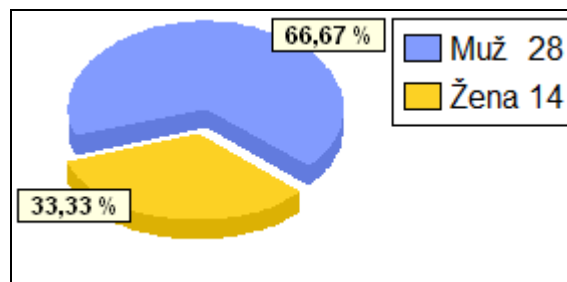
Celkem bylo osloveno 150 respondentů. V celkovém vyhodnocení se jedná o 96 mužů a 54 žen. Ve vyhodnocení městské části Praha-Libuš uvedlo bydliště v této lokalitě 28 mužů a 14 žen.

Graf 6 – Složení pohlaví respondentů
(celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 7 – Složení pohlaví respondentů
(pouze městská část Praha-Libuš)

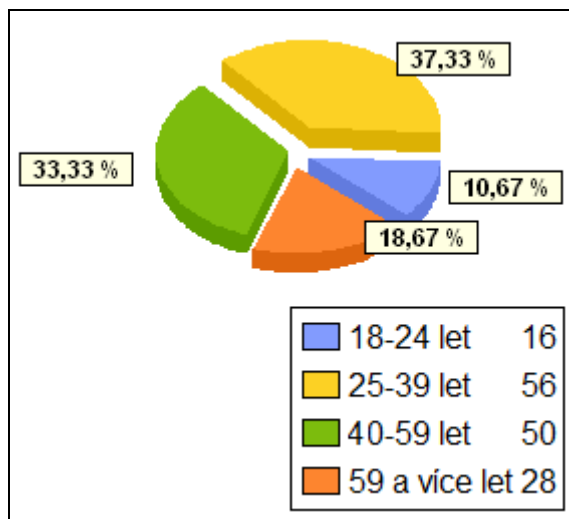

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 2 – Věk

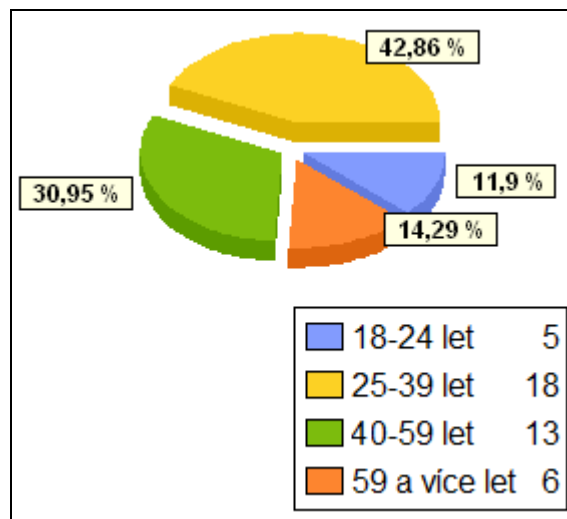
Největší podíl věku oslovených respondentů dosahuje hodnot 25-39 let (tj. 37,33 %) a v lokalitě městské části Praha-Libuš je rovněž tato věková skladba (tj. 42,85 %) zastoupena v největším počtu z ostatních věkových skupin.

Graf 8 – Věk respondentů
(celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 9 – Věk respondentů
(pouze městská část Praha-Libuš)

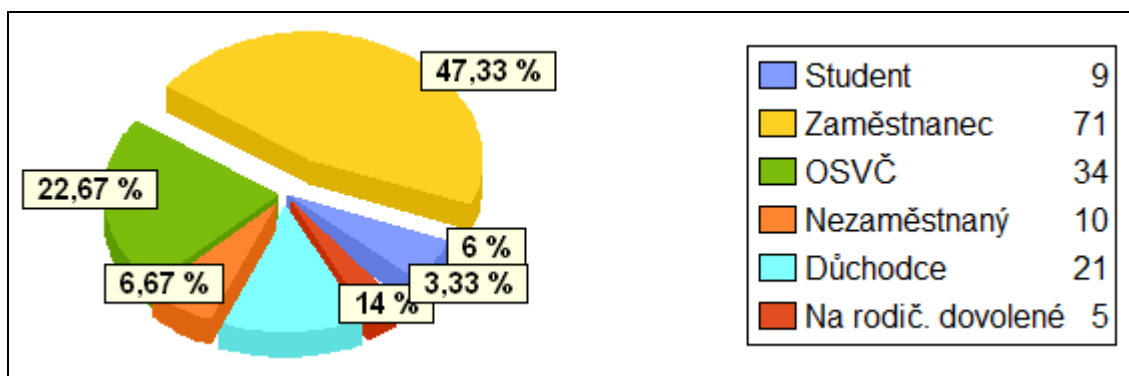

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 3 – Zaměstnání

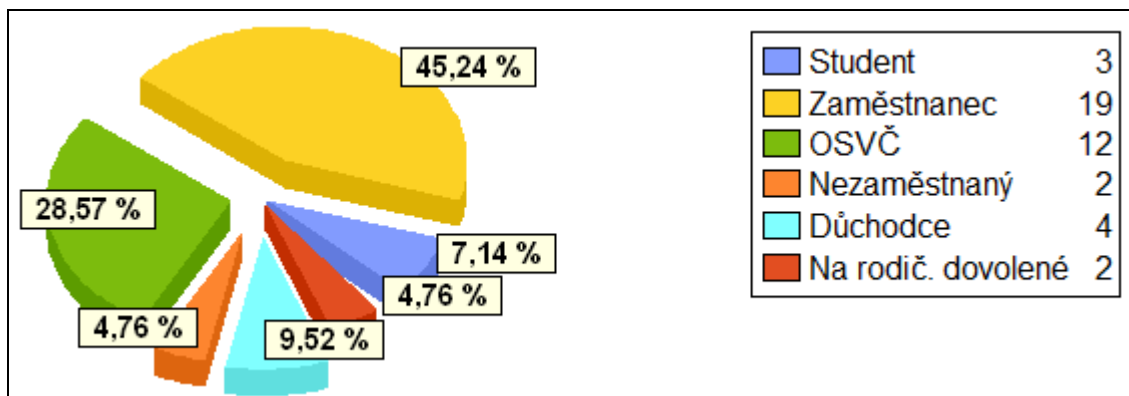
Největší podíl v obou vyhodnoceních v rámci zaměstnání zaujímají zaměstnanci. Na druhé pozici jsou osoby samostatně výdělečně činné. Poté následují osoby v důchodovém věku.

Graf 10 – Zaměstnání respondentů (celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 11 – Zaměstnání respondentů (pouze městská část Praha-Libuš)

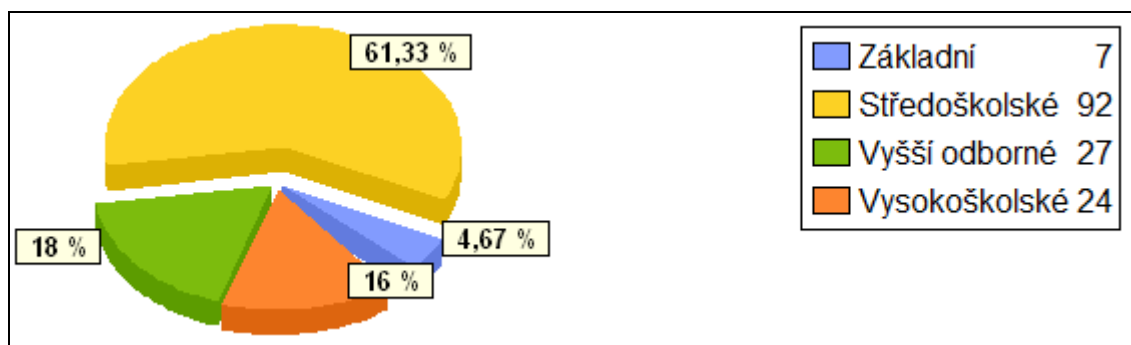

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 4 – Vzdělání

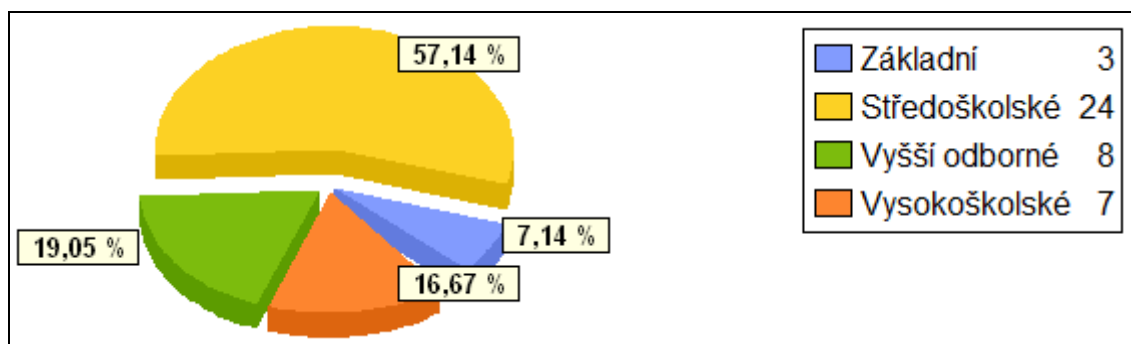
Oslovení respondenti disponují středoškolským vzděláním (61,33 %). Do uvedeného vzdělání jsou zahrnuty odborné školy s výučním listem. V městské části Praha-Libuš je středoškolské vzdělání uváděno respondenty v největším měřítku (57,14 %). Dále následuje vyšší odborné a vysokoškolské vzdělání.

Graf 12 – Vzdělání respondentů (celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 13 – Vzdělání respondentů (pouze městská část Praha-Libuš)

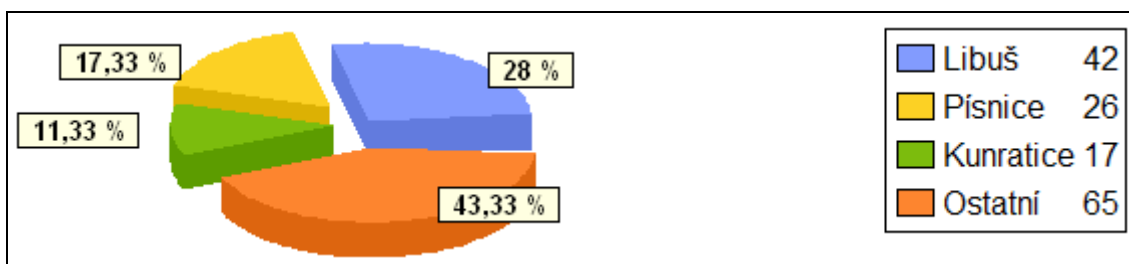

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 5 – Bydliště

Jako trvalý pobyt z 150 respondentů uvedlo 42 na území městské části Praha-Libuš (tj. 28 %), na území Písnice 26 (tj. 17,3 %), na území Kunratic 17 (tj. 11,3 %) a 65 (tj. 43,3 %) na ostatních okolních městských částech Kamýk, Krč, Lhotka a Modřany.

Graf 14 – Bydliště respondentů (celkové vyhodnocení)

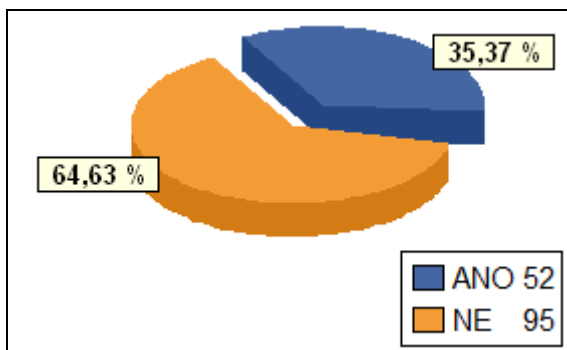

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 6 – Máte za souseda Vietnamce?

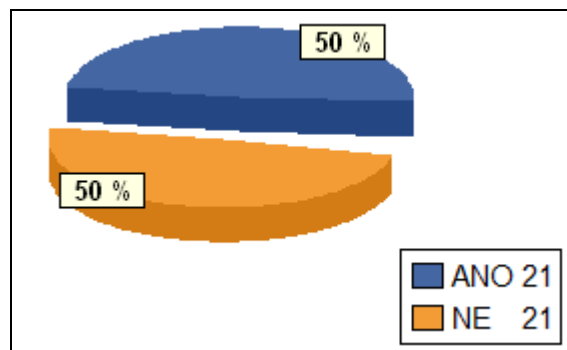
Touto otázkou bylo zjišťováno, zda respondent má za souseda Vietnamce. Jako souseď je považována osoba, která bydlí na společném domě nebo souseď v těsné blízkosti parcely domu respondenta, přičemž respondent a souseď vietnamského původu jsou denně v bezprostředním kontaktu při vstupu do společného domu nebo se setkávají na příjezdové komunikaci ke svým domům. Z celkového vyhodnocení z 64,63 % dotázaných nemají vietnamského souseda, avšak z dílčího vyhodnocení v Libuši vyplývá, že polovina respondentů již za souseda Vietnamce má nebo žije s touto osobou v těsné blízkosti.

Graf 15 – Sousedství s Vietnamci (celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 16 – Sousedství s Vietnamci (pouze městská část Praha-Libuš)

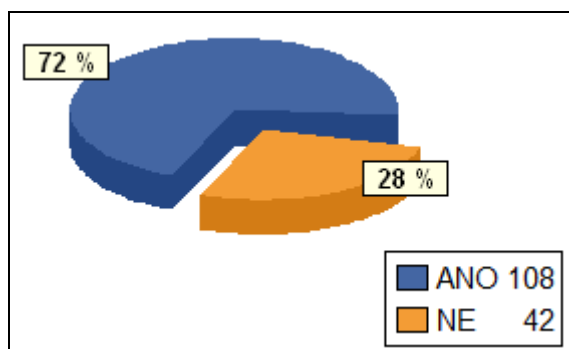

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 7 – Nakupujete ve vietnamských obchodech (večerkách)?

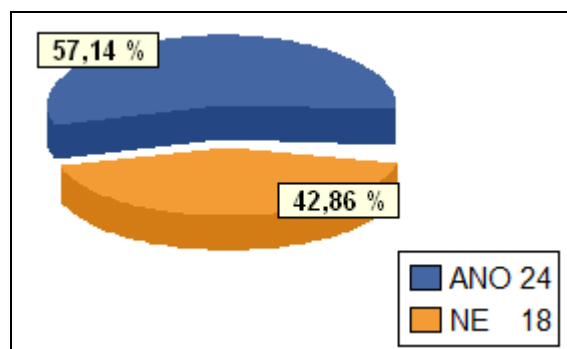
V porovnávání obou získaných hodnot je patrné, že respondenti nakupují v pouličních obchodech (večerkách), které jsou provozovány vietnamskými občany. Respondenti uvedli, že vyhledávají tyto obchody pro nákup levných potravin a čerstvé zeleniny, ovoce a pečiva v takřka i v pozdní večerní době.

Graf 17 – Vietnamské večerky
(celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 18 – Vietnamské večerky
(pouze městská část Praha-Libuš)

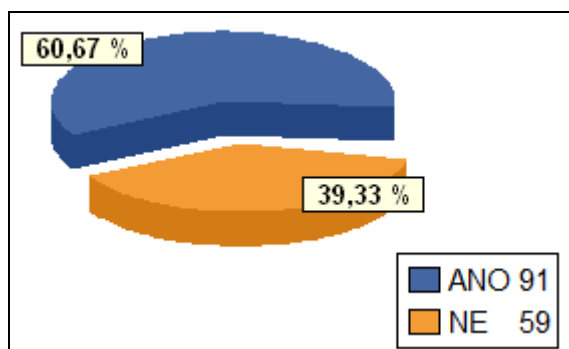

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 8 – Navštěvujete areál TTTM Sapa?

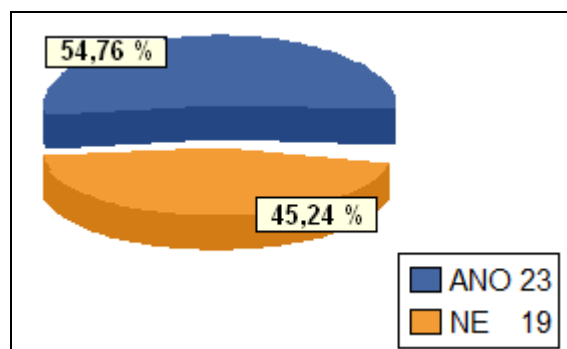
Cílem zjištění u respondentů bylo, zda osobně navštěvují areál obchodního a kulturního centra TTTM. Obdržel jsem odpovědi, že ženy na rodičovské dovolené zde nakupují levné oblečení pro své děti a studenti nakupují různé pomůcky do školy. Řada respondentů se pozitivně shodla s konzumací široké škály exotických pokrmů za přijatelné ceny. Dle zjištění má být uvedený areál navštěvován zejména v předvánoční době.

Graf 19 – Areál TTTM Sapa
(celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 20 – Areál TTTM Sapa
(pouze městská část Praha-Libuš)

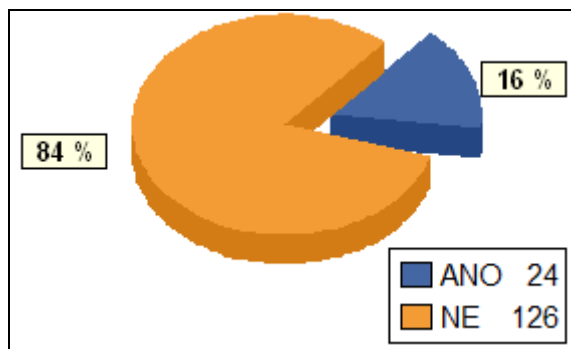
Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 9 – Spolupracujete obchodně s Vietnamci?

Osoby české národnosti, které jsou samostatně výdělečně činné, provozují přímo v areálu obchodního a kulturního centra TTTM Sapa své různé živnosti. Jako příklad uvádím dvě česká řeznictví, českého prodejce asijskými potravinami,

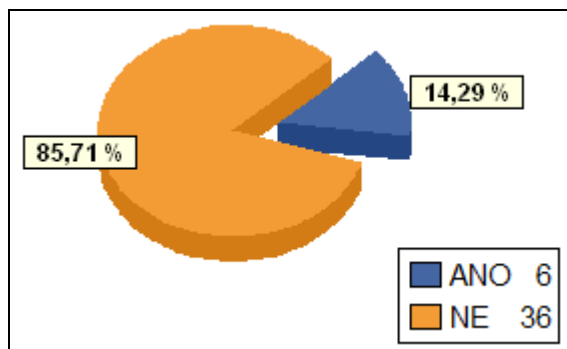
provozovatele výherních terminálů či taxislužby. K obchodní spolupráci se přihlásil majitel autoservisu, který zajišťuje opravy vozidel Vietnamců. Ostatní občané v areálu nakupují zboží za účelem jeho dalšího prodeje.

Graf 21 – Obchodní spolupráce
(celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 22 – Obchodní spolupráce
(pouze městská část Praha-Libuš)

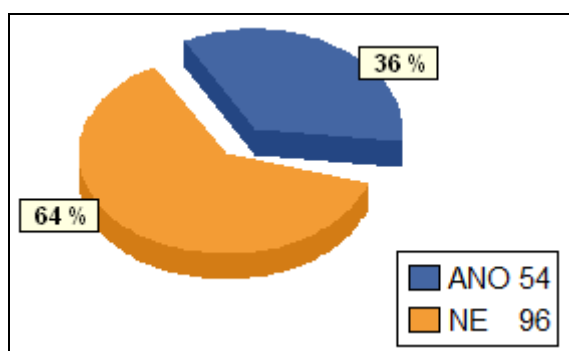

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 10 – Máte o vietnamské kultuře dostatek informací?

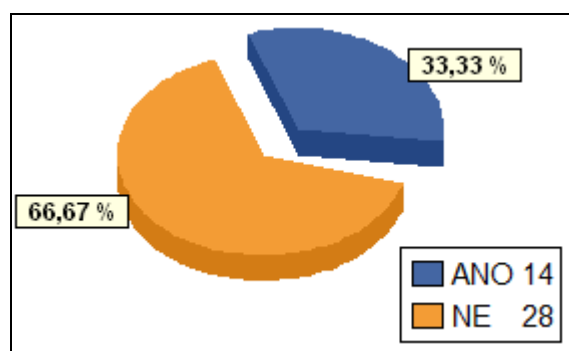
Dostatek informací o vietnamské kultuře a o komunitě má pouze 54 dotázaných respondentů (tj. 36 %). U dotázaných na území městské části Praha-Libuš má potřebné znalosti pouze třetina (tj. 33,33 %). Jako stěžejní jádro této otázky spatřuji základní znalost tradic a zvyklostí při komunikaci s vietnamskou komunitou. Mezi tu základní zařazují pozdrav, podávání rukou, dívání se do očí, stolování nebo znalost pořádání oslav asijského Lunárního roku a jiných svátků. Dle získaných poznatků mají tyto znalosti zejména studenti středních škol a vysokých škol nebo jejich absolventi. V opačném případě osoby v důchodovém věku tyto znalosti postrádají. Z tohoto si český občan může vytvářet předsudky, které později přerostou v neshody mezi ním a vietnamskou komunitou. Jako příklad uvádím oslavy Lunárního roku (Rok Hada byl oslaven dne 9. února 2013 v 18.00 hod), kdy třeba v jednom Vietnamci obývaném bytě se může sejít početná návštěva a možné sousedské nepochopení může vést ke sporům. Aby nedocházelo ke mnoha zbytečným excesům z obou stran do budoucna, měla by být česká populace vhodným způsobem informována o rozdílných způsobech života vietnamské komunity nebo vědět, kde tyto informace vyhledat.

Graf 23 – Informace o kultuře
(celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 24 – Informace o kultuře
(pouze městská část Praha-Libuš)

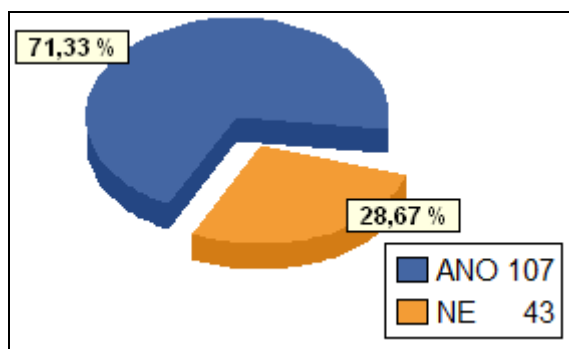

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 11 – Máte dobré zkušenosti s místními Vietnamci?

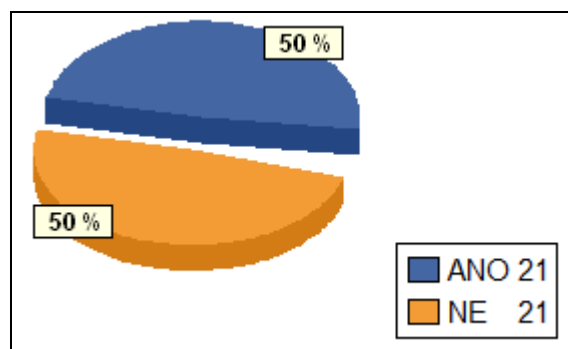
V celkovém vyhodnocení průzkumu je patrné, že respondenti, kteří trvale nežijí na území městské části Praha-Libuš, mají s Vietnamci dobré zkušenosti (107 z celkového počtu 150 odpovědělo pozitivně, tj. 71,33 %). Na druhou stranu nehodnotí kladně zkušenosti s místními Vietnamci v Libuši 50 % respondentů. Má se údajně především jednat o obyvatele, kteří v uvedené lokalitě žijí poměrnou část jejich života a již se osobně stali poškozenými osobami v rámci páchané kriminality občany vietnamské státní příslušnosti.

Graf 25 – Zkušenosti s Vietnamci
(celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 26 – Zkušenosti s Vietnamci
(pouze městská část Praha-Libuš)

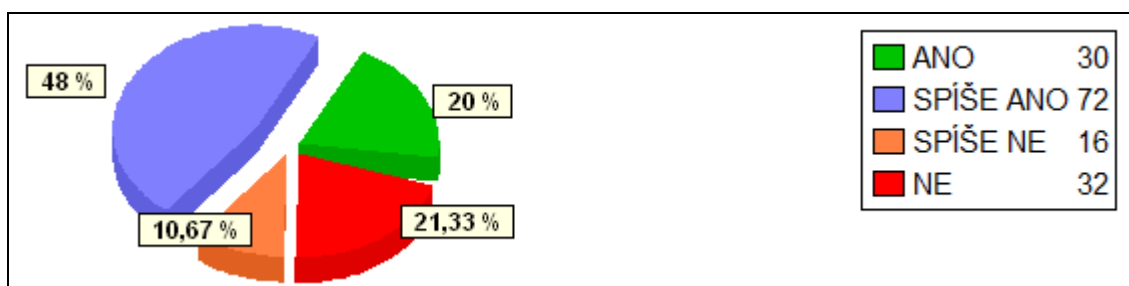
Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 12 – Zlepšilo se soužití s Vietnamci oproti roku 2010?

Cílem uvedené otázky bylo nalézt u respondentů odpověď na soužití s vietnamskou komunitou. Jedná se o reakci na uvedenou otázku č. 6, avšak s tím rozdílem, že se nejedná o sousedské soužití ve společném domě, nýbrž o vnímání

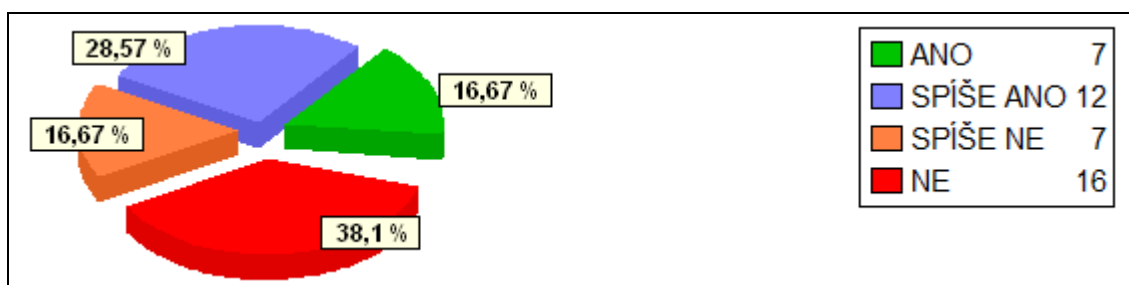
vietnamské komunity v ulici, na zastávce při čekání na prostředek městské hromadné dopravy nebo v jiných veřejně přístupných prostranstvích. V celkovém vyhodnocení se 72 ze 150 respondentů (tj. 48 %) přiklání k odpovědi, že se situace se soužitím s Vietnamci spíše zlepšila a 30 respondentů (tj. 20 %) se zcela zlepšila. Naopak je tomu v případě vyhodnocení v lokalitě městské části Praha-Libuš. Respondenti hodnotí zcela negativně soužití s vietnamskou komunitou (38,01 %) a spíše negativně (16,67 %). Jako příčina problémů soužití má být uváděno nerespektování třídění odpadů, vyhazování odpadů v igelitových taškách z oken, rušení nočního klidu, hlučná jízda v hromadných prostředcích a nerespektování přepravního řádu, arogantní jednání určitých Vietnamců na pobočkách České pošty nebo způsob stolování v restauračních zařízeních.

Graf 27 – Zlepšení soužití (celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 28 – Zlepšení soužití (pouze městská část Praha-Libuš)

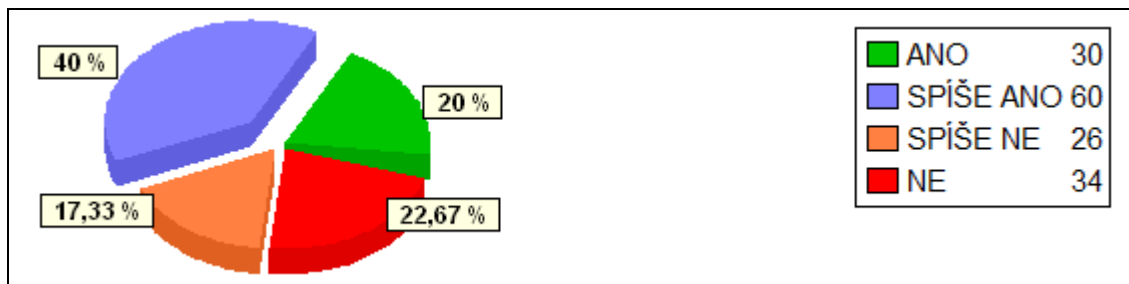
Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 13 – Je vietnamská komunita pro ČR přínosem?

Vietnamská komunita může nabídnout určitý obchodní potencionál, který za určitých okolností lze využít v rámci zaměstnání nebo obchodování majoritní společnosti. Vedle těchto aktiv můžeme hovořit o kulturní atraktivitě a zdroji poznání rozdílných kultur. Respondenti, kteří nebydlí v lokalitě Libuš, vnímají vietnamskou komunitu pozitivně (tj. 20 %) a spíše pozitivně (tj. 40 %) a spatřují v této komunitě pro majoritní společnost určitý přínos. Rozdíl je opět patrný ve vnímání občanů trvale žijících na území městské části Praha-Libuš, kdy se výsledky jeví spíše negativně

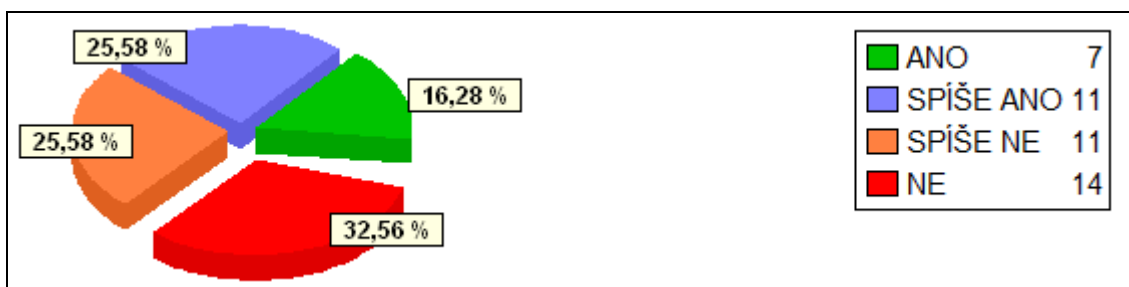
(tj. 25,58 %) a negativně (tj. 32,56 %). Argument respondentů spočívá údajně ve sdělení, že vietnamští obchodníci díky nízkým rabatům a rozvětveným provozovnám mají brát Čechům zaměstnání a vytvářet tak zvýšené hodnoty v nezaměstnanosti majoritní společnosti.

Graf 29 – Přínos vietnamské komunity (celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Graf 30 – Přínos vietnamské komunity (pouze městská část Praha-Libuš)

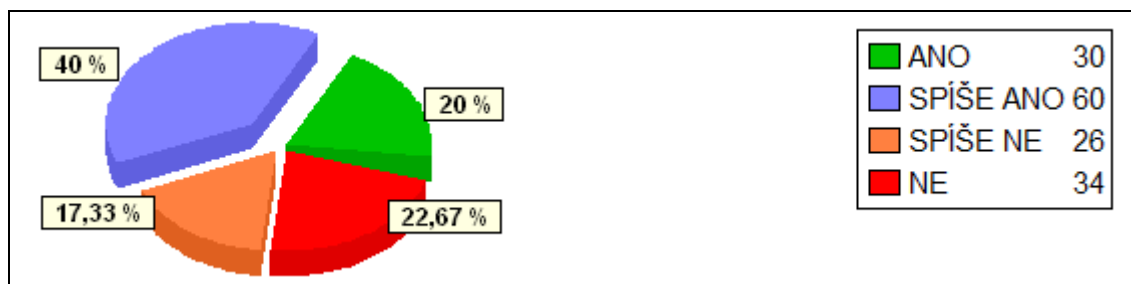
Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 14 – Cítíte se ve zdejší lokalitě bezpečně?

Dopadem světové finanční krize se na území hl. m. Prahy zvýšil nápad trestné činnosti, kterého se rovněž měli dopouštět občané vietnamské státní příslušnosti. Respondenti odpovídali, jak vnímají situaci po necelých třech letech od doby, kdy se území městské části Praha-Libuš a areál obchodního a kulturního centra TTTM Sapa staly častým medializovaným tématem. Důležitou roli aktérů pouliční kriminality hrála drogová kriminalita a s ní spojená násilná činnost a krádeže. Respondenti odpovídali na stav osobní bezpečnosti při jejich aktuálním nacházení na území městské části Praha-Libuš, přičemž provádění dotazování bylo prováděno i v pozdní večerní dobu. Dle obdržených sdělení jsou nejvíce na své bezpečnosti ohroženy ženy a osoby ve věku starší 59 a více let. Z provedeného průzkumu vyplývá, že respondenti se cítí v lokalitě Libuš bezpečně. Dlužno dodat, že v průběhu ledna 2013 získali odsouzení Vietnamci amnestii a tyto osoby se opět objevily v lokalitě Libuš a v průběhu dalšího období může dojít ke zhoršení situace. Na území uvedené lokality působí při

dodržováním pořádku a bezpečnosti obyvatelstva jak strážníci městské policie hl. m. Prahy, tak policisté Policie České republiky z pořádkových oddílů a služby cizinecké policie i kriminalisté specializovaní na odhalování kriminality páchané vietnamskou komunitou.

Graf 31 – Bezpečnost (celkové vyhodnocení)

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 15 – Vybrané názory respondentů v rámci soužití s vietnamskou komunitou.

Respondenti měli možnost vyjádřit se volnou formou k soužití s vietnamskou komunitou, přičemž 60 % z dotázaných se staví k uvedené komunitě neutrálně a nemají vyhraněný názor. Zástupci majoritní společnosti, kteří disponují dosaženým vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním, poukazují negativně na nedodržování zákonů a vyhlášek komunitou v dané lokalitě městské části Praha-Libuš. Osoby starší 59 let a důchodového věku vnímají komunitu spíše negativně při porušování nočního klidu a hygienických návyků. Mladší generace ve věku 18-24 let má pozitivní hodnocení z důvodu, že se stejně starými vietnamskými vrstevníky společně studuje a má získané potřebné znalosti a vědomosti.

Pozitivní názory

- Vietnamské děti bývají lépe vychované než ty české.
- Pracovitost Vietnamců by měla být příkladem pro některé Čechy.
- Vietnamci jsou zdvořilí, ochotní, pracovití a snaživí.

Negativní názory

- Vietnamci vyhazují odpadky v igelitových taškách z oken a nedbají hygienických návyků. Pokud je více Vietnamců pohromadě, jsou hluční.
- Vietnamci netřídí odpad a nerespektují dopravní značení.
- Špatná hygiena ve vietnamských restauracích na Sapě.
- Každá skupina osob se chová tak, jak jim to dovolí místní podmínky a zákony. Nezáleží na národnosti, ale na většině, kam je ochotna danou skupinu pustit.

8 SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Z uvedených řízených rozhovorů s jednotlivými zástupci vietnamské komunity z vrstvy starousedlíků, střední vrstvy a tzv. banánové generace je zaznamenána snaha úspěšné integrace do majoritní společnosti, která však pro tyto osoby znamenala určitý dlouhotrvající proces. Procesem míním jak přijímání českých tradic a zvyků, tak současně dodržování tradic vietnamských, ale i přizpůsobení se českým právním normám a etickým hodnotám. Z průzkumu vyplývá, že integrovaní Vietnamci osobně pocítují možnou újmu v rámci pošpinění dobrého jména komunity při páchané obecné kriminality jednotlivými zástupci nejnižší třídy. Důsledkem je vnímání vietnamské komunity českou majoritní společností v negativním měřítku bez ohledu na další rozlišování osob. Nutno dodat, že značná část Vietnamců získala české občanství, úspěšně vystudovala vysoké školy a disponuje znalostí několika světových jazyků. V současné době dochází, především díky již nové tzv. banánové generaci zde narozených Vietnamců, k postupné a pomalé integraci a překonávání interkulturních překážek.

Provedeným šetřením formou anonymních dotazníků jsem měl možnost se osobně setkat s obyvateli, kteří bydlí na území městské části Praha-Libuš nebo do této lokality dojíždějí za zaměstnáním. Výsledek průzkumu bude použit jak pro další využití v mé profesi jako policisty působícího v dané lokalitě, tak předán Zastupitelstvu městské části Praha-Libuš a pracovníkům nevládních organizací a jiným subjektům, kteří působí na poli integrace cizinců. Pokud vezmeme v úvahu, že 64 % všech dotázaných odpovědělo záporně na otázku položenou na znalost o vietnamské komunitě a kultuře, lze konstatovat, že stěžejní problematiku spatřuji právě v informovanosti majoritní společnosti ve věkové skupině od 40 let s dosaženým středoškolským vzděláním a občanů v důchodovém věku. Tato uvedená skupina nejvíce postrádá relevantní a základní informace o komunitě, kdy z těchto indispozic pramení možné nedorozumění při sousedských vztazích a vytváření rasových předsudků. Podstatným aspektem nadále zůstává uzavřenost vietnamské komunity, která je pro běžného občana izolovaná a veřejnosti se do povědomí modelují opakující se novinové zprávy o policejních razířích na tržištích a zabaveném ilegálním zbožím v hodnotách milionových částek na úkor již úspěšně uskutečněných veřejně kulturních akcí ze strany zástupců vietnamské komunity za podpory nevládních organizací a obecně prospěšných společností.

ZÁVĚR

Pro běžného občana České republiky je vietnamská komunita značně uzavřená. Tato uzavřenost pramení především z faktu značné jazykové bariéry, rozdílných tradic a zvyklostí až po nedůvěřivé jednání zástupců komunity s institucemi složek státní správy a samosprávy. Jako podstatný fakt složité a dlouhodobé integrace vietnamské komunity do majoritní společnosti spatřuji v proběhlých historických vlnách migrace Vietnamců na území tehdejšího Československa v rámci jednotlivých dohod o vědeckotechnické a kulturní spolupráci a porevolučního vývoje České republiky až po současnost. Každé jednotlivé dílčí období je specifické především rozdílnými ekonomickými a hospodářskými možnostmi státu a vázanou politikou České republiky. Vietnamská komunita se mediálně do podvědomí občanů dostala v roce 2008, kdy došlo k obrovskému požáru asijského obchodního a kulturního centra TTTM Sapa v pražské městské části Libuš. Do této doby se o vietnamské komunitě hovořilo pouze sporadicky a běžný český občan znal Vietnamce pouze z nákupů na jednotlivých tržnicích. Dlužno dodat, že v lokalitě Libuš se díky jmenovanému areálu vyskytuje největší podíl Vietnamců žijících v České republice. K 31. říjnu 2012 pobývalo na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu 57.587 občanů Vietnamu a touto hodnotou po občanech Ukrajiny a Slovenské republiky, se jedná o třetí nejpočetnější skupinu cizinců žijících na území České republiky.

Cílem bakalářské práce je seznámit občana majoritní společnosti jak s důvody migrace Vietnamců a dalším vývojem trvalého usidlování komunity na území s vytvořením asijského obchodního a kulturního centra TTTM Sapa v pražské městské části Libuš, který vznikl z bývalého masokombinátu Praha-Jih, tak s negativními aspekty integrace vyplývajícími z důsledků světové hospodářské krize. Při této krizi přišla značná část vietnamských občanů o obchodní potencionál, nenaplnila zákonné povinnosti pro vízovou povinnost (nárůst nelegálních pobytů) a došlo ze strany individuálních jedinců vietnamské komunity k nárůstu obecné a hospodářské kriminality, čímž se v důsledku nápad trestné činnosti přímo dotýkal i majoritní společnosti. Vrcholu negativního stavu na území pražské městské části Libuši v roce 2010 využila pro svoji předvolební kampaň Dělnická strana sociální spravedlnosti, která je nejvýznamnější reprezentantkou krajně pravicového stranického zastoupení. Ve svém ostře sledovaném mítinku poukazovala především na místní kriminalitu vietnamské komunity spjatou s drogovými delikty. Svoji aktivitou si však nepřinesla

nikterak zásadní volební zisky a při parlamentních volbách v roce 2010 získala pouze 0,66 % hlasů. Od roku 2010 do současné doby nebyla v lokalitě zaznamenána případná aktivita členů DSSS nebo jejich přívrženců, avšak strana svým postojem nadále využívá etnických otázek, přistěhovalectví a xenofobie. Z tohoto důvodu lze v budoucnu predikovat vývoj dění strany a otázky integračního vývoje procesu vietnamské komunity, kdy pravděpodobně budou vyzdvihovány pouze negativní faktory integrace komunity spojené s nárůstem kriminality.

Praktický přínos bakalářské práce především spočívá v informování občana majoritní společnosti a získání základních vědomostí při komunikaci s vietnamskou komunitou. Racionální problémy při nedorozumění mohou vyústit pro občana jak při obyčejném provádění nákupů zboží na různých asijských tržnicích a při uplatňování reklamací, tak i mimo tato místa, kde se s Vietnamci může setkat při jiných událostech, kdy se stane přímým účastníkem silničního provozu při autonehodě, při čekání ve společné frontě v nákupním středisku, při jízdě v hromadném dopravním prostředku, na dovolené nebo do domu, kde dlouhodobě žije a nastěhují se zde zástupci této komunity. Při této komunikaci se však klade důraz na trpělivost a respektování některých kulturních odlišností vietnamské společnosti. Projeví-li občan i sebemenší snahu, předejde do budoucna mnoha nedorozuměním v rámci sousedských vztahů a tím bude dosaženo úspěchu v interkulturním dialogu. Dlužno dodat, že příchod a postupný nárůst usidlování vietnamské komunity na našem území je spjat s historickými mezníky a samotný vývoj integrace závisí na ekonomickém a politickém vývoji. V současné době zástupci vietnamské společnosti prostřednictvím Svazu Vietnamců v ČR a sdružením lidí vietnamské národnosti usilují o udělení statutu oficiální národnostní menšiny. Cílem žádosti je údajné usnadnění integrace Vietnamců do české společnosti. Mé dlouhodobé osobní zkušenosti s vietnamskou komunitou, získané poznatky vyplývající z profesního postavení, provedené analýzy řízených rozhovorů se zástupci komunity a dotazníkového šetření majoritní společnosti, mě přivádějí k závěru, že integrace Vietnamců v lokalitě městské části Praha-Libuš se oproti roku 2010 zlepšila, avšak další vývoj je zcela závislý na vnímání a respektování obou uvedených stran.

Práce je věnována samotnému areálu asijského obchodního a kulturního centra TTTM Sapa, který jsem měl možnost osobně poznat jako běžný občan, tak i důkladně jako policista. V přílohách uveřejňuji unikátní historické porovnání dobových fotografií masokombinátu Praha-Jih z knihy pana Ladislava Schmida se současnou podobou v časovém odstupu 35 let.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BITTNEROVÁ, D. et. al.. *Kdo jsem a kam patřím*. Praha: Tobola, 2005. ISBN: 80-9027 85-8-2.

DANICS, M. a T. KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*, 2. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2010. ISBN: 978-80-7251-286-7.

DRBOHLAV, M. a D. KUČERA. *Vietnamci v Čechách jak je známe i neznáme aneb (ne)zdravá konkurence*. 1. vyd. Praha: Prime Safety s. r. o., 2012. ISBN: 978-80-90390 6-4-5.

FEDERÁLNÍ STATISTICKÝ ÚŘAD. Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970: Počet obyvatelů a domů podle obcí a částí obcí podle správního členění k 1. lednu 1972 a abecední přehled obcí a část obcí v letech 1850-1970. Praha: FSÚ, 1978.

MARTÍNKOVÁ, Š. et al. *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR. Pracovní migrace, životní podmínky a kulturní specifika*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009. ISBN: 978-80-7312-053-4.

MÜLLEROVÁ, P. *Stručná historie států. Vietnam*. Praha: Libri, 2010. ISBN: 978-80-7277-255-1.

NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy*. Praha: Eurounion Praha, s. r. o., 2003. ISBN: 80-7317-026-4.

SCHMID, L. *Masokombinát Praha-Jih*. Praha: Typografia, n.p., 1977

ŠIŠKOVÁ, T. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál s.r.o, 2012. ISBN: 80-7178-648-9.

ŠIŠKOVÁ, T.: *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 1998. ISBN: 80-7367-182-4.

Seznam použitých internetových zdrojů

BLAHUŠ, P. *Při požáru "malé Hanoje" shořelo zboží za 100 miliónů korun.* [online] © Copyright 2003–2012 Borgis, a.s, 08.11.2008 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/153874-pri-pozaru-male-hanoje-shorelo-zbozi-za-100-milionu-korun.html>

BYTOVÝ DŮM NA DOMOVINĚ. *Stránky nájemníků a majitelů bytových jednotek* [online] © 2010 Skupina dobrovolníků domu [cit. 2012-12-26] Dostupné z: <http://www.nadomovine1.cz>

CIZNER, J. *Satrapa: dobrá idea, špatné hospodaření.* [online] © Copyright 2000-2012 AGRIS. 22.01.2000 [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: <http://www.agris.cz/clanek/93847>

CUKETKA.CZ. *3 SAPA tipy a Viet Food Friends.* [online] 10.11.2010 [cit. 2012-12-07]. Dostupné z: <http://www.cuketka.cz/?p=8355>

ČESKO-VIETNAMSKÁ SPOLEČNOST. *Česko-vietnamská společnost pomáhá integraci.* In. *Magazín Hospodářských novin Exportér 2/2007* [online] 15.02.2007 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.cvs-praha.cz/napsali.php?rok=2007&clanek=6>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869. Statistické údaje za základní územní jednotku (ZUJ) 554782 – Praha.* [online] [cit. 2012-12-07]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb10.nsf/obydomy?openform&:554782>

DĚLNICKÁ STRANA SOCIÁLNÍ SPRÁVEDLNOSTI. *Pecina kašle na obyvatele Libuše. DSSS tam svolává protestní mítink* [online] 22.02.2010 [cit. 2012-12-17] Dostupné z: http://www.dsss.cz/pecina-kasle-na-obyvatele-libuse_-dsss-tam-svolava-protestni-mitink

GOOGLE EARTH, *Letecký mapový pohled na areál TTTM SAPA* [online] © 2010 Geodis Brno [cit. 2012-12-19]. Dostupné z: <https://maps.google.cz/maps?hl=cs&tab=wl>

IOM INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION. *Dobrovolné návraty a reintegrace.* [online]. © 2012 IOM Praha. [cit. 2012-12-15] Dostupné z: <http://www.iom.cz/aktivity/dobrovolne-navraty-a-reintegrace>

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. *Vláda zastavila výdej víz Vietnamcům. Tajně.* [online] Copyright © 1996-2012 Economia, a. s. 16.11.2008 [cit. 2012-12-17] Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-30399640-vlada-zastavila-vydej-viz-vietnamcum-tajne>. ISSN 1213 – 7693.

HRADILEK, L. *Tržnice na Libuši zažila požár, teď čelí celní razii.* [online] © Copyright Centrum holdings. 22.11.2008 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://bleskove.centrum.cz/clanek.phtml?id=622831>

INFO DRÁČEK. *Projekt Workshop českého jazyka* [online] [cit. 2012-12-25] Dostupné z: http://info-dracek.cz/wp-content/uploads/2011/03/Workshopy-CJ_web.pdf

KLUB HANOI. *Poslání a cíle občanského sdružení Klub Hanoi.* [online] 01.05.2007 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cislocclanku=2003080902>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Cizinci v České republice. Přehled projektů podpořených resorty z prostředků státního rozpočtu na podporu integrace cizinců pro rok 2010.* [online] 08.04.2011 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=848>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Obchodní rejstřík a Sbírka listin. Úplný výpis z obchodního rejstříku. SAPARIA a. s., B 6159 vedená u Městského soudu v Praze.* [online] © 2012 Ministerstvo spravedlnosti České republiky 2012 [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-Vypis?subjektId=isor%3a383867&typ=full&klic=57d910>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Informační servis. Zpravodajství. Informace o projektu dobrovolných návratů.* [online] © 2010 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-o-projektu-dobrovolnych-navratu.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Informační servis. Zpravodajství. Projekt dobrovolných návratů úspěšně ukončen.* [online]. © 2010 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/projekt-dobrovolnych-navratu-uspesne-ukoncen.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Oddělení analýzy rizik ŘSCP PČR. Cizinci s povoleným pobytem. Říjen 2010.* [online] © 2010 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx>

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Centrum pro integraci - DNM o.p.s. zahajuje svou činnost v MČ Praha-Libuš. Tisková zpráva ze dne 14. června 2010* [online] [cit. 2012-12-25] Dostupné z: http://www.praha-libus.cz/index.php?FRMlogin=centrum%20pro%20integraci&rttert=hledej&hledej_kde=1&str=&id=608

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Tisková zpráva ze dne 4. 5. 2010: MČ Praha–Libuš odmítá aktivity Dělnické strany sociální spravedlnosti na svém území* [online] [cit. 2012-15-15] Dostupné z: http://www.praha-libus.cz/index.php?FRMlogin=policie&rt=hledej&hledej_kde=1&str=&id=32

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Vietnamská komunita v MČ Praha Libuš - Stalo se. Senioři na novoročním posezení v restauraci Dong Do v areálu Sapy* [online] 20.01.2010 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.praha-libus.cz/index.php?catid=110&id=73>

PRAŽSKÝ DENÍK. *Okolí asijského 'ghetta': podle místních drogy a vandalismus* [online]. © 2005 VLTAVA-LABE-PRESS, a. s. 04.11.2001 [cit. 2012-12-16] Dostupné z: <http://prazsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/policie-letos-zabavila-v-trznici-sapa-veci-za.html>

PROCHÁZKOVÁ, K. *O centra pro integraci Vietnamců zatím moc zájem není*. IN: Český rozhlas. Zprávy. [online] 03.09.2010 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/779226

PROXIMA BOHEMIA. *Místopisný průvodce po České republice: Praha-Libuš. Historie obce*. [online]. © 2009 [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: http://www.mistopisy.cz/historie_praha-libus_5752.html

ROMEACZ *V Praze-Libuši se konala akce přibližující Čechům Vietnam* [online] © Ing. Doan Dan 2011 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/zpravy/v-praze-libusi-se-konala-akce-priblizujici-cechum-vietnam> ISSN 1804-9117.

SAPA OBCHODNÍ A KULTURNÍ CENTRUM. *Sapa Praha - Obchodní a kulturní centrum*. [online]. © 2012 [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: <http://www.sapa-praha.cz/index.html>

SDRUŽENÍ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ Písnice: *Historie SDH Písnice. Sbor dobrovolných hasičů Písnice* [online] 04.03.2006 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.sdhpisnice.cz/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=14>

SFG GROUP, v.o.s. *Strategický plán rozvoje městské části Praha-Libuš: Analytický profil městské části*. [PDF dokument]. Praha: Strategies Projects Financig, 2009. [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: http://www.praha-libus.cz/art_file/Analyticka_cast.pdf

TÝDEN.CZ. *Kvůli Vietnamcům v Libuši možná vznikne domobrana*. [online]. © 2006 EMPRESA MEDIA, a.s. 05.04.1010.[cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kvuli-vietnamcum-v-libusi-mozna-vznikne-domobrana_164469.html

TÝDEN.CZ. *Pražané sepisují petici proti vietnamské tržnici*. [online]. © 2006 EMPRESA MEDIA, a.s. 26.11.2008 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/prazane-sepisuji-petici-proti-vietnamske-trznici_92330.html

VIETMEDIA. *MISS Vietnam České republiky. Praha 24.6.2012* [online] © Ing. Doan Dan 2011 [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.missvietnamceskerepubliky.cz>

VIETNAM.CZ. *Vietnamská kuchyně*. [online] © 2008-2012 Copyright Travel & Business Centre s. r. o. 2008-2013. [cit. 2012-12-07]. Dostupné z: <http://www.vietnam.cz/co-videt-a-delat/vietnamska-kuchyne>

VLČEK, T. *Bilaterální vztahy České republiky a Vietnamské socialistické republiky* [online] © Copyright 2008 E-polis.cz. 15.11.2008 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/mezinarodni-vztahy/322-bilateralni-vztahy-ceske-republiky-a-vietnamske-socialisticke-republiky.html>. ISSN 1801-1438.

.....

Seznam ostatních zdrojů

DŮM NÁRODOSTNÍCH MENŠIN, o.p.s. *Výroční zpráva 2011* [online] [cit. 2012-12-25] Dostupné z: <http://www.dnm-praha.eu/files/=1693/vyrocní%20zprava%20DNM%202011.pdf>

ENVIS-24. *Informační servis o životním prostředí ve vybraných MČ hl.m. Prahy: Městská část: Praha-Libuš - Souhrnná zpráva o vybraných složkách životního prostředí*. [PDF dokument]. Praha: MHMP, 2012 [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: http://www.premis.cz/envis4/pdf/MC_Praha-Libu%C5%A1.pdf

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-LIBUŠ. *Zpráva o bezpečnostní situaci v Městské části Libuš za rok 2010* [online] [cit. 2012-12-19] Dostupné z: <http://www.praha-libus.cz/index.php?catid=58&id=72>

NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva za rok 2010*. [PDF dokument]. © 2010 Policie ČR [cit. 2012-12-18]. Dostupné z: www.policie.cz/soubor/vyrocní-zprava-2010.aspx

NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD. *Rozsudek jménem republiky. O rozpuštění Dělnické strany pod Pst 1/2009-348* [online] [cit. 2012-12-26] Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/soudni_vykon/2009/0001_0Pst_0900_679fa453_6a5a_4113_8760_d13c9f3417b3_prevedeno.pdf

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o činnosti ÚOOZ na rok 2010*. [PDF dokument].
© 2010 Policie ČR [cit. 2012-12-17] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-uooz-za-rok-2010.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o činnosti ÚOOZ na rok 2011*. [PDF dokument].
© 2010 Policie ČR [cit. 2012-12-17] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-uooz-za-rok-2011.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Zákon č. 40 ze dne 9. února 2009, Trestní zákoník, In. *Sbírka zákonů. Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354-464. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405.pdf>. ISSN: 1211-1244

Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999, o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In. *Sbírka zákonů. Česká republika*. 1999, částka 106. s. 7406-7447. Dostupné z: <http://mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3323>

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Městská část Praha-Libuš v katastrálním území Hl. m. Prahy	11
Obrázek 2: Masokombinát Praha-Jih. Zkušební provoz v bourárně masa	13
Obrázek 3: Areál asijského obchodního a kulturního centra TTTM SAPA	15
Obrázek 4: MISS Vietnam Česká republika	24
Obrázek 5: Tomáš Vandas na protestním shromáždění DSSS v Libuši	35
Obrázek 6: Soudní porovnání symbolů DS s hitlerovskými odbory	40
Obrázek 7: Vietnamský kulturní den na Náměstí Míru v Praze v roce 2011	49

Seznam grafů

Graf 1: Počet občanů Vietnamu s povoleným pobytem na území ČR.....	21
Graf 2: Počet občanů Vietnamu s živnostenským oprávněním	25
Graf 3: Nelegální migrace občanů Vietnamu na území ČR od roku 2008	30
Graf 4: Občané Vietnamu odsouzení pro trestnou činnost na území ČR	32
Graf 5: Rozložení kriminality páchané občany Vietnamu v ČR	33
Graf 6: Složení pohlaví respondentů (celkové vyhodnocení)	58
Graf 7: Složení pohlaví respondentů (pouze městská část Praha-Libuš).....	58
Graf 8: Věk respondentů (celkové vyhodnocení)	58
Graf 9: Věk respondentů (pouze městská část Praha-Libuš)	58
Graf 10: Zaměstnání respondentů (celkové vyhodnocení).....	59
Graf 11: Zaměstnání respondentů (pouze městská část Praha-Libuš).....	59
Graf 12: Vzdelání respondentů (celkové vyhodnocení).....	60
Graf 13: Vzdelání respondentů (pouze městská část Praha-Libuš)	60
Graf 14: Bydliště respondentů (celkové vyhodnocení)	61
Graf 15: Sousedství s Vietnamci (celkové vyhodnocení)	61
Graf 16: Sousedství s Vietnamci (pouze městská část Praha-Libuš)	61
Graf 17: Vietnamské večerky (celkové vyhodnocení)	62
Graf 18: Vietnamské večerky (pouze městská část Praha-Libuš)	62
Graf 19: Areál TTTM Sapa (celkové vyhodnocení)	62
Graf 20: Areál TTTM Sapa (pouze městská část Praha-Libuš).....	62
Graf 21: Obchodní spolupráce (celkové vyhodnocení)	63

Graf 22: Obchodní spolupráce (pouze městská část Praha-Libuš)	63
Graf 23: Informace o kultuře (celkové vyhodnocení)	64
Graf 24: Informace o kultuře (pouze městská část Praha-Libuš).....	64
Graf 25: Zkušenosti s Vietnamci (celkové vyhodnocení).....	64
Graf 26: Zkušenosti s Vietnamci (pouze městská část Praha-Libuš).....	64
Graf 27: Zlepšení soužití (celkové vyhodnocení)	65
Graf 28: Zlepšení soužití (pouze městská část Praha-Libuš)	65
Graf 29: Přínos vietnamské komunity (celkové vyhodnocení)	66
Graf 30: Přínos vietnamské komunity (pouze městská část Praha-Libuš).....	66
Graf 31: Bezpečnost (celkové vyhodnocení).....	67

Seznam tabulek

Tabulka 1: Doba následného zákazu pobytu v ČR pro cizince bez víza	29
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Anonymní dotazník jako forma veřejného průzkumu.....	I
Příloha B – Časová komparace fotografie masokombinátu	II
Příloha C – Časová komparace fotografie masokombinátu	III
Příloha D – Časová komparace fotografie masokombinátu	IV
Příloha E – Časová komparace fotografie masokombinátu.....	V
Příloha F – Časová komparace fotografie masokombinátu.....	VI
Příloha G – Časová komparace fotografie masokombinátu	VII
Příloha H – Časová komparace fotografie masokombinátu	VIII
Příloha I – Pozvánka DSSS na protestní shromáždění v Libuši.....	IX
Příloha J – Oznámení o zákazu prodeje zboží – vietnamská verze	X
Příloha K – Oznámení o zákazu prodeje zboží - česká verze.....	XI
Příloha L – Bibliografické údaje	XII

PŘÍLOHY

Příloha A – Anonymní dotazník jako forma veřejného průzkumu

Dotazníkové šetření: **Postoj českých občanů k vietnamské komunitě na území Městské části Praha-Libuš a jejím okolí ke stavu roku 2013**

Pohlaví:
1 muž 2 žena

Věk:
1 18-24 let 2 25-39 let
3 40-59 let 4 59 a více let

Zaměstnání:
1 student
2 zaměstnanec
3 OSVC (podnikatel)
4 nezaměstnaný
5 důchodce
6 na rodičovské dovolené

Vzdělání:
1 základní
2 střední
3 vyšší odborné
4 vysokoškolské

Bydliště:
1 Libuš 2 Písnice 3 Kunratice 4 ostatní

Máte za souseda Vietnamce?	1 ☐ ANO	2 ☐ NE		
Nakupujete ve vietnamských obchodech (večerkách)?	1 ☐ ANO	2 ☐ NE		
Navštěvujete areál TTTM Sapa?	1 ☐ ANO	2 ☐ NE		
Spolupracujete obchodně s Vietnamci?	1 ☐ ANO	2 ☐ NE		
Máte o vietnamské kultuře dostatek informací?	1 ☐ ANO	2 ☐ NE		
Máte dobré zkušenosti s místními Vietnamci?	1 ☐ ANO	2 ☐ NE		
Zlepšilo se soužití s Vietnamci oproti roku 2010?	1 ☐ ANO	2 ☐ SPÍŠE ANO	3 ☐ SPÍŠE NE	4 ☐ NE
Je vietnamská komunita pro CR pozitivním přínosem?	1 ☐ ANO	2 ☐ SPISE ANO	3 ☐ SPISE NE	4 ☐ NE
Cítíte se ve zdejší lokalitě bezpečně?	1 ☐ ANO	2 ☐ SPISE ANO	3 ☐ SPISE NE	4 ☐ NE

Sdělte prosím Váš názor (pozitivní nebo negativní) na soužití s Vietnamskou komunitou ve Vašem okolí:

Děkuji za vyplnění dotazníku.

Uvedené dotazníkové šetření je prováděno v rámci praktické části bakalářské práce na téma
Vietnamská komunita v České republice, studenta 3. ročníku
Lukáše Hanáka, DiS., Univerzity Jana Amose Komenského Praha

Příloha B – Časová komparace fotografie masokombinátu z roku 1977

Masokombinát Praha-Jih. Vrátnice. Hlavní vjezd a výjezd do areálu.

Zdroj: SCHMID, L. Masokombinát Praha-Jih. Praha: Typografia, n.p., 1977

Areál asijského obchodního a kulturního centra TTTM Sapa. Vrátnice. Hlavní vjezd a výjezd.

Stav k prosinci 2012 (časová komparace s dobovou fotografií 35 let)

Zdroj: vlastní tvorba, autor: HANÁK, L.

Příloha C – Časová komparace fotografie masokombinátu z roku 1977

Masokombinát Praha-Jih. Administrativní budova – celkový pohled.

Zdroj: SCHMID, L. Masokombinát Praha-Jih. Praha: Typografia, n.p., 1977

Asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa. Administrativní budova – celkový pohled.

Stav k prosinci 2012 (časová komparace s dobovou fotografií 35 let)

Zdroj: vlastní tvorba, autor: HANÁK, L.

Příloha D – Časová komparace fotografie masokombinátu z roku 1977

Masokombinát Praha-Jih. Administrativní budova se vstupem pro pěší.

Zdroj: SCHMID, L. Masokombinát Praha-Jih. Praha: Typografia, n.p., 1977

Asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa. Administrativní budova se vstupem pro pěší.

Stav k prosinci 2012 (časová komparace s dobovou fotografií 35 let)

Zdroj: vlastní tvorba, autor: HANÁK, L.

Příloha E – Časová komparace fotografie masokombinátu z roku 1977

Masokombinát Praha-Jih. Laboratoře a ústřední šatny.

Zdroj: SCHMID, L. Masokombinát Praha-Jih. Praha: Typografia, n.p., 1977

Asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa. Živnostenské provozovny.

Stav k prosinci 2012 (časová komparace s dobovou fotografií 35 let)

Zdroj: vlastní tvorba, autor: HANÁK, L.

Příloha F – Časová komparace fotografie masokombinátu z roku 1977

Masokombinát Praha-Jih. Údržbářské dílny.

Zdroj: SCHMID, L. Masokombinát Praha-Jih. Praha: Typografia, n.p., 1977

Asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa. Živnostenské provozovny.

Stav k prosinci 2012 (časová komparace s dobovou fotografií 35 let)

Zdroj: vlastní tvorba, autor: HANÁK, L.

Příloha G – Časová komparace fotografie masokombinátu z roku 1977

Masokombinát Praha-Jih. Expedice výsekového masa.

Zdroj: SCHMID, L. Masokombinát Praha-Jih. Praha: Typografia, n.p., 1977

Asijské obchodní a kulturní centrum TTTM Sapa. Sklady jednotlivých obchodníků.

Stav k prosinci 2012 (časová komparace s dobovou fotografií 35 let)

Zdroj: vlastní tvorba, autor: HANÁK, L.

Příloha H – Časová komparace fotografie masokombinátu z roku 1977

Praha-Libuš. Učňovské internáty, svobodárna a pohotovostní byty.

Zdroj: SCHMID, L. Masokombinát Praha-Jih. Praha: Typografia, n.p., 1977

Praha-Libuš. Výškové panelové domy, které jsou zprivatizované do osobního vlastnictví.

V dnešní době je v původním úhlu pohledu umístěna jiná výšková budova.

Stav k prosinci 2012 (časová komparace s dobovou fotografií 35 let)

Zdroj: vlastní tvorba, autor: HANÁK, L.

Příloha I – Pozvánka na protestní shromáždění DSSS v Libuši

Dělnická strana
SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOSTI
VANDAS
PŘEDVOLEBNÍ MÍTINK
12. KVĚTNA
SÍDL. LIBUŠ
před Albertem (u SAPY)

od 18.00 h.
DSSS www.dsss.cz

Zdroj: DĚLNICKÁ STRANA SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOSTI. *Pozvánka na předvolební mítink DSSS.* [PDF dokument]. © 2010 DSSS [cit. 2012-12-18].
Dostupné z: www.policie.cz/soubor/vyrocní-zprava-2010.aspx

Příloha J – Oznámení o zákazu prodeje zboží porušujícího ochranné známky v celém areálu SAPA - vietnamsky

SAPARIA a.s.

Libuňská 319, 142 00 Praha 4 – Ptsnice, Czech republic
IČ: 26117469 Tel/fax: +420 244092416

THÔNG BÁO VỀ VIỆC CẤM BÁN HÀNG VI PHẠM BẢN QUYỀN TRONG TOÀN KHU VỰC SAPA

Trong các buổi làm việc gần đây giữa Ban lãnh đạo công ty SAPARIA và các cơ quan pháp luật của Cộng hoà Séc như Cục cảnh sát, Sở ngoại kiều, Cục thanh tra thương mại, Cục hải quan... Phía Séc lưu ý rằng tình trạng bán hàng vi phạm bản quyền vẫn tiếp tục diễn ra tại khu vực SAPA. Gần đây nhất trong cuộc kiểm tra ngày 13.8.2009 của Cảnh sát ngoại kiều tại Sapa vẫn phát hiện ra 02 người cư trú bất hợp pháp và một số người không mang theo giấy tờ tùy thân. Một số ít người vi phạm nói trên đã gây ảnh hưởng rất xấu cho đại đa số bà con đang kinh doanh tại Trung tâm thương mại Sapa. Trước tình hình đó, Ban lãnh đạo Công ty SAPARIA xin thông báo nhắc lại một số qui định của công ty:

- Nghiêm cấm việc bán hoặc lưu trữ hàng hóa vi phạm bản quyền trong toàn khu vực SAPA. Nếu hộ kinh doanh nào vi phạm, chúng tôi sẽ hủy hợp đồng thuê và cấm hoạt động kinh doanh tại khu vực SAPA.
- Nghiêm cấm tất cả những người không có giấy tờ hợp pháp ra vào, kinh doanh hoặc làm việc trong khu vực SAPA.
- Bà con phải mang theo người giấy tờ tùy thân và thẻ Bảo hiểm y tế để tránh bị phạt khi công an ngoại kiều kiểm tra.

Yêu cầu toàn thể bà con và các công ty hoạt động tại khu vực SAPA nghiêm chỉnh chấp hành những quy định trên.

Phòng điều hành kết hợp với đội bảo vệ của công ty theo dõi và xử lý nghiêm những trường hợp vi phạm.

SAPA ngày 17.8.2009

TL.TGD CÔNG TY SAPARIA

GIÁM ĐỐC ĐIỀU HÀNH

.....
Trần Quang Hùng

Příloha K – Oznamení o zákazu prodeje zboží porušujícího ochranné známky v celém areálu SAPA – česky

SAPARIA a.s.

Libušská 319, 142 00 Praha 4 – Písnice, Czech republic
IČ: 26117469 Tel/fax: +420 244092416

OZNÁMENÍ O ZÁKAZU PRODEJE ZBOŽÍ PORUŠUJÍCÍHO OCHRANNÉ ZNÁMKY V CELÉM AREÁLU SAPA

Během nedávné spolupráce společnosti SAPA se státními orgány ČR, především s Cizineckou policií, Českou obchodní inspekcí, Celní správou atp. jsme byli upozorněni na trvalý výskyt obchodování s falsifikáty značkového zboží v areálu velkoobchodního centra SAPA. Při poslední kontrole v areálu SAPA dne 13.8.2009 Cizinecká policie opakovaně potvrdila případy 2 cizinců bez platných dokladů a další osoby nemající při sobě své osobní doklady. Výše jmenovaní svým jednáním ohrozili dobrou pověst ostatních podnikatelů v areálu SAPA. Vzhledem k těmto událostem vedení společnosti SAPA znovu připomíná platná pravidla :

- Zákaz prodeje a skladování zboží porušující ochranné známky v celém areálu centra SAPA. V případě odhalení porušení tohoto zákazu, bude viníkovi ukončena smlouva a zakázána činnost v areálu SAPA.
- Zákaz činnosti v areálu SAPA všem osobám bez náležitých platných dokladů a povolení k živnosti.
- Všichni podnikatelé, prodejci a další pracovníci v areálu SAPA s sebou musí nosit pas a kartičku pojištěnce, aby se předešlo případným pokutám ze strany Cizinecké policie.

Požadujeme dodržování výše uvedených pravidel ze stran všech fyzických i právnických osob podnikajících v areálu SAPA.

Správce areálu spolu s ochrankou areálu budou kontrolovat dodržování a přísně trestat porušování vyhlášených zákazů.

V SAPA, 18. 8. 2009

Za vedení společnosti SAPARIA a.s.

Provozní ředitel areálu SAPA

.....

Tran Quang Hung

Příloha L – Bibliografické údaje

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Lukáš Hanák

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: Bakalářské kombinované studium

Název práce: Vietnamská komunita v České republice

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 63

Celkový počet stran příloh: 11

Počet titulů českých použitých zdrojů: 10

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 32

Počet ostatních zdrojů: 7

Vedoucí práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.